

ПОЛИТИКИН

Немачка 3,00 DEM, САД 25 USD, Швајцарска 2,50 CHF,
Шведска 13,00 SEK, Аустрија 20,00 AUS,
Грчка 220 GRD, Енглеска 1,00 GBP

ЗАБАВНИК

7. VI 1991. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА LIII • 35 ДИН. • БРОЈ 2058

Богаташко
јеванђеље
ЕНДРЈУА
КАРНЕГИЈА

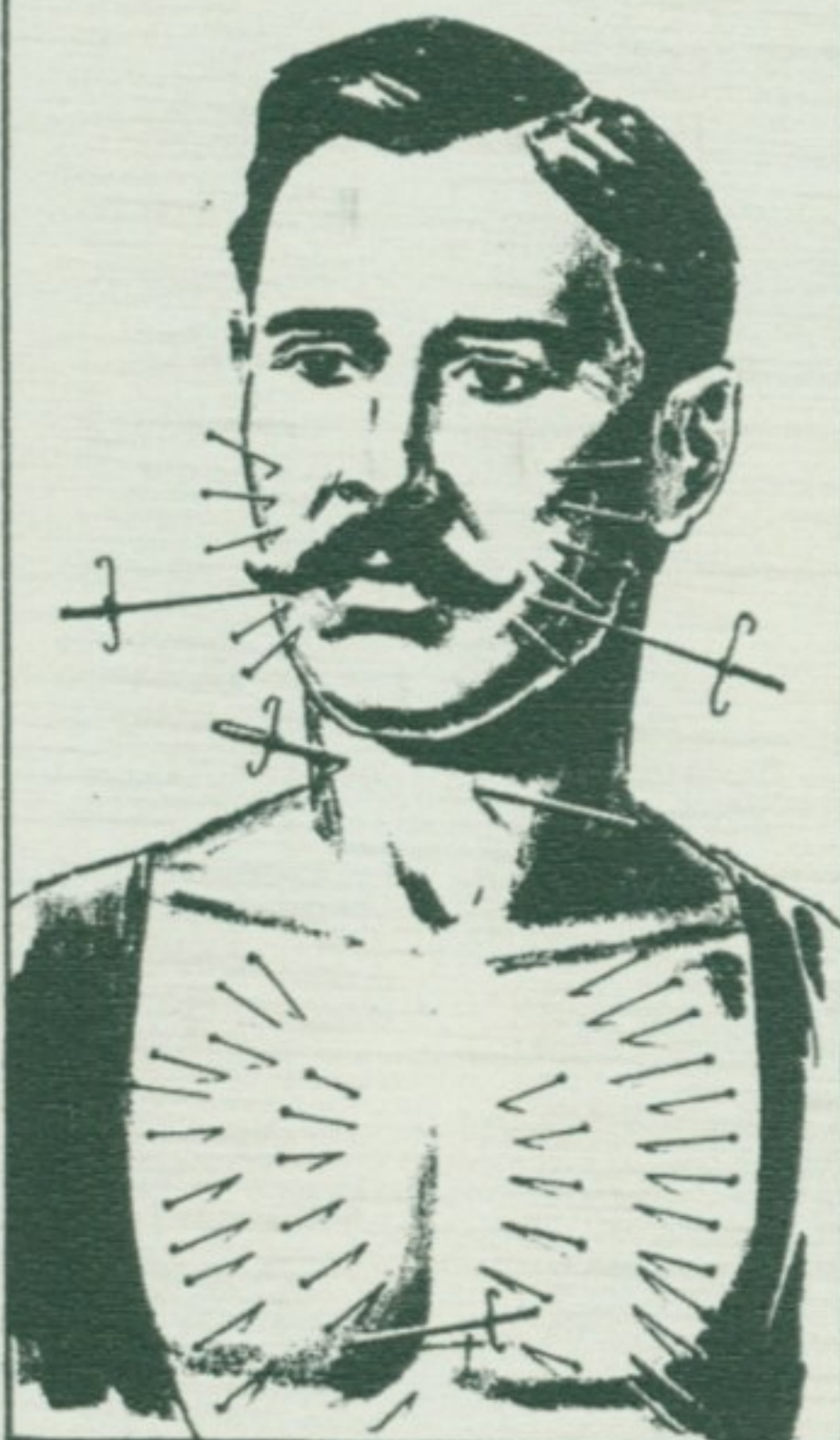
ВЕЛИКА
НАГРАДНА
ИГРА

АМЕРИКА
7. КОЛО

ЕДВАРД ГИБСОН

ЈЕ ПОЧЕТКОМ ОВОГ ВЕКА У ЦИРКУСИМА ИЗВОДИО НЕОБИЧНУ ТАМКУ-ЊЕГОВА ПОМОЋНИЦА ПРОБА-ДАЛА МУ ЈЕ ЛИЦЕ, ВРАТ И ГРУДИ СА 60 ИГЛА.

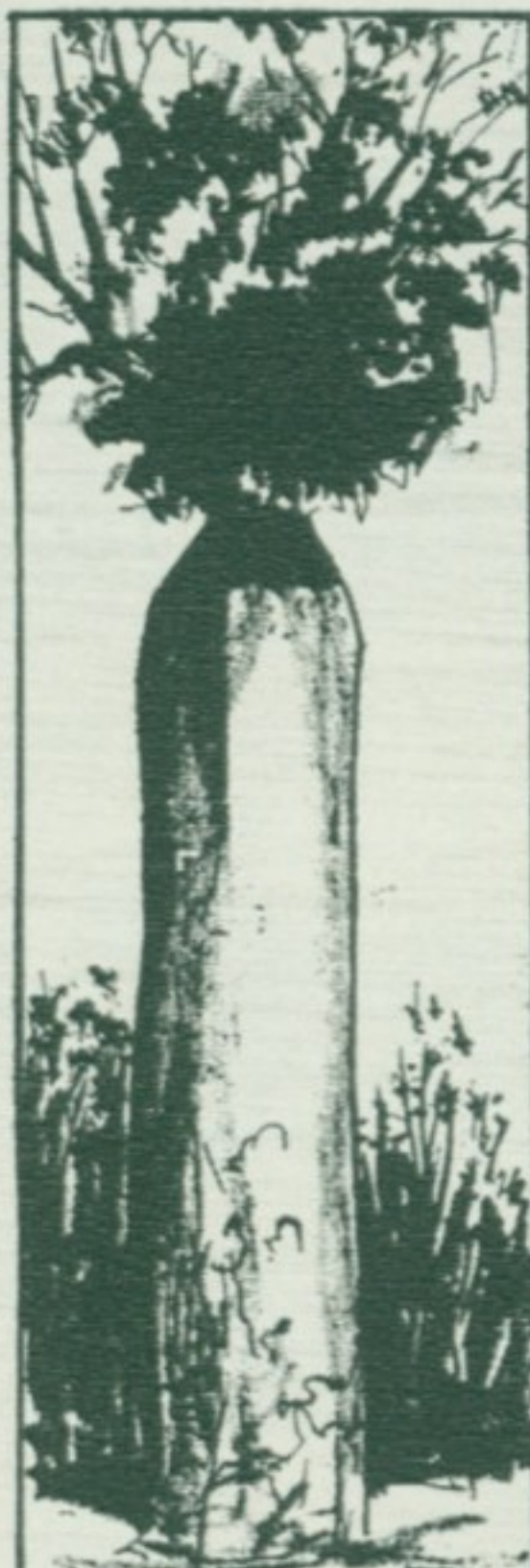
ВОЗАЧИ ЛЕПШЕГ ПОЛА

ПОЧЕТКОМ ОВОГ ВЕКА НОСИЛИ СУ НА РАМЕНУ ПОСЕБНУ ВРСТУ ВЕТРОБРАНА, ЈЕР ИХ АУТОМОБИЛИ ИЗ ТОГ ПЕРИОДА НИСУ ИМАЛИ.

ИСЛАНДСКИ ОВАН

ИМА ЧЕТИРИ РОГА.

БАОБАБ

ДРВО СА МАДАГАСКАРА, ТАКО ЈЕ ПУНО ТЕЧНОСТИ ДА СЕ МОЖЕ ЧЕДИТИ КАО ВЛАЖНА КРПА.

НАЈМИРНИЈИ ЦАР

РИМСКИ ИМПЕРАТОР АВГУСТ ЦЕЗАР (63 ПР. Н.Е. - 14 Н.Е.), ТЕЛО ЈЕ МАЗАО РАЗЛИЧИТИМ МИРИСНИМ УЛОИМА. ИМАО ЈЕ ПОСЕБНО УЛОЈЕ ЗА ГРУДИ, НОГЕ И РУКЕ.

Жене

ИНДИЈАНСКОГ ПЛЕМЕНА АРИКАРА ИЗ СЕВЕРНЕ АМЕРИКЕ УКРАШАВАЈУ СВОЈЕ КИКЕ ИГЛИЦАМА БОДОВИКА ВОГ ПРАСЕТА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА

● ● ● неке књиге, ако не желите, не морате да читате, можете да их слушате. У САД се однедавно продају касете на којима аутори књига сами читају своја дела. Један од бестселера је касета Ненси Реган, под насловом „Моја сећања“. Просечна дужина оваквих „звучних књига“ је 3-4 часа, а цена им је око 15 долара.

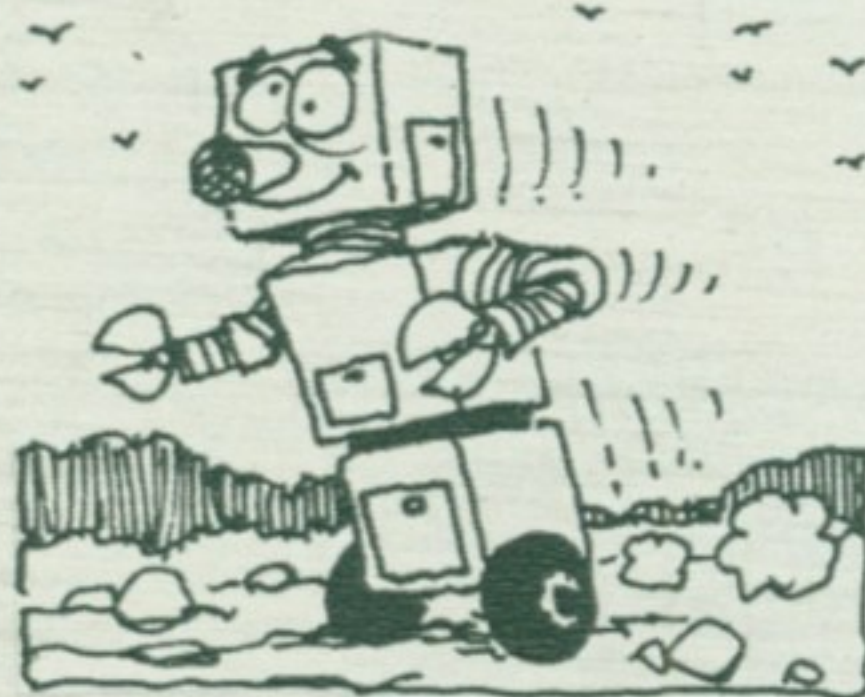
● ● ● од зубног каменца, каријеса и лошег задаха пате и пси. Зато је једна француска фирма овим четворонош-

цима понудила вештачке кости од воловске коже и врсту жвака са додатком флуора.

● ● ● редакција њујоршке ТВ станице која је програм завршила тако што је спикер почео слатко да зева сутрадан је буквално затрпана писмима у којима су гледаоци који пате од несанице тражили да се ово теле-зевање продужи. Компанија им је изашла у сусрет и сада спикер, на плавој позадини екрана, сваке вечери зева пуних пет минута.

● ● ● јапански робот по имену Јамабико освојио је прво место на Олимпијади робота одржаној у Глазгову, Велика Британија. Он је стазу начичкану препрекама прошао глатко, не заустајајући се код сваке да би размислио као што је то случај са већином робота. Друго место припало је роботу кога је направио студент из Кардифа - он има две ноге и уме да хода. Следећа Олимпијада одржаће се у Јапану за четири године.

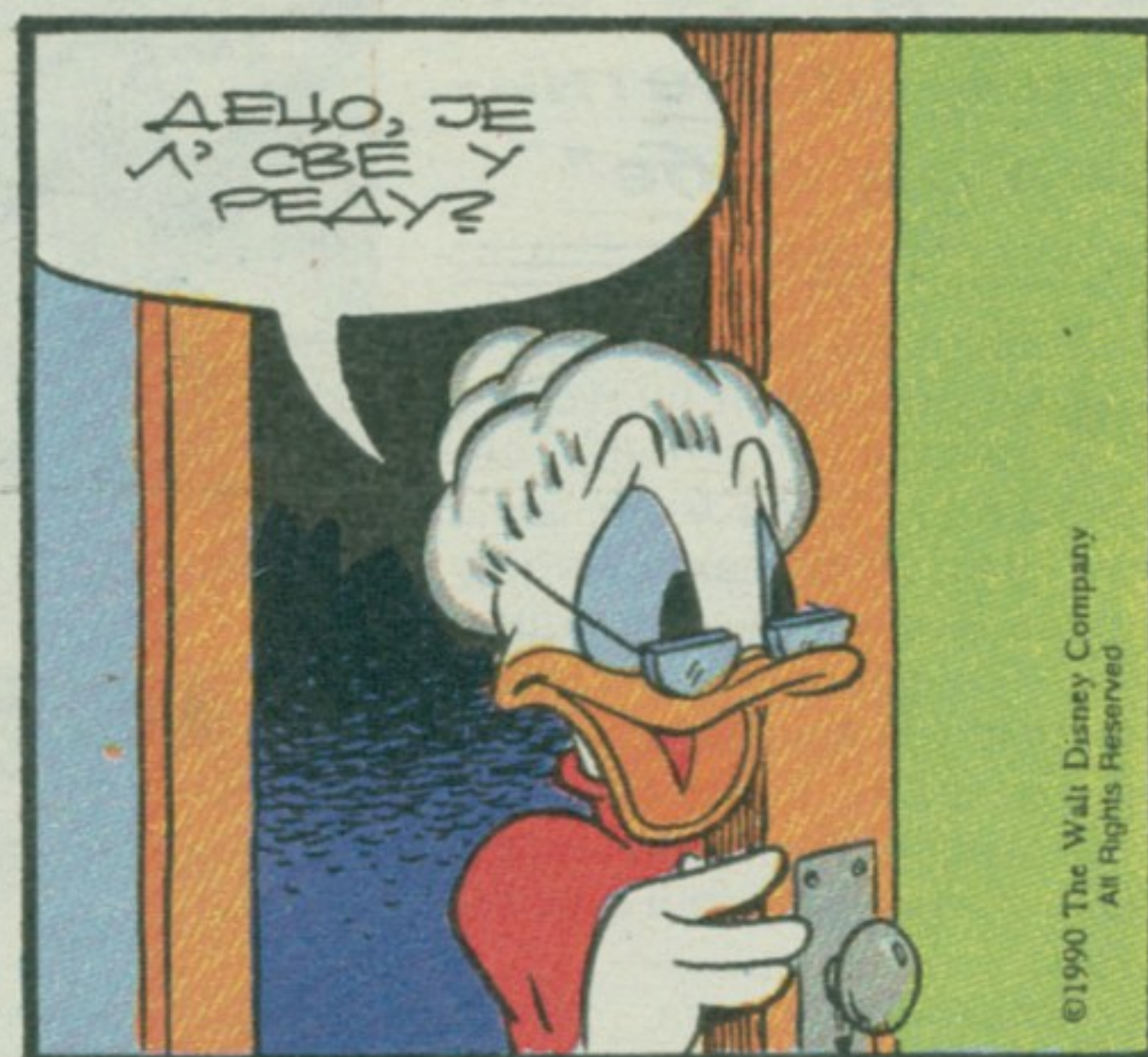
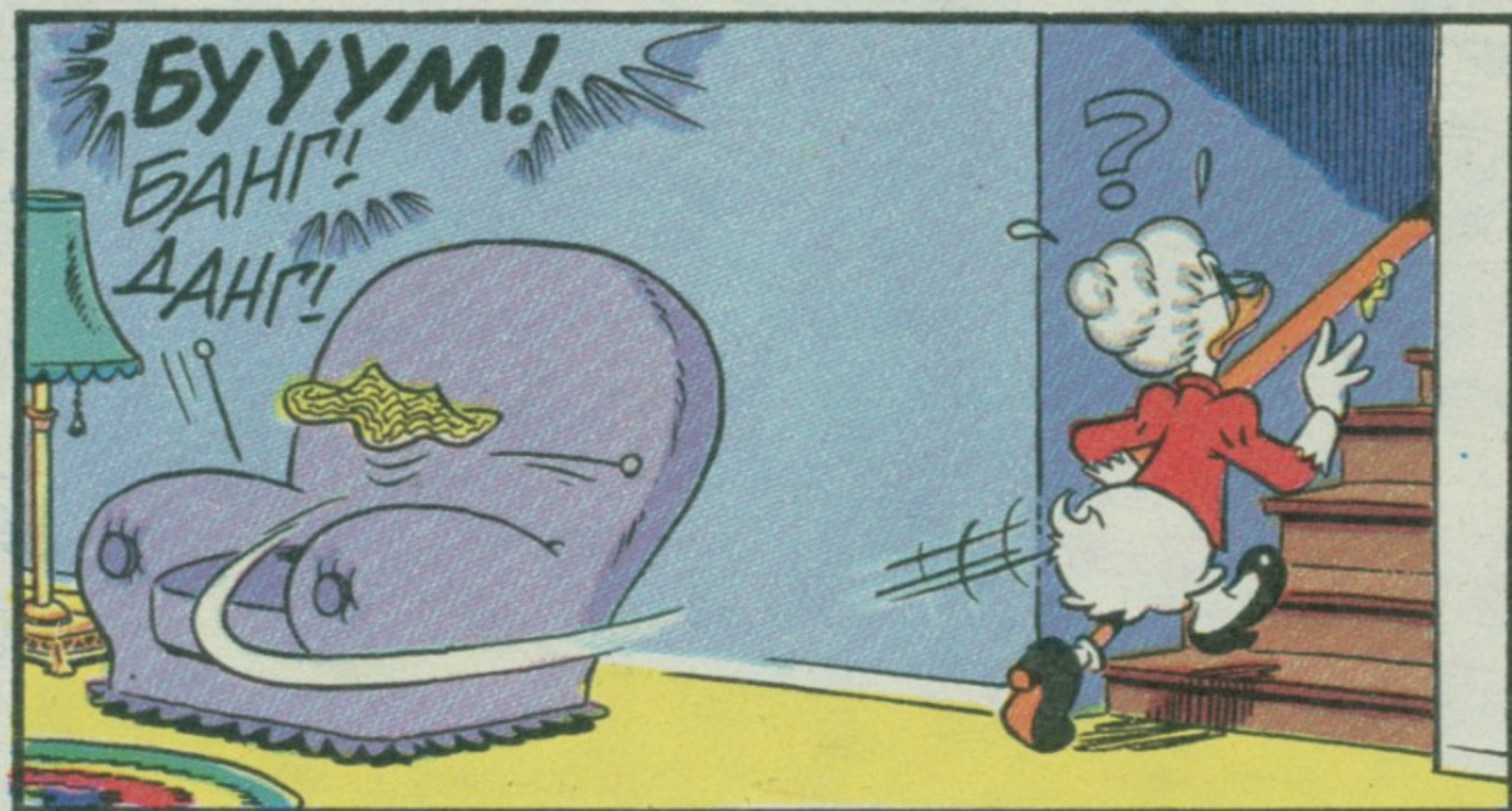
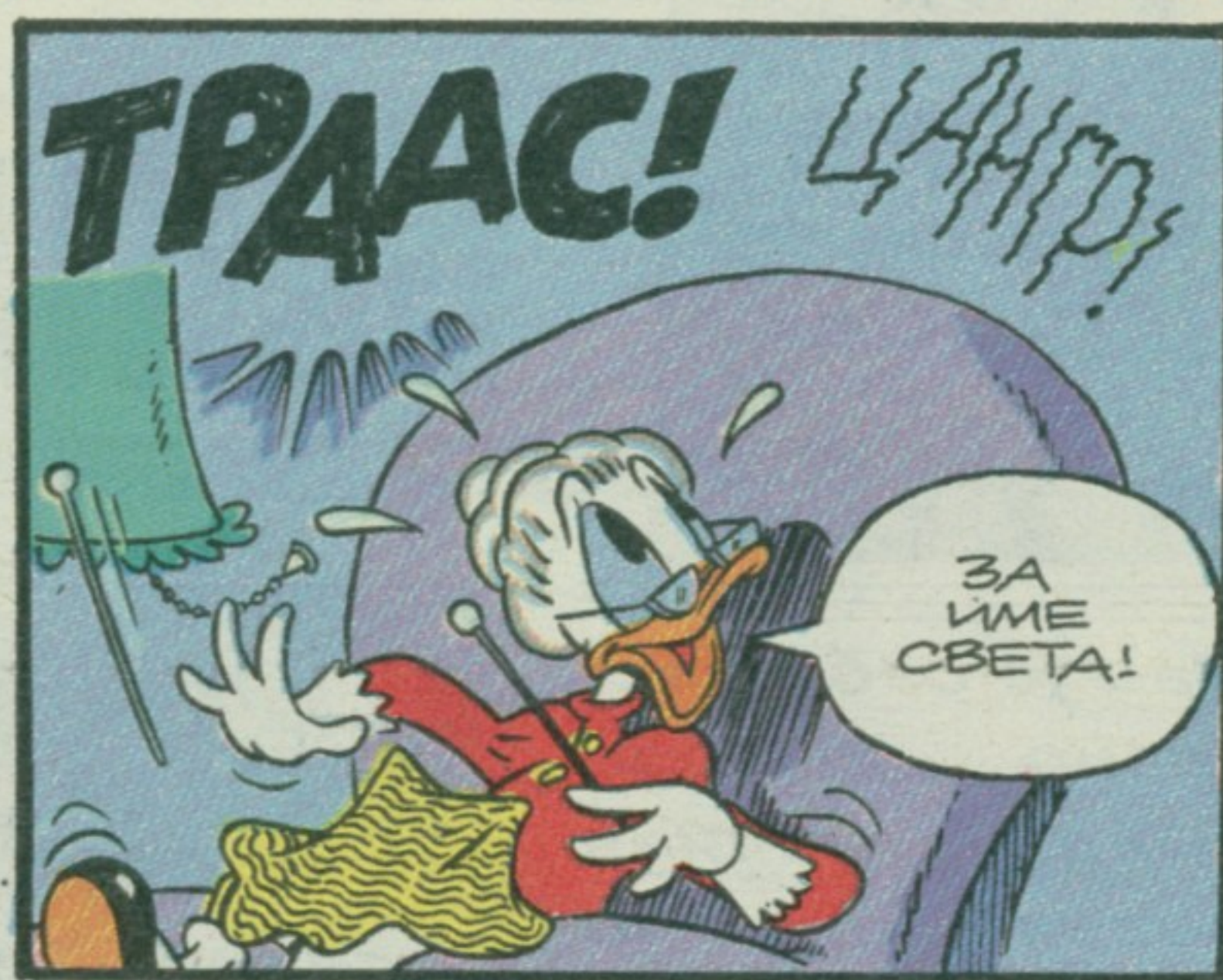
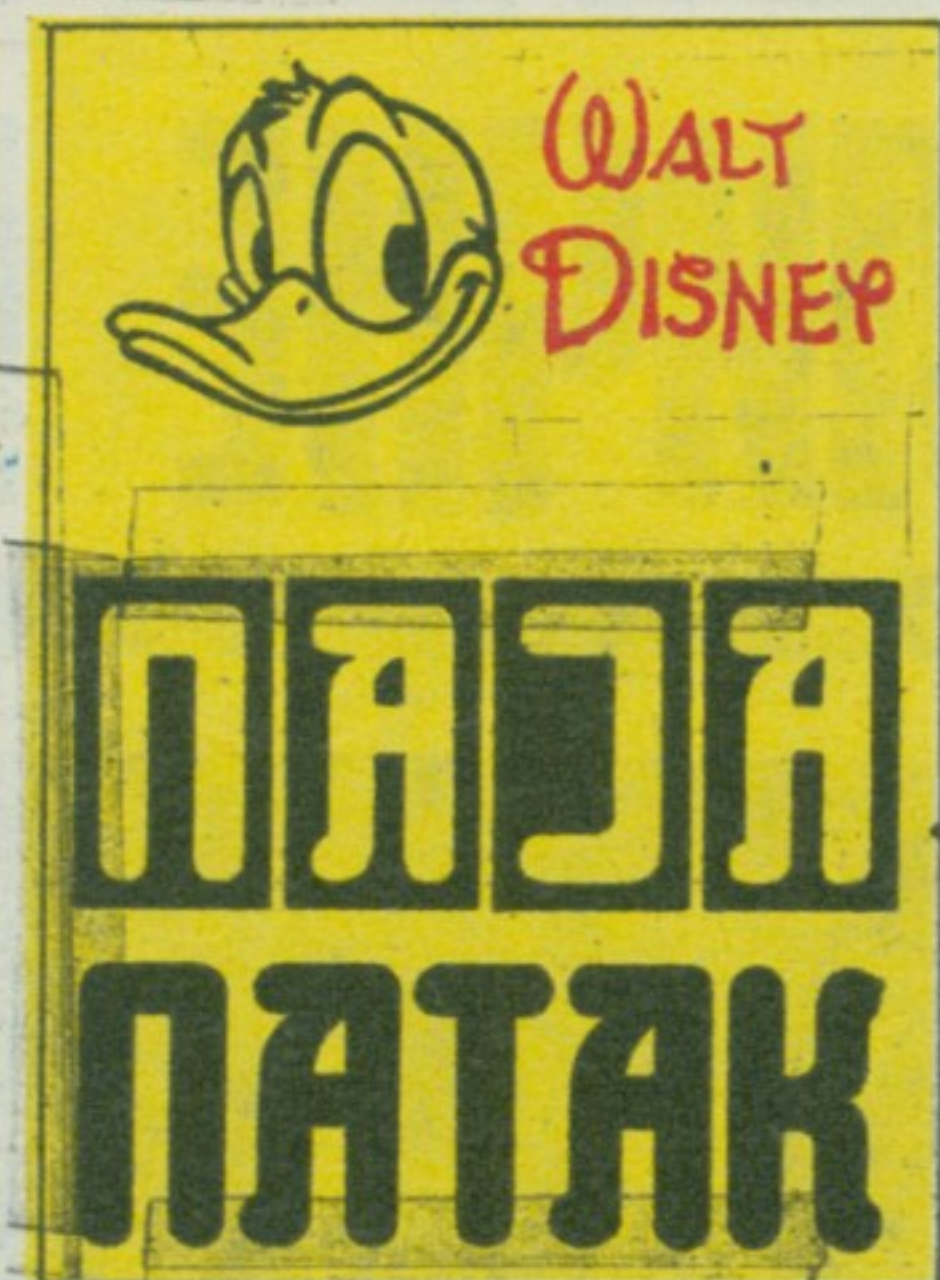

● ● ● највећа слика на свету налази се у немачком градићу Бад-Франкенхаузену у коме се 1525. године одиграла чувена битка између сељака и плаћеника у познатом Сељачком рату. Дугачка

је 123, а висока 14 метара. Аутор Вернер Тубке, са групом помоћника, радио је на овом монументалном платну више од десет година. Осим учесника битке на слици се могу видети и најпознатије личности тога времена: Томас Минцер, Албрехт Дирер, Мартин Лутер. Укупно на платну има 3.000 фигура.

● ● ● реч „рак“ као ознака за неизлечиву болест први пут је употребљена 1553. године.

БОГАТАШКО
ЈЕВАНЂЕЉЕ
ЕНДРЈУА
КАРНЕГИЈА

НАПОЛЕОН ЧЕЛИЧНЕ И

**Сам је себи саставио епитаф:
„Овде почива
човек који је
умео да се ок-
ружи паметни-
јима од себе”**

Човек који је добио надимак Наполеон индустријализације родио се, баш како то бива у бајкама, као пуки сиромах. Ендрју Карнеги, дете ткачког радника из Данфермлина у Шкотској, имао је тринаест година када је једне вечери његов отац дошао кући сломљен од умора и очајања и још с врата рекао:

— Нема више посла.

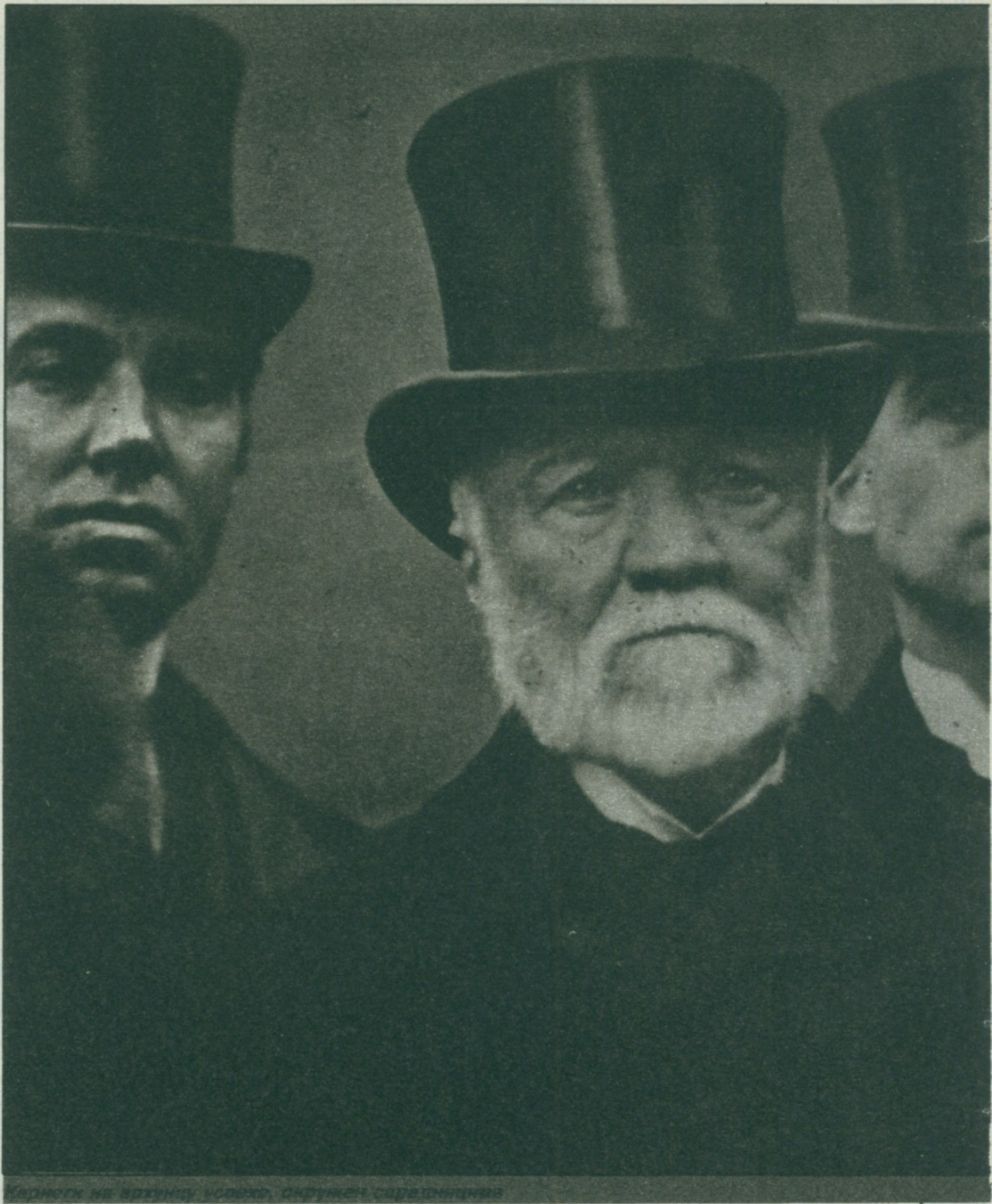
Мајка је спустила плетиво и погледала мужа црвеним очима. Знала је шта то значи и снашла се колико је могла: распродала је оно мало ствари што су имали, уз последње чарапе које је исплела, и са тим новцем Карнегијеви су се једнога мајског јутра укрцали на „Вискасет”, бивши брод за ловљење китова преуређен да се њиме плови за Америку.

Била је то права авантура која је трајала пуних педесет дана, али упркос опасности да се разболе, па чак и умру на путу, јадници слични Карнегијевима упуштали су се у њу, а одржавала их је нада да „тамо” чека обећана земља.

Карнегијеви су доспели у Алгени, шкотску колонију на периферији Питсбурга у Пенсилванији. То сиво и прљаво предграђе малих и мрачних кућерака и блатњавих улица нимало их није обесхрабрило, јер — то је Америка! И стварно, само што су стигли, запослили су се и отац и Ендрју. Дечак је намотавао калемове у оближњој текстилној фабрици и примао за то... читавих долар и двадесет центи недељно! За њега је то било право богатство.

Како 217 постаје 5000

Овде ћемо скратити причу о паметном и спретном деча-

ку који је брзо променио посао и постао телеграфиста, али није мировао: непрестано је нешто смишљао, трудио се и напредовао у служби, тако да је са свега осамнаест година као чиновник „Пенсилвенија реилроуда”, главне америчке железничке компаније тога доба, зарађивао тридесет пет долара месечно

и, како је доцније писао у „Аутобиографији”, није знао како да утроши толики новац!

Наравно, то је шкотска крв, па је Ендрју знао да штеди. Године 1856. указала му се животна прилика. Понуђено му је да купи неколико акција једне транспортне компаније, вредних укупно педесет долара. За Карнегија који је већ

имао породицу та сума која је износила једну и по његову месечну плату — није била нешто што је могао тек тако дати. Али, позајмио је новац и уложио. Требало му је чак две године да врати дуг. Међутим, инвестиција је била као добра сетва и он је брзо почео да жање.

«Одлучујући корак» на путу

ИМПЕРИЈЕ

пути рећи, него је он истога часа схватио да спавати током пута – или, пак путовати док спавате – значи, наравно, само добит у једној тако пространој земљи каква је Америка, у којој уједно време представља новац.

Сав усхићен ушао је у посао уложивши укупно 217 долара и 50 центи. На крају 1859. године тај улог донео

већ ширио глас да претвара у злато све чега се дотакне. А пословни њух га није преварио. Умео је на време да купи неке ледине у Титасвилу, пенсилванијској бестрагији, где се вадила – нафта, за петролејке. Ко је сањао да ће нафта имати бескрајно скупоценију примену!

Затим, после путовања по Енглеској Карнеги је схватио

је". Биће то Карнегијева империја, али и америчка. Челик који је у трен ока постао незаменљив и за пруге, и за мостове и за бродове – пара је управо у то доба потиснула једра – начинио је Америку првом силом света. А за то је заслужан нико други него Ендрју Карнеги.

Ма како све ово звучало величанствено, свет вероватно не би памтио Ендрјуа Карнегија да тај свакако необичан човек није одлучио да лавовски део свог богатства уложи у нешто што је сматрао крупнијим и важнијим него што су челик, нафта и развој индустрије: стицање знања и уметности.

Почео је поклоном свом родном месту, где је изградио јавно купатило, а после тога је улагао у библиотеке, универзитете, институте. Сав свој годишњи приход од дванаест и по милиона долара Карнеги је давао у те, назовимо их, добротворне сврхе, али је и огроман део капитала – око 350 милиона долара – исто тако поклатио.

У књизи „Богаташко јеванђеље“ Карнеги је изнео своје погледе: богати су дужни паметно да расподеле свој новац, јер, ако се задовоље тиме да га оставе наследницима, чине неопростиву грешку, писао је.

Најсажетије речено, Карнеги се у животу придржавао неколико сопствених начела. Једно је уклесано на његовом гробу, а сам га је смислио:

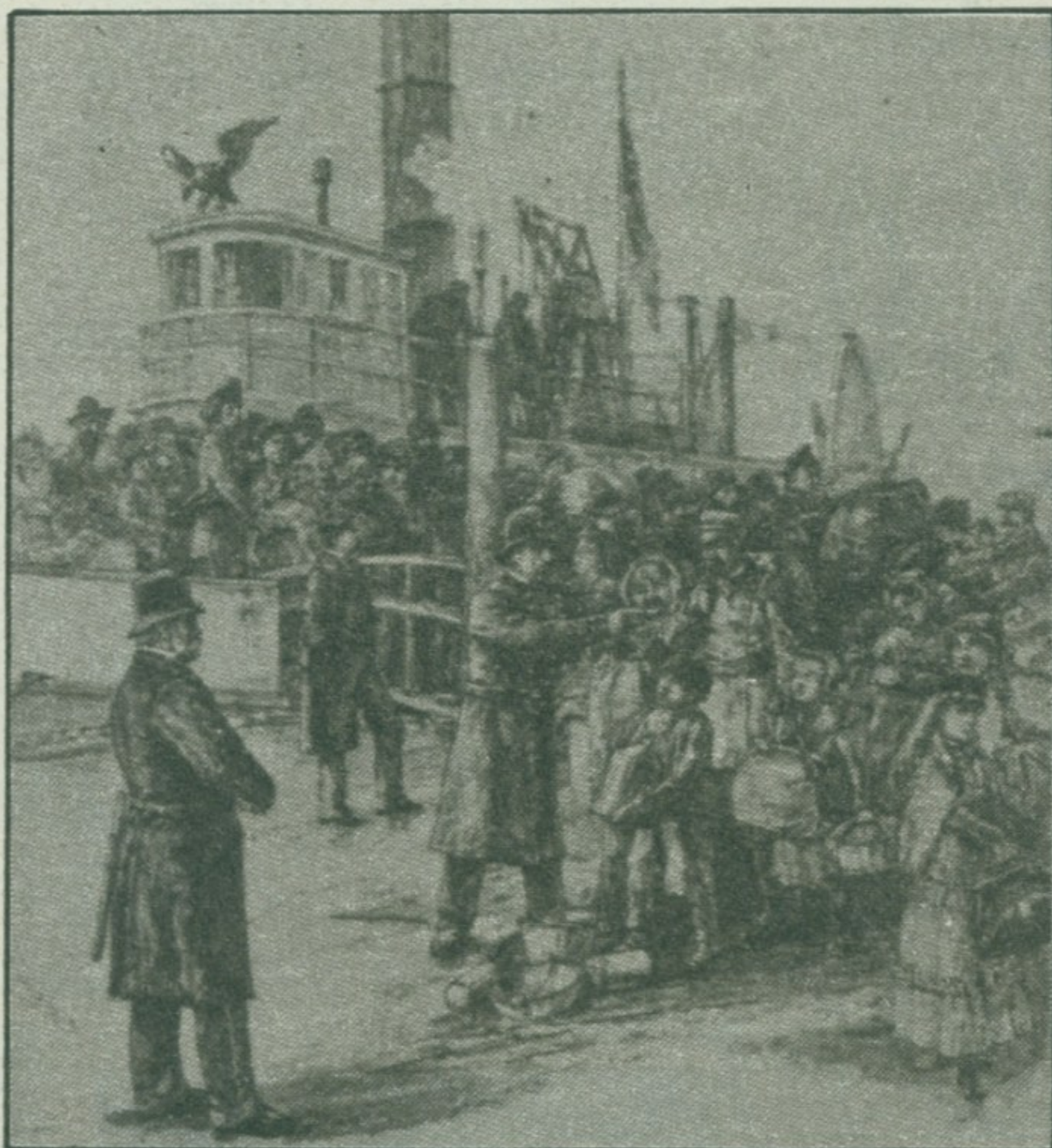
„Овде лежи човек који је умео да се окружи паметнијима од себе“.

Друго је начело изврнуто стара пословица и као такво гласи:

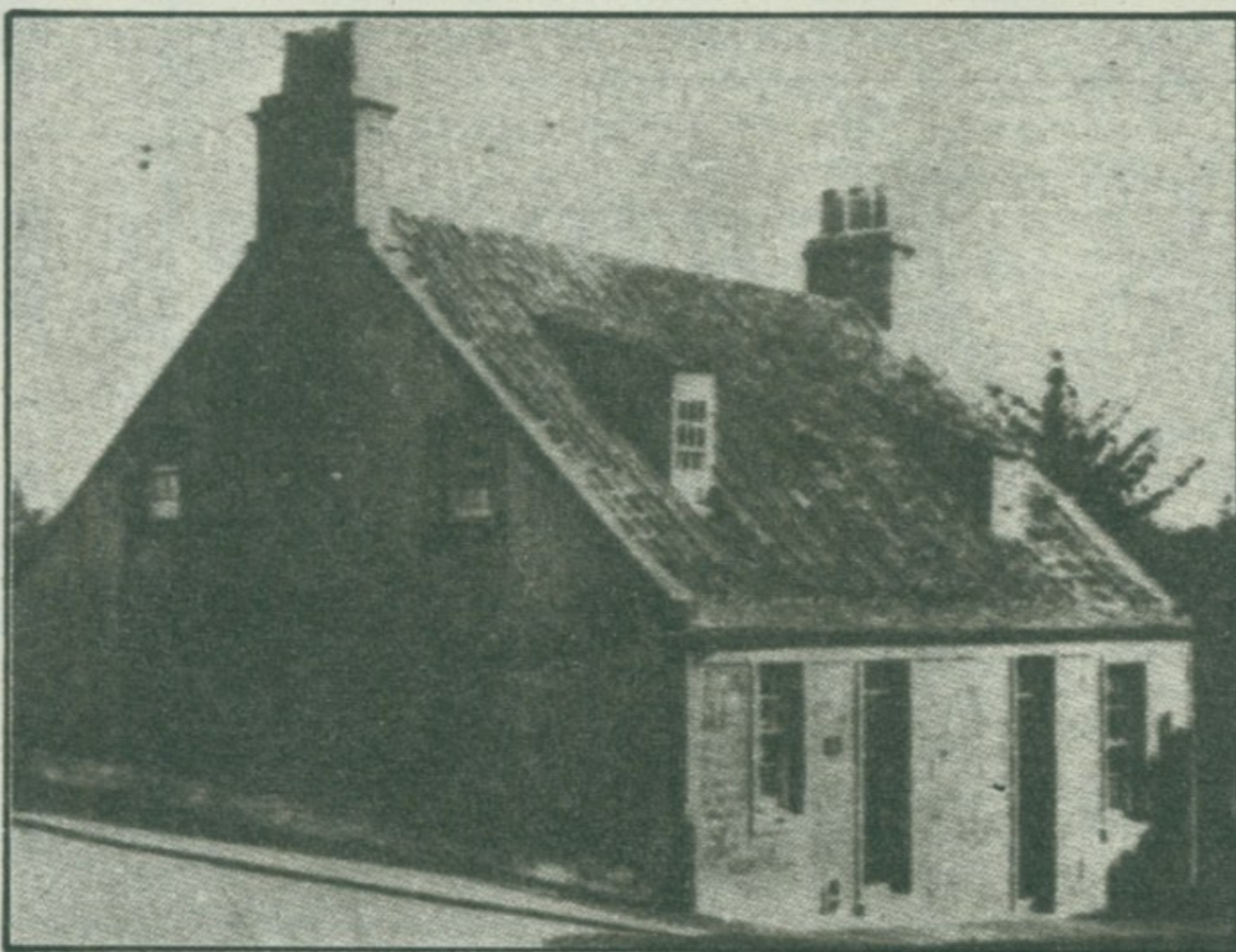
„Ставити СВА јаја у ИСТУ корпу, а онда корпу добро пазити“. Да се не преврне, наравно. И треће је била пословица:

„Никад не пуштати вука међу овце“. А то је за њега значило да компанијом треба да влада искључиво неколико власника јер само они најбоље знају да управљају капиталом. Раднике не пуштати ни случајно да ту „завире“, а пазити и да буду ипак задовољни како не би штрајковали јер су штрајкови опасни и као такви непотребни!

Карнеги, тај неимар Америке као највеће светске силе, умро је 1919. године, а ето, знамо га и те како добро по његовим фондацијама – њујоршком Карнеги Холу на пример, једној од најчувенијих концертних дворана у којој и само појављивање представља врхунски успех за сваког уметника...

Овако се путовало у „обећану земљу“. Ко је преживео путовање, тамо је имао шансу

Карнегијева родна кућа у Шкотској

од ситног буржуја до највећег америчког магната догодио се недуго после овог првог Карнегијевог финансијског успеха. Компанија „Вудраф“ понудила му је да уложи осмину оснивачког капитала у нови пројекат у који су желели да уђу: увођење спаваћих кола на железници. Карнегију не само да није требало два

му је пет хиљада долара и место потпредседника компаније „Пенсилвенија реилроуд!“

За знање и уметност

Тако је двадесетчетворогодишњи Карнеги, само деценију после напуштања родне грудне, од пуког сиромаша постао капиталиста за кога се

и то да будућност не почива на гвозђу које је скуп и ломљиво, него на челику. А како је научник сер Хенри Бесемер управо 1856. године пронашао епохалан начин за брзо и јефтино добијање челика, Карнеги нимало није оклевао да подигне фабрику у Брадоку која је представљала зачетак „челичне импери-

Старинама у
долини Нила прете
време и
људи

ОЦУ СТРАХА ТРЕБА ПОМОЋ

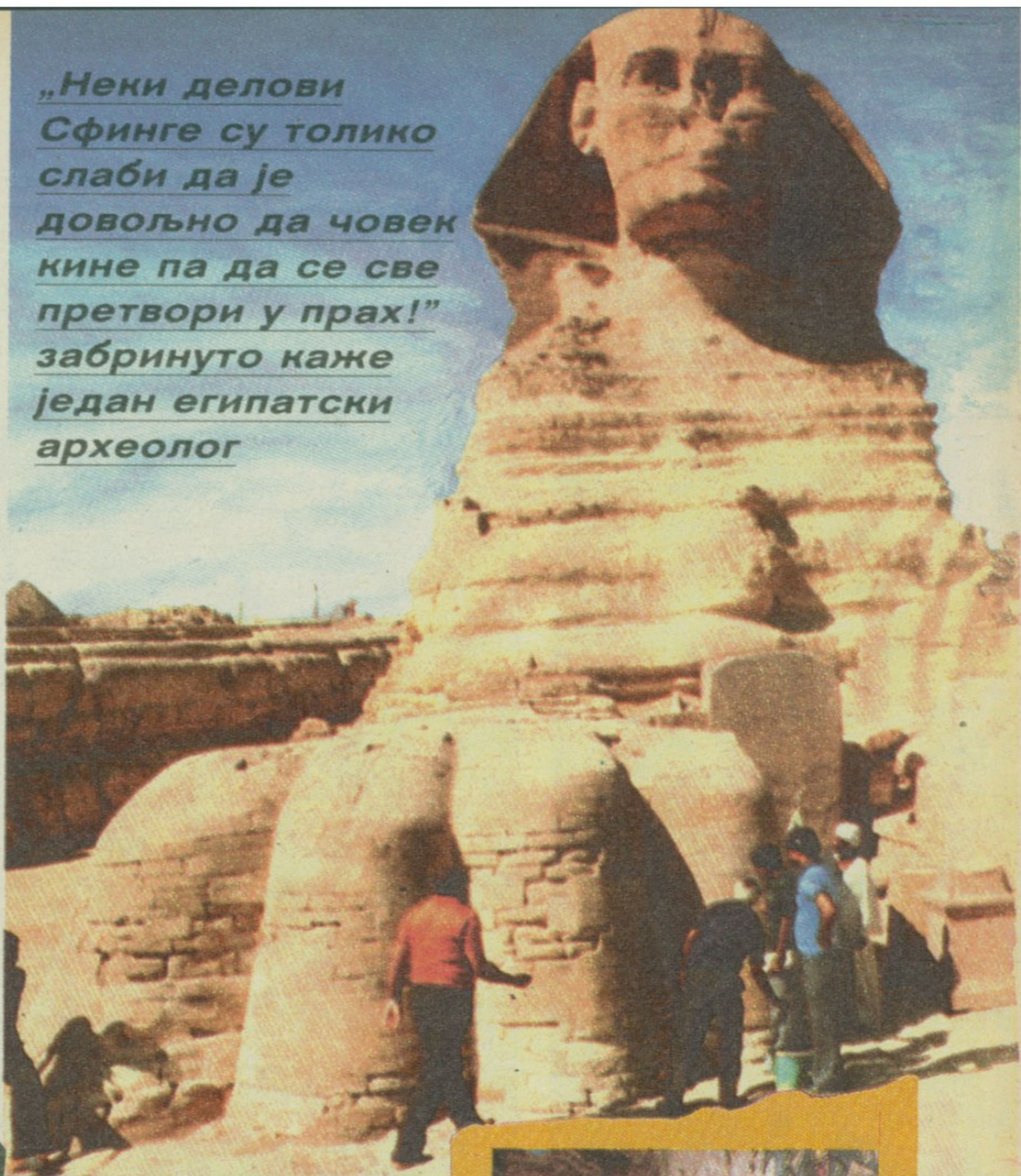
Проклетство фараона није више тако делотворно. Тајанствена болест од које су умрли археолози који су улазили у погребне одаје староегипатских владара требало је да буде казна за скрнављење светиње. Сада су у опасности сами гробови. Услед загађења ваздуха у Каиру и околини, пирамиде у Гизи су непрекидно обавијене облацима из којих падају киселе кише, а Сфинга може да настрада и од детерџента који продира кроз пустињски песак. Са старина које се чувају у Музеју Египта у Каиру, који је и сам један велики архитектонски и историјски споменик, опадају комади дрвета и златне плочице огромне вредности. Пет стотина километара северно, храм у Луксору прекривен је мрљама заосталим након једне поплаве. У Долини краљева зидови Тутанкамонове гробнице почели су да се дробе услед деловања неких разорних гљива...

У последњих 70 година ископавања, али и напредовање цивилизације, нанела су више штете сјају старог Египта него 4000 година историје. Број становника ове земље који је око 2000. године старе ере износио 600.000 данас премашује 50 милиона. А ту су и гомиле туриста који према старинама немају готово никаквог обзира.

Барка – без душе

Пре 4000 година кад је Сфинга почела да издиже главу изнад висоравни Гизе, Каиро још није постојао. Смештена у једној удолини у непосредној близини Вели-

„Неки делови
Сфинге су толико
слаби да је
довољно да човек
кине па да се све
претвори у прах!”
забринуто каже
један египатски
археолог

ке пирамиде, Сфинга представља опруженог лава с главом човека. Песак којим је хиљадама година била затрпана био је одлична заштита. А кад је, двадесетих година, изашла на видело, почела је да трпи оштећења...

Арапско име за Сфингу у преводу значи Отац страха. Али, од ње се данас нико не плаши. Напротив, плашимо се за њу. У последњих 20 година број становника Каира порастао је на 15 милиона. Многа села протежу се малтене до саме Сфинге и њихове отпадне воде непрекидно продиру у тло испод споменика. Пре десетак година, у намери да ојачају њен предњи део, стручњаци су наредили да се подметне материјал посебног хемијског састава, али се он касније одвалио повлачећи за собом и слој кречњака. Вода коју су, при том, користили продрла је у унутрашњост Сфинге и створила соли које су изазвале „рак“ кристала. Неки делови овог споменика су толико слаби да хемичар археолог Омар ал Ерни забринуто каже како је довољно да човек кине па да се све претвори у прах!

Само неколико метара даље Сунчана барка фараона Кеопса (2538–2516. старе ере) готово да се распада у просторији која се недовољно проветрава. Кад је Кеопс градио Велику пирамиду за своју посмртну кућу, дао је да се у камену издуби просторија у коју је смештена ова лепо израђена барка – за превоз његове душе на онај свет. Године 1954, кад је откривена, била је савршено очувана, али је одмах почела да пропада. Неки археолози

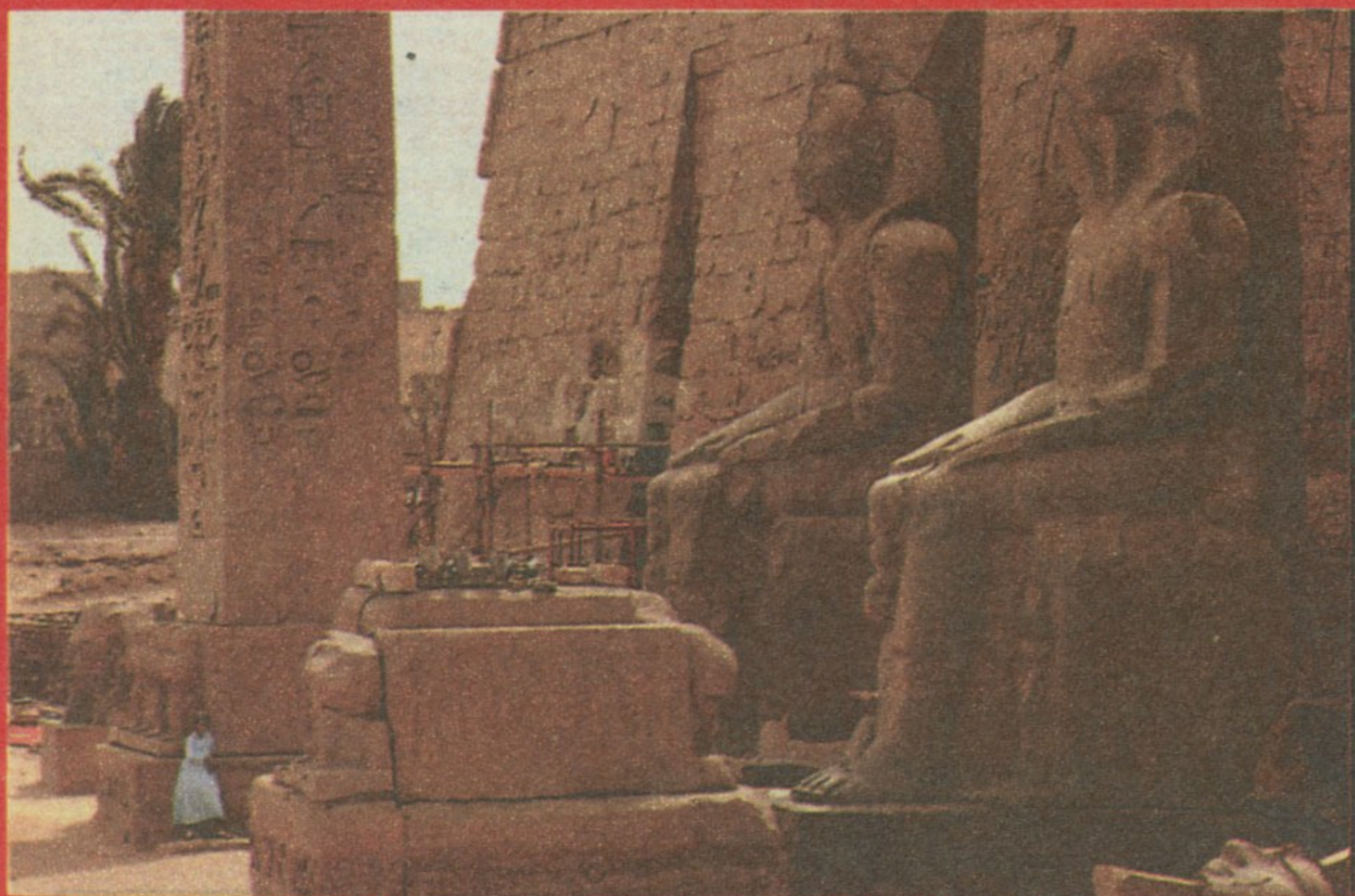

Спасавање цртежа у гробници краљице Нефертари

кажу да ће се за неколико година претворити у прах ако остане ту где је.

Чак је и Тутанкамонова гробница у Луксору у опасности. Двадесетих година овог века, кад је први пут ушао у погребну одају, енглески археолог Хауард Картер открио је огроман број предмета од чистог злата који су припадали краљевској породици. Данас више од 3000 посетилаца прође кроз ову малу просторију само у току једног дана. При том се знатно подиже температура која је овде, иначе, доста ниска и истовремено, знојењем, испусти у ваздух око десет литара течности. Промена температуре у просторији и повећање влажности ваздуха погодују развоју једне гљивице која је почела да

Два најпознатија споменика Египта: Сфинга и Велика Пирамида. У каквом су стању видите и сами

Храм у Луксору – 500 километара од Каира – такође је угрожен

прекрива зидове и већ је у прах претворила цртеже у боји који представљају египатска божанства у погребној поворци.

Неки научници сматрају да је и сама река Нил постала извор опасности. Брана у Асуану, завршена 1970, учинила је да вода у долини Нила сада натапа споменике од кречњака. Осим тога, пољопривредници данас много обилније наводњавају и прехрањују земљиште, па вештачка ђубрива такође прете старинама. У пренасељеним градовима и селима отпадне воде такође стварају црне баруштине око споменика непроцењиве вредности...

То је изазвало и ерозију храма у Луксору који је изграђен по жељи Аменофиса III (1391-1355. пре н. е.), а затим проширен

по наредби Рамзеса II. Многи стубови су се већ опасно нагнули, а кристали соли „прождиру“ цртеже од пре 3100 година. Неки радознали туристи додирују рукама ове цртеже и скидају им боју. Други се безразложно пентрају по рушевинама, а ни туристички водичи нису безазлени: из дана у дан својим штапићима такође оштећују зидове.

Гуши се и гранитни Рамзес

Око 120.000 предмета који су египатско културно благо смештено је у Музеј Египта у Каиру који такође пропада. Кад је отворен 1902, био је ремек-дело архитектуре и научног умећа, смештен у једном од најмирнијих делова града. Данас се нала-

зи усред најхаотичнијег трга у Каиру где атмосферска загађеност нагриза чак и гранитне статуе у његовом врту. Фигура Рамзеса, очишћена пре неколико година, поново је црна. Унутар музеја нема проветравања, а кад су прозори отворени, старине нападају издувни гасови. У прашњавим витринама смештено је на стотине статуета, а све што није иза стакла на мети је посетилаца, њих око 7000 дневно, који би да додирну све што могу.

Пошто Египат не располаже материјалним могућностима, па ни стручњацима који би могли да заштите или рестаурирају њихова културна блага, Светска организација за заштиту споменика културе узела је то у своје руке. Један од пројеката предвиђа спасавање Сфинге. Група стручњака из УНЕСКА је, уз помоћ ултразвука, већ прегледала споменик. Срећом, не постоји опасност да се камена глава одвоји од тела. Чуо се и предлог да се читав зона прекрије неким лаганим и полупровидним материјалом како би се Сфинга заштитила од наглих промена температуре. Заштитна конструкција била би на точковима тако да би, према потреби, туристи могли да приђу споменику.

Диге се асфалт

Висораван Гизе је место које је, туристички, најпосећеније у свету. Аутобуси иду само неколико метара од пирамида и Сфинге, стварајући исте невоље с којима се сусреће Музеј Египта. Иако спољашност пирамида још није озбиљно угрожена, влажност и хемијске реакције нападају њену унутрашњост. Да би зауставиле пропадање, власти намеравају да укину саобраћај у том делу и да асфалтиране друмове замене пешчаним – да буду као у време фараона. Расправе око тога шта је најбоље да се учини не доносе никакве резултате.

Институт за конзервацију „Гети“ из Лос Анђелеса и египатска влада тренутно настоје да спасу гробницу краљице Нефертари, миљенице Рамзеса II, стару 3200 година. Унутрашњи цртежи представљају краљицу како игра шах са сопственим духом и како слави богове нудећи им храну, тканине, прибор за писање. Непознати уметник израдио је ово на веома танком слоју малтера, као барелеф на зиду од кречњака. Кристали соли и овде су учинили своје.

У последње две године 76 стручњака поставља преко ових цртежа јапански провидни папир. Посао се састоји у скидању слоја са зида, чишћењу кречњака испод наслага соли, и, најзад, враћању слоја малтера с цртежом. Овај посао требало би да се оконча до 1992. Ипак, кад се врате туристи, ако влажност помешана са знојем поново „пробуди“ со, кристали ће опет да крену у напад... Зато је и одлучено да се забрани приступ неким важним споменицима и да се, ради одржавања влажности на нижем нивоу унутар пирамида, ограничи број посетилаца у току дана, али и да се по неколико месеци годишње потпуно затворе. Одлучено је, такође, да се за неко време прекину ископавања и да се, уместо трагања за новим споменицима, заштите они који су већ на светлости дана.

Али, како ће Египат сам успети да обезбеди на стотине милиона долара неопходних за пројекат заштите својих споменика? Одговор би могла да да једино Сфинга.

Припремио: **Диего Варагић**

Одисеја поручника Милера

ВУКОДЛАК СА ПАЦИФИКА

Повређен од експлозија, амерички поручник докопао се бродског сплава. После два дана нашао се на острву пуном Јапанаца

Америчка инвазија јула 1943. на острво Њу Џорџија у Пацифику није успела. Јапанци су били надмоћнији и поред неколико мањих бродова под воду је отишао и разарач „Стронг“.

Поручник Хаг Милер једва је преживео.

Од свих чланова посаде „Стронга“ преживела су само шесторица: тројица су била опечена ватром, двојица су се налазила у полусвесном стању, док је Милер од неколико узастопних експлозија задобио тешке унутрашње повреде. Ипак, сви су успели да се докопају бродског сплава.

Када је борба утихнула и Американци се повукли, сплав са шесторицом преживелих са „Стронга“ плутао је два дана а онда се разбио о гребене острва Арундела препуног јапанских војника.

Остао је сам

Повређени су се извукли на обалу и потражили уточиште у џунгли. Били су и без хране и без оружја. Поручник

Милер храбрио је другове.

Следећег дана тројица које је на разарачу захватио пожар издахнули су, а поручник Милер почео је да пљује крв. Преостала двојица били су у стању да наставе даље, али су желели да остану поред Милера. Он није хтео да чује. Саветовао им је да пређу на супротну обалу острва и светлећим ракетама траже помоћ. Надао се да ће их приметити амерички извиђачки авиони!

Тако је Милер остао сам.

Нашао је пећину у коју се склонио, али убрзо га је ухватила грозница. Осим тога, имао је јаке болове у стомаку. Ни сам не знајући зашто, напустио је пећину и лутао острвом. Имао је луду срећу да не налети на јапанске патроле. Једино што је ставио у уста било је мало кокосовог млека.

Мало-помало, и осетио је да му се враћа снага. После десетак дана било му је много боље. Плодовима кокоса хранио се и наредне две седмице.

Случајност је променила поручников начин живота на острву Арундела – у џунгли је наишао на кабаницу јапанског војника. Мора да је у близини и војник, закључио је. Није се преварио. Војник је вероватно био у патроли и сео је испод једног дрвета да се одмори. Милер га је заскочио. Тако се докопао пушке и три бомбе. Тело убијеног Јапанаца уклонио је и прекрио лишћем.

Иако је изгубио сваку наду да ће га толико времена после инвазије неко уопште тражити и покушати да га спасе, Милер је одлучио да што скупље „прода“ своју кожу: чекаће у заседи јапанске војнике и убијати их у што већем броју све док једног дана и они њега не смакну. На стаблу једног дрвета усецао је но-

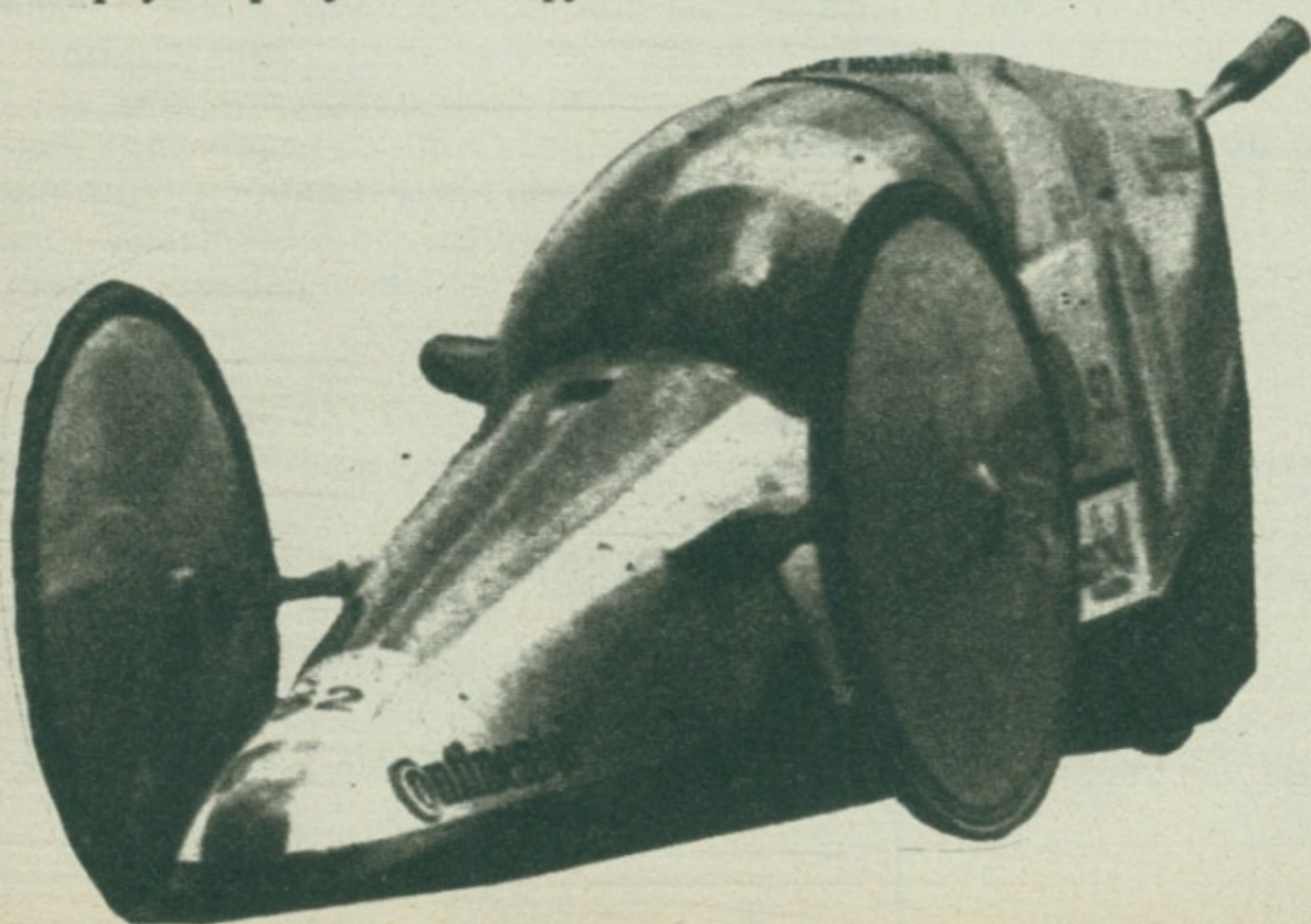
Новости на 2, 3, 4 и више точкова

ЈЕДАН ЛИТАР НА 3 ТОЧКА

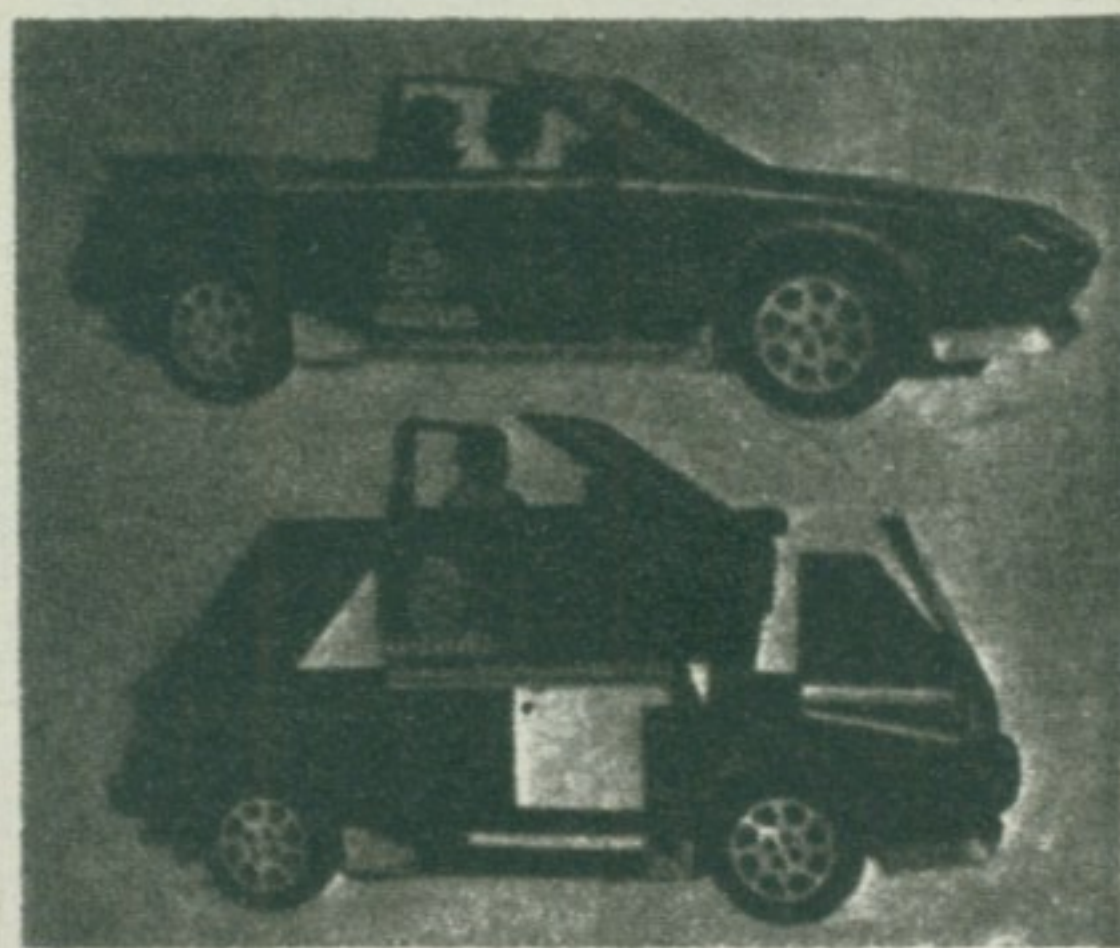
Најштедљивији аутомобили на свету окупали су се ових дана на тркачкој стази Силвер-Стонк у близини Лондона. Сва возила која су учествовала у такмичењу имала су један једини задатак – да превале што већу раздаљину са једним литром бензина.

Прву награду од 1000 фун-

ти освојило је јапанско возило на три точка са шестотакним мотором које је са овом количином горива превалило невероватних 2725 километара! Овај феноменалан резултат готово за 200 пута превазилази могућности најбољих и најновијих серијских аутомобила.

Новости на 2, 3, 4 и више точкова

АУТО НА СКЛАПАЊЕ

Мада је у питању само прототип, јапанска фирма „Тојота“, која га је направила, верује да из ове оригиналне идеје може да се роди и аутомобил 21. века.

Довољно је повући ручицу, па да се овај спортски двосед кабриолет претвори у мини аутомобил за градску вожњу који може да се упаркира свуда. У „дугој“ варијанти аутомобил има боља аеродинамичка свој-

ства и спуштено тежиште што му обезбеђује одличну стабилност. Кад се „сложи“, ауто се скрати напола, побољшавају му се маневарске могућности и боља му је видљивост јер се возач налази на „другом спрату“, изнад свих других путничких возила. Међутим, сести за волан или изаћи из овог склопљеног аутића није баш једноставно, па ће морати да се угради папучица за извлачење.

Илустровао: Брана Јовановић

жем зарезе: — за сваког убијеног Јапанца један. Временом их је нанизао шездесетак!

Ђаво — херој

У пећини, у којој је стално боравио, начинио је прави арсенал оружја и магацин хране.

Догодило се да су му жртве неколико пута умакле. Преживели Јапанци панично су причали о сусрету са Милером описујући га као вукодлака. Одиста, амерички поручник, зарастао у браду, са дугачком косом, полуго због тропске врућине, личио је на сподобу. Јапански војници на острву назвали су га — вуко-

длак са Арундеде.

Непријатељска команда са овог острва више пута је радио-везом обавештавала Токио о драматичној ситуацији. Америчка прислушна служба ухватила је и дешифровала поруку па је за Милера, чије се име тада није знало, сазнала и америчка штампа. Неко „одозго“ провалио је ствар.

И, кренула је прича о „ђаволу хероју“ са Пацифика.

Временом, поручник Милер је проредио нападе на појединачне патроле и прешао на конвоје камиона. Бомби је имао напретек. Дигао је руке од прављења сплва којим би се отиснуо са острва. За Јапанце на Арундели постао је страх и трепет.

Након извесног времена поручник Милер је уочио да амерички бомбардер већ неколико дана у предвечерје надлеће острво. Одлучио је да на жалу у песку штапом испише поруку пилоту бомбардера: „Американац, помогите!“ Страховао је да Јапанци не открију запис и поставе му замку. Морао је да ризикује.

Пилот бомбардера уочио је поруку. Следећег дана подаље од обале слетео је хидроавион. Милер је снажно запливао према њему. Морао је да одбаци митраљез и бомбе. Само да га сада послужи и срећа и да се Јапанци не појаве! Успео је.

Поручник Хаг Милер дочекао је крај рата са неколико одликовања. Подаци о јапанским снагама на Арундели које је дао америчкој команди били су драгоцени. Касније је острво заузето за само неколико часова.

М. Тодоровић

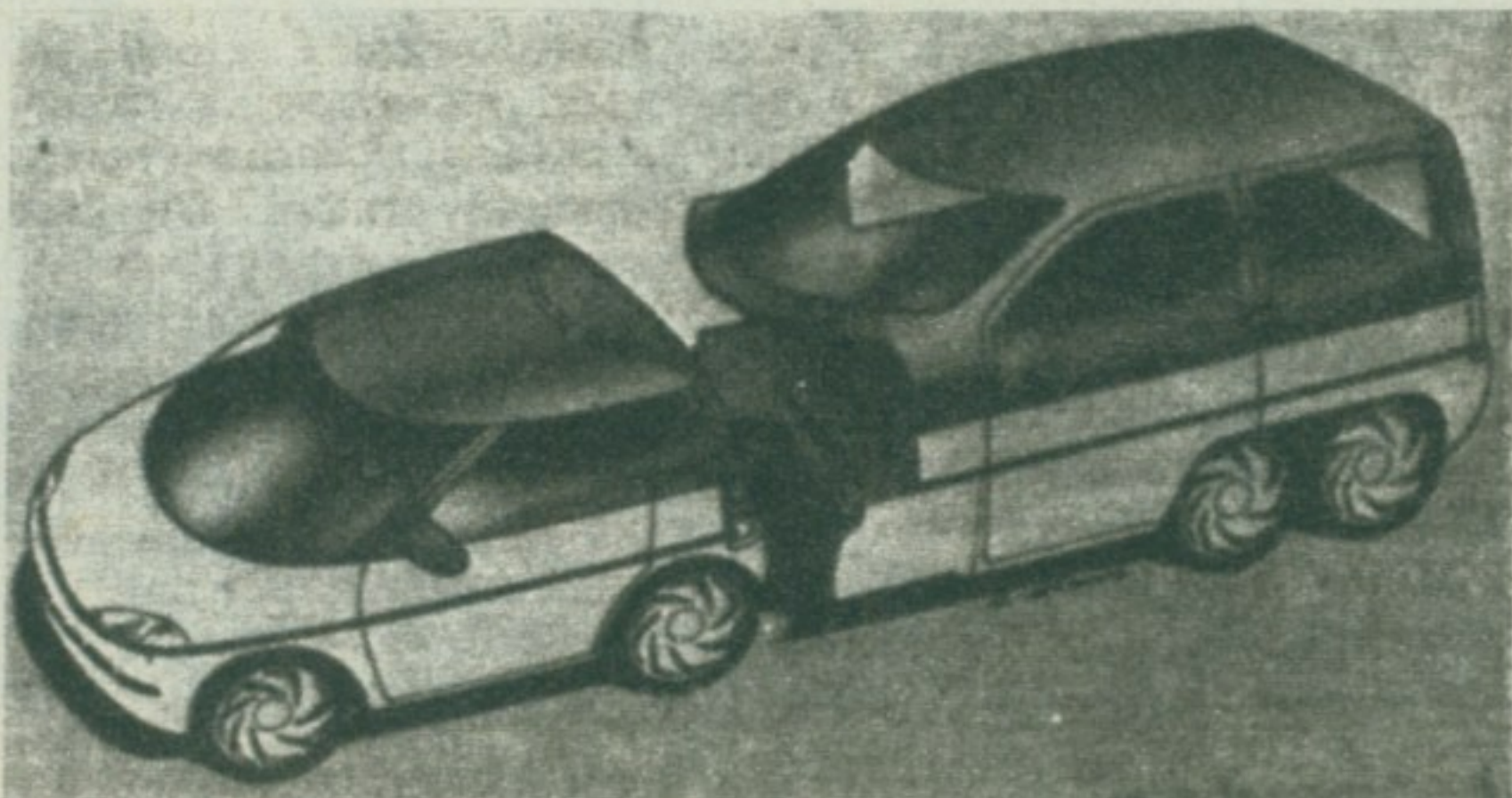
Новости на 2, 3, 4 и више точкова

4+5 ПУТНИКА

Америчка фирма „Крајслер“ представила је на недавној изложби у Њујорку модел „Плимут Војаџер III“ из два дела коме стручњаци проричу фантастичну будућност. Први део овог аутомобила може да прими четири путника и врло је погодан као возило за град, згодно за провлачење кроз гужву и

паркирање на најмањем простору. Мотор овог срчаног аутића ради на течни пропан. У случају потребе, кад се скуп веће друштво за дуже путовање или пренос кабастог терета, задњи точкови првог дела се увлаче, као код авиона који узлеће, а њему се припаја други део (с бензинским мотором) који може да прими пет путника. Рад два мотора усклађује се помоћу електронике.

Инжењери „Крајслера“ верују да ће серијска производња овог модела моћи да почне тек за пет година.

Новости на 2, 3, 4 и више точкова

ПОЛА АУТО ПОЛА МОТОЦИКЛ

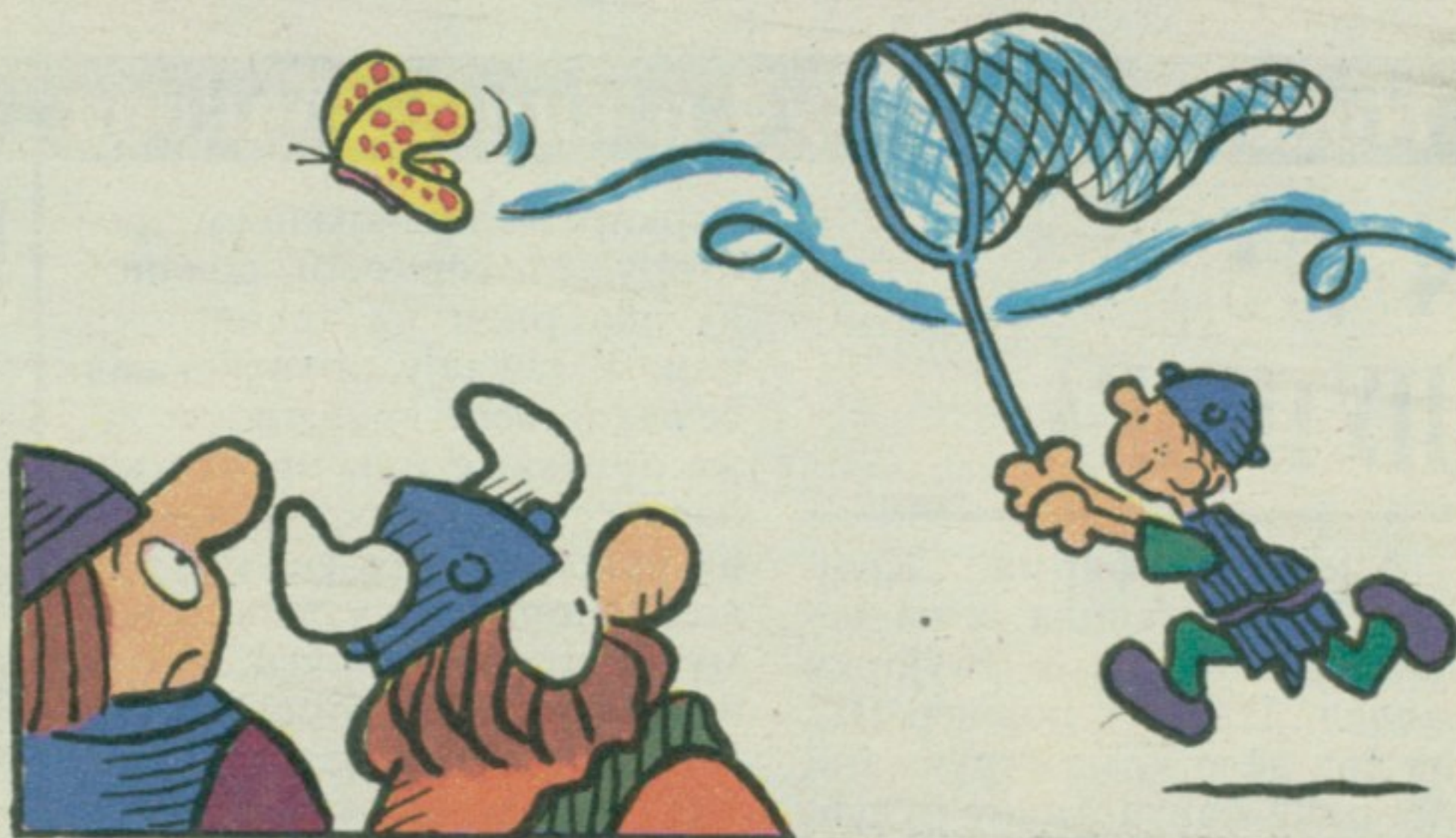
Тако називају ово ново превозно средство које је произвела шведска фирма „Корда Скандинавија“. У ствари, то је мотоцикл с покривеном и врло удобном приколицом, а производи се у три варијанте: са мотором од 80 (дизел или турбо), 112 или 139 коњских снага и различитих облика каросерије приколице. Погон на сва три точка обезбеђује аутомобилу изванредну способност у савлађивању тешког терена, а возило има и аутоматски мењач брзина, док се воланом управља предњим точком и точком на приколици.

Припремила В. Милићевић

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

ВЕСТИ из пете димензије

ОПАСНА КОСА

Свако ко има мачку вероватно је могао да види како се та животиња гуши у настојању да избаци из себе лоптице длаке које се скупљају у њеном стомаку. Откуд длаке ту? Због навике мачке да лиже сопствено крзно. Али, недавно су лекари у Ирану открили циновску лопту од људске длаке у стомаку једне жене.

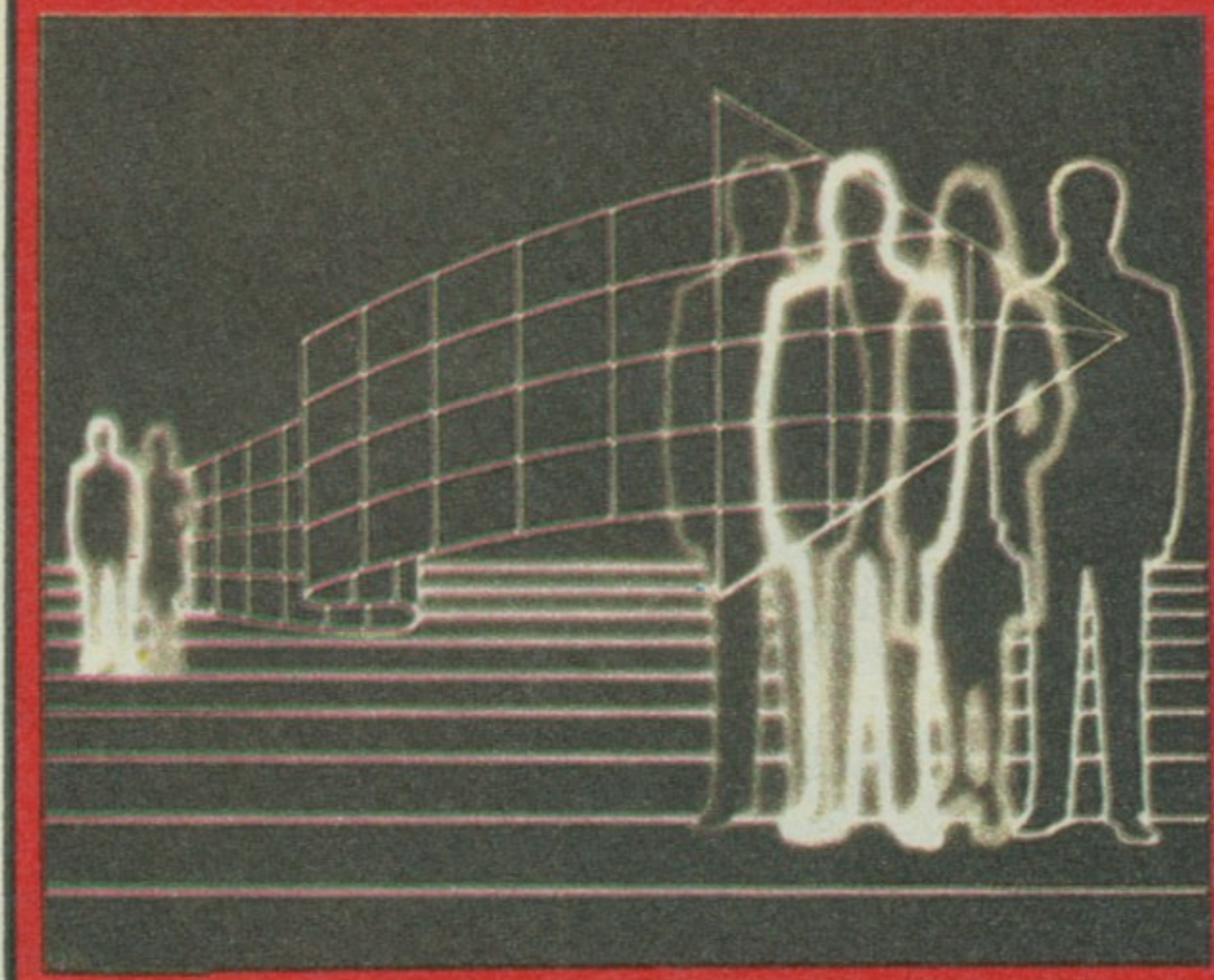
Двадесетогодишња пацијенткиња била је хитно пребачена у локалну болницу

града Ширази да би јој се хируршким путем уклонила, како се веровало, канцерозна израслина. Када је хирург Ибрахим Шадеман извршио операцију, установио је да није посредни малигни тумор, него лопта од густо збијених длака тешка око два килограма.

Како се та маса створила? Лекари су закључили да је жена стално жвакала и гутала своју косу – навика коју је стекла још у детињству.

Према тврђењу гастроентеролога Кристофера Траса из Бирмингена, САД, огромна „иранска лопта“ била је изузетак. Мање су пронађене код нервозних жена које жваћу или сисају своју косу. – Потребне су године да се створе те лоптице од длаке познате под називом трихобезоари – каже Трас – а на рендгену могу погрешно да се „виде“ као тумори.

За разлику од мачака, које обично поврате или искашљу прогутане длаке, људска бића суочавају се са неупоредиво тежим последицама. – Ако се не изврши лекарски захват, лоптице људске длаке могу да изгребу ткиво желуца и да изазову чир који крвари – упозорава Трас. – Исто тако, оне могу да отежају рад желуца, па чак и да буду кобне.

МАГНЕТСКИ ЉУДИ

Познато је да се птице, пчеле, па чак и просте бактерије, оријентишу помоћу свог магнетског чула, али неки научници тврде да и људи могу да одређују правац свог кретања захваљујући магнетским осетилима.

Расправа о томе да ли је животињски магнетизам присутан код људских бића почела је пре неколико година када је зоолог Робин Бејкер са Манчестерског универзитета повезао очи извесном броју својих студената, стрпао их у аутобусе а затим послао на вијугаву возњу енглеским пејзажима. Бејкер је пресретао аутобусе на различитим местима и тражио од студената да назначе почетно место руком показујући у одређеном правцу. На његово изненађење, они су показивали велику способност оријентације.

Објашњење је, према Бејкеру, било њихово магнетско шесто чуло. Неколико месеци касније, међутим, неки амерички истраживачи покушали су да понове Беј-

керове резултате, али без успеха.

Бејкер је на то реаговао тврдњом да његова најновија истраживања „не остављају места сумњи“ о присуству магнетског чула код људских бића. Објављујући своје резултате у магазину „Омни“, изјавио је да амерички покушаји заправо и нису били неуспешни. Уместо тога, објашњава он, експерименте су можда осујетили недовољно савршени услови: збуњујуће магнетске олује, погрешно време дана и низак магнетски набој у аутобусима.

Да би умањили те ефекте, Бејкер и његова сарадница Џенис Мадер обавили су тестове у једној посебно направљеној дрвеној колиби. Повезаних очију и зачепљених ушију студенти су седели на столицама усред мрачне просторије и окретали се, а онда је од њих тражено да означе правце. Након што је добио тачне одговоре од око 150 испитаника, Бејкер је уверен да је доказао своју хипотезу.

Да ли ће његова најновија истраживања убедити Американце, остаје да се види. Један од њих већ је неке његове податке прогласио за „малчице смешне“.

Г. В.

Илустровао: Растко Ђирић

НЕИСПУЊЕНА ЖЕЉА МАЈКЛА ЦЕКСОНА

Да ли Мајкл Џексон, велики поклоник пластичне хирургије, има било шта заједничко са Џоном Мери-ком, боље познатим под именом Човек слон? Очигледно је тако. Јер, прошле године Џексон је покушао да

купи Мериов скелет изложен у патолошкој лабораторији Медицинског колеџа Лондонске болнице. Његова најновија понуда: милион долара. Према речима Џексоновог менаџера Френка Дилеа, рок звезда је постала ватрени проучавалац Човека слона који је умро 1890. године од неурофиброматозе, ретке болести чија су особина огромне израслине коже и костију.

Мада неки коментатори у Џексоновој понуди од милион долара виде само још један трик у његовој кампањи да постане најславнији ексцентрик Холивуда, Дилео верује да Џексонова понуда показује „озбиљност његове намере да преузме одговорност за посмртне остатке господина Мери-ка. За њега би била привилегија и част да не буде олако схваћен“.

На жалост, представници

Лондонске болнице кажу да кости Човека слона не долазе у обзир за продају ни по коју цену. „Понуда господина Џексона сместа је одбачена зато што колеџ има чврст уговор са породицом да ће Мерикови остаци бити пристојно сахрањени кад више не буду потребни за наставне сврхе“, каже секретар колеџа Џејмс Волмсли. „Колеџ се обавезао да поштује ту жељу Мериове породице“.

АТМОСФЕРСКЕ ИЛИ НЕКЕ ДРУГЕ ПОЈАВЕ?

МИРАК у ПОДНЕ

До пре извесног времена мислило се да је небо затворен систем у коме се све одвија по утврђеном реду. Сталне промене времена људи су тумачили као однос узрока и последица. Израз „пасја врућина“ код старих Египћана настао је зато што су ти народи, посматрајући појаву звезде Сиријус у сазвежђу Великог пса, били сигурни да наступа период суше и велике жеге. У свим крајевима света према изгледу Месеца који расте утврђује се да ли ће бити кише или наилази суша. Ништа необично ако се има у виду да је већ и научно потврђено да појава Сунчевих пега има везе са променама климе на Земљи и да Месечеве мене такође утичу на промене времена.

Велика ваздушна померања на нивоу континената која одређују циклус годишњих доба углавном су устаљена и

**Монтреал је 10.
новембра 1819.
прекрила тама
иако је сунце
било у зениту.
Кажу да се у
једном тренутку
није видео ни
прст пред оком**

Бели песак у Националном парку Америке Вајт сендс има особину да производи електрицитет: кад дуне ветар, варнице севају на све стране

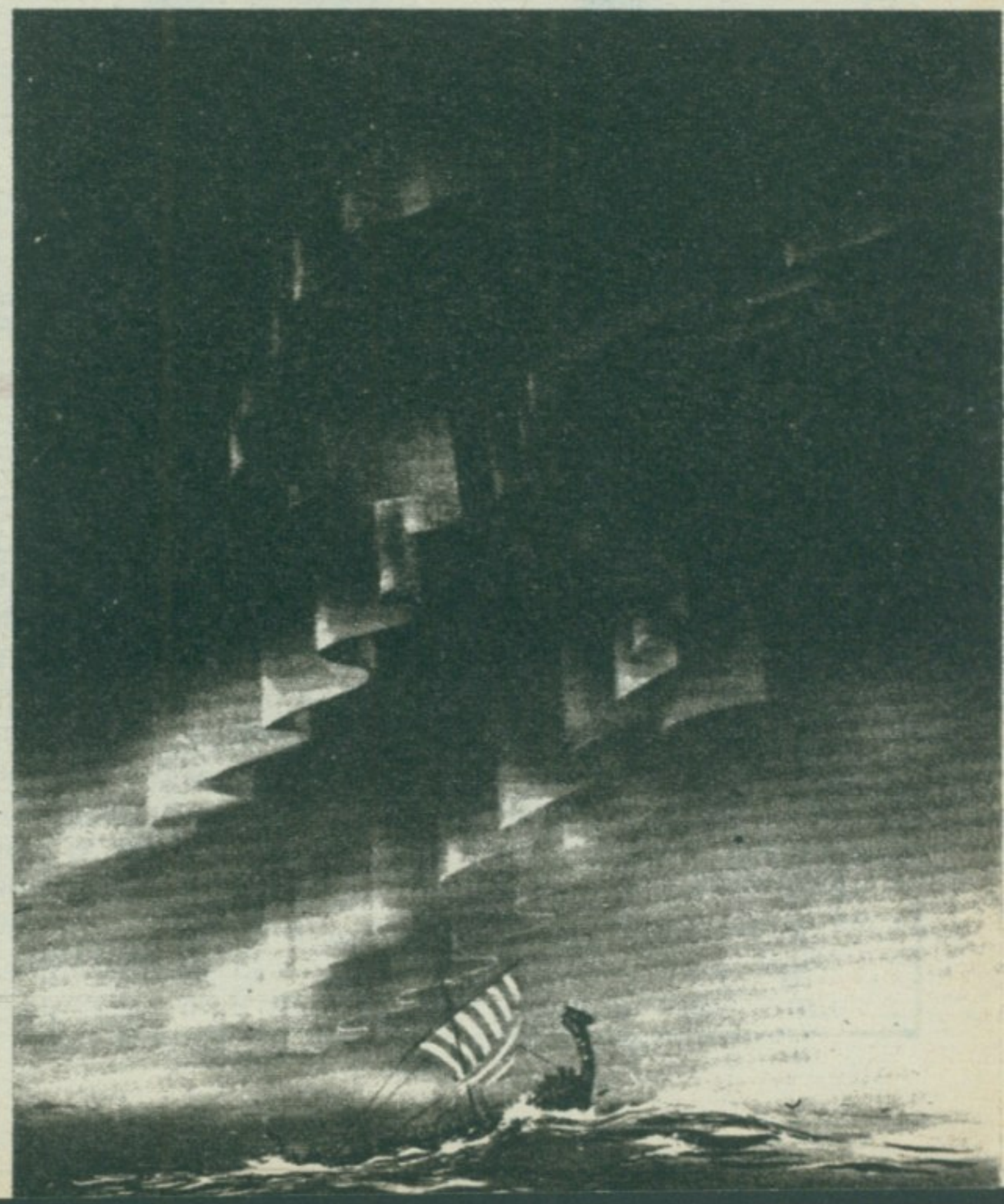
не мењају се из године у годину. Међутим, нека мања померања ваздушних маса која понекад могу да се сведу на простор и време појаве урагана, не следе баш увек

устаљене путање. Левак урагана, на пример, изузетно је опасан, а вртлози, са своје стране, потпуно непредвидљиви. Исто тако непредвидљиве су, чудне и најчешће несхватљиве атмосферске појаве које ћемо набројати. Неке су објашњене, а неке су толико ретке да и даље остају тајна.

Осамнаестог јуна 1178. више људи видело је како се Месец са горње стране „цепи“. Према хроничару Џервазију из Кентерберија, из средине расцепа сунула је ватра и почеле су да севају варнице... Овај феномен поновио се више од десет пута: пламен се извијао веома високо.

Поларна светлост као особеност нордијских земаља

**Трагови
експлозије
у
Тунгуском
базену**

Лоптаста муња зна да уђе кроз прозор и изађе кроз врата, а да при том не угрози никог и не начини штету. Управо то се догодило у Салањаку, у Француској, септембра 1845.

а затим би се све стишавало и враћало у нормално стање. После тога Месец је тамнео и постајао готово невидљив...

Осам стотина година касније астроном Џек Хартинг, имајући у виду оно што су други видели и о чему се много говорило у средњем веку, дошао је до закључка да је хроничар из К-нтерберија, у ства-

Тек што је прошло подне, над градом су се надвили још тамнији облаци тако да се на пољу више није видео ни прст пред оком. Завладала је језива тишина... Затим је севнула муња какву нико никада није видео и зачула се грмљавина која је читав град потресла из темеља. Опет је пала киша, иста као она два дана раније.

● ДЕВЕТ ИЛИ ДЕСЕТ ПЛАНЕТА? ●

Још у праисторијско доба људи су међу непокретним звездама приметили пет покретних светлих тачака, пет планета: Меркур, Венеру, Марс, Јупитер и Сатурн. Око 1600. године Земља је званично призната за члана Сунчеве породице, а онда су до 1920. откривене и остале планете – Уран, Нептун и ледени Плутон.

Постојање десете планете, Вулкана, која је још ближа Сунцу од Меркура, потврдио је 1859. Ирбен Жан-Жозеф ле Верије. Он је више пута посматрао мали тамни диск како пролази испред Сунца и израчунао да кружи на раздаљини од 21 милион километара, односно, да његова револуција траје око 20 земаљских дана. Говорио је да се Вулкан може видети једино приликом помрачења Сунца или онда кад пролази испред Сунца, иако тада постоји опасност да се замени за неку Сунчеву пегу.

Пошто су још неки астрономи потврдили Веријеово откриће, Вулкан је придодат листи од девет планета. Међутим, ниједан од астронома, који су од 1887. уложили много труда да виде ово небеско тело, није имао успеха.

ри. посматрао пад метеора који је на Месецу начинио кратер пречника 20 километара. назван Ђордано Бруно.

Најмрачнији дан у историји био је 10. новембар 1819. – у Канади и Новој Енглеској (САД). Прво је два дана раније пала јака пенушава киша из које је остао чађав талог. Затим су у Монреалу, у уторак 10. новембра ујутро, тамни зелени облаци прекрили небо. Сунчеви зраци, који су се повремено пробијали кроз те облаке, имали су тамнобраон боју, окер, наранџасту, чак и црвену као крв... Онда се наједном смрачило као да је пала ноћ. Иако је било подне, упаљене су лампе и људи су били веома узнемирени.

Наишли су нови облаци, поново је севнула муња, а гром је погодио куполу цркве и оборио крст. Међутим, највеће узбуђење наступило је тек када су сва звона у граду почела да звоне сама од себе и из све снаге. Преплашени људи листом су изашли на улице... Тако су дочекали и прву ноћ, а сутрадан ујутро све је било по старом – свануо је сунчан и ведар дан.

Претпоставља се да је узрок црне кише била удаљена вулканска ерупција или шумски пожар и да је то такође био узрок таме. Међутим, пошто је било и електричног пражњења, не би се могло рећи да су претпоставке тачне.

Планету још ближу Сунцу од Меркура видео је 26. марта 1859. један сеоски лекар у Француској по имену Лескарбо. Гледао је како то небеско тело пролази испред Сунчевог диска и бележио своја запажања. Она су била толико прецизна да је чувени француски астроном Ирбен Жан Жозеф Ле Верије потврдио њено постојање и дао јој чак име – Вулкан. Иако то небеско тело сам никада није видео, овај астроном био је уверен да се орбита Меркура, усред гравитационе силе Вулкана, помера ка Сунцу по 109 центиметара сваких сто година. (Погледајте уоквирени текст!)

У зиму 1871. једна жена из Ременема, у Енглеској, присуствовала је занимљивом призору: зидове и намештај у соби одједном је прекрила ружичаста светлост која је затим потамнела до grimизноцрвене, да би прешла у златножуту, па у наранџасту, лила и тамнољубичасту. Жена је пришла прозору и угледала велики број балончића, попут оних од сапунице, пречника неколико центиметара, како се уздижу из снега... И сами су мењали боју, као и унутрашњост собе, и летели тамо-амо ношени ветром.

Ова игра светлости и балона трајала је само неколико минута да би затим температура нагло порасла, па опет пала толико ниско да су стакла на неким прозорима попуцала.

У ноћи 3. јула 1882. године 45 минута после изласка Месеца, тада је био пун, више становника Либанона, у америчкој држави Конектикат, такође је присуствовало необичном призору. На Месецу су се, кажу, појавила два светла испупчења облика пирамиде. Нису била велика, али су Месецу давала изглед неког пса или сове. Та испупчења била су нешто тамнија од осталог дела. Нестала су за кратко време, али су се само три минута после тога појавила с доње стране овог Земљиног сателита. Повремено су се приближавала једно другом и тако састављена личила на ластин реп. Све је ово трајало кратко време и Месец је поново попримио свој ранији изглед.

Италијански војвода од Абрुца предводио је у лето 1897. експедицију на планине Сент Елијас, на Аљасци. Истраживачи су кренули у потрагу за аљаским „немим“ градом, у ствари фатаморганом коју су тих година многи Индијанци и трагачи за златом виђали у овој леденој области. Торнтон, члан експедиције,

је, записао је у свој дневник: „Да бисмо видели тај мукли град, није нам била потребна машта. Слика је била толико јасна да смо тешко могли да поверујемо да њега ту у ствари нема.“

Један други очевидац, новинар из „Њујорк тајмса“, такође је тврдио да се савршено јасно виде куће, улице и дрвеће. Неки су сматрали да је то слика Бристола, у Енглеској, удаљеног од тог места читавих четири хиљаде километара. Ова фатаморгана могла је да се види између 21. јуна и 10. јула све до 1901. године.

Четири особе из Берлингтона, у америчкој држави Вермонт, присуствовале су, 1907. године, јединственој атмосферској појави у том граду. Прво се зачула јака експлозија а онда су ови у дну улице угледали једно тело облика торпеда, дугачко 180 cm и пречника око 20 cm како лебди петнаестак центиметара изнад тла. Површина му је била тамна и из њега су на више места избијали пламени језици... Експлозија се није поновила, већ је наступила тишина и напето ишчекивање које је прекинула провала облака из ведре неба – без грмљавине и без муња. У међувремену је и оно необично тело нестало с видика.

Тридесетог јуна 1908. ноћ је у читавој Великој Британији и северним деловима Европе била изузетно светла и обојена јарким бојама. Тако је било и неколико следећих ноћи. Руски научник Л. А. Кулик сматрао је да је узрок ове појаве метеорска прашина коју је изазвала огромна експлозија у Тунгуском басену. Ову катастрофу су, иначе, различито објашњавали. Неки су, као Кулик, сматрали да се ради о експлозији главе неке комете или џиновског метеорита, док су други у то умешали чак и „црну рупу“ – не заобилазећи антиматерију и могућност некакве нуклеарне реакције.

Тајанствена експлозија у Русији спржила је све дрвеће у кругу од 30 km, док су људи и на удаљености од 65 km задобијали опекотине. Потрес је био толико јак да се осетио у кругу од око 700 km.

Изузетно топао талас ваздуха прешао је 6. јула 1949. преко португалских градова Фигејра да Фос и Коимбра. Трајао је само неколико минута, али је то било довољно да се осети температура и до 70° C! Страдао је велики број људи и домаћих животиња, а речица Мондего потпуно је пресушила.

Медаљон који су Французи издали у част астронома Жана Ле Веријеа. С једне стране је његов портрет, а с друге десет планета, укључујући и Вулкан, које круже око Сунца

Овакви светлосни прстенови око Месеца јављају се под утицајем кристала леда у атмосфери

МРАК У ПОДНЕ

Почетком септембра 1940. у Националном парку Јелоустон Виљем Сенборн је угледао плавичасти светлећи облак ширине око 50 m и дужине око 150 m како се преко једне мочваре полако креће према њему... Свака ствар преко које је прелазио емитовала је пулсирајућу светлост. Свака гранчица на жбуњу добијала је светлећу корону ширине око пет центиметара. Кад му се приближио на неколико метара, осетио је да се ваздух потпуно умирио, да је температура нагло порасла и да се осећа неки мирис, највероватније озона... „Прешао је и преко мене”, испричао је касније Сенборн „и осетио сам као да ми се у коси скупило на хиљаде мравца, а свака длака на откривеном телу почела је да варничи...”

Годину дана пре лансирања сателита „Спутњик”, 17. новембра 1956. на небу је виђен још један могући Земљин природни сателит. Појавио се још седам пута у наредних десет година. Астроном Џ. П. Бегби је претпоставио да се неки метеор приближио Земљи идеалном брзином и под идеалним у-

глом, остајући да кружи око ње пуних девет година пре него што је сагорео.

Сваки пут када наиђе невреме у пустињи Вајт сендс, у Новом Мексику, из врхова беличастих пешчаних дина севају варнице. Помоћу одговарајућих инструмената утврђено је да пешчана зрнаца трећем производе статички електрицитет изненађујуће јачине.

Лоптица плавоцрвене боје, пречника око 10 cm, са светлосном ауром, појавила се 1975. за време једног невремена изнад пећи у кући породице Сметвик, у Енглеској. Збуњена домаћица покушала је метлом да је одгурне, али је лоптица истог тренутка прогорела метлу начинивши отвор савршено округлог облика. Док је жена у чуду посматрала опасног незваног госта, напољу је засјало сунце... Лоптица је почела да бледи и да нестаје... С њеним одласком престало је и жарчење које је ова жена све време осећала на врховима прстију и на свим другим непокривеним деловима тела.

Припремила: С. Ивановић

Војничев манускрипт – најтајанственији текст

на свету

Не зна се тачно када је настала и из чијег пера, велика је 21,590 са 14,605 центиметара, има око 200 страница и писана је на начин који још нико није успео да дешифрује

КЊИГА КОЈУ НИ

У библиотеци ретких књига и рукописа „Бајнеке” на чувеном Јелском универзитету у Њу Хејвну, савезна америчка држава Конектикат, не прође дан а да неко не пита за малу руком писану књигу познату као Војничев манускрипт.

Библиотека „Бајнеке” има безброј најређих књига и докумената, али је Војничев манускрипт убедљиво најтраженији и то зато што још нико није успео да га прочита – текст је написан шифром за коју најпознатији светски криптографи (од грчког: криптос = тајни и графо = пишем) и лингвисти нису пронашли кључ.

Манускрипт (што значи писан руком) је величине 21,590 са 14,605 центиметара и има неких двеста страница од најфинијег пергамента по којима тече изузетан рукопис, изузетан јер се аутор послужио потпуно непознатом „азбуком”.

Ни прекрасне илустрације које прате текст нису ништа мање необичне. Оне као да приказују биљке, жене и положаје небеских тела. А, пошто ни текст ни слике не могу да се протумаче, књига важи за најтајанственији манускрипт на свету.

Припадао је цару Рудолфу II

Године 1912. отмени њујоршки антиквар и трговац ретким и драгоценим књигама Вилфрид М. Војнич објавио је како је пронашао чудну и чудесну књижицу у библиотеци колеџа Мондрагоне који су основали језуити у италијанском месту Фраскатију.

Војнич, вероватно далеким пореклом Србин из Угарске, купио је манускрипт и, чим се вратио у Њујорк, кренуо је да истражује његово порекло. Посао му је олакшало старо писмо које је добио уз књижицу.

То пожутело писмо написао је 1666. године Маркус Марци, ректор Универзитета у Прагу и један од водећих научника свог времена, Атанасијусу Кирхеру, такође научнику на гласу.

Марци је писао како је манускрипт добио од „присног пријатеља” и шаље га на дар Кирхеру, свом некадашњем професору, „јер сам уверен да нико осим Вас неће бити у стању да га прочита”.

Прашки ректор је у писму додао да је из добро обавештених извора сазнао како је манускрипт некада припадао Рудолфу II, Светом римском цару, који је умро 1612. Цар је за рукопис платио шест стотина златних дуката, за оно доба велику своту.

Најважније што је Марци написао било је да је Рудолф II веровао како је аутор књижице „Роџер Бекон, Енглец”, како стоји у писму које је, такође, сачувано уз манускрипт.

Роџер Бекон није био било ко. Живео је у 13. веку (1214–1294) и звали су га Доктор Мирабилис. Био је монах фрањевачког реда, филозоф, природњак, алхемичар, математичар и физичар и спадао је у највеће научнике средњег века.

Бекон је заступао гледиште да су искуство, математика и експеримент „три стуба науке”. Њему се приписује проналазак барута и предвиђање многих ствари које су пронађене тек у 20. веку, на пример, аутомобила и авиона.

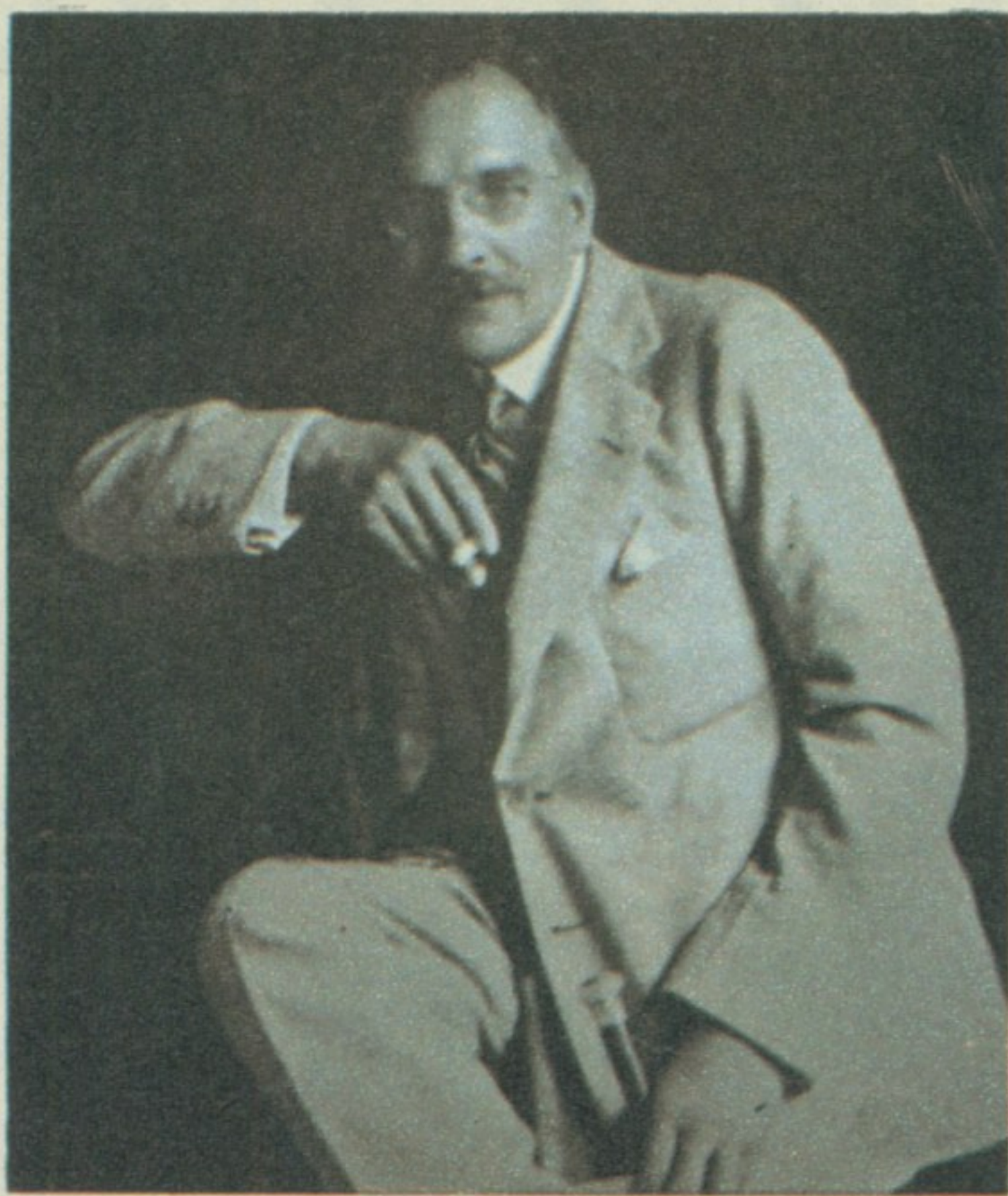
Шездесет година неуспеха

У сваком случају, поставило се питање да Војничев манускрипт није, можда, највеће дело Роџера Бекона, научни трактат тако револуционарних теорија да се просто нису дале написати обичним језиком и писмом.

КО НИЈЕ ПРОЧИТАО

Ово су две стране Војничевог манускрипта. Бројни цртежи биљака навели су многе стручњаке на помисао да је књижица нека врста објашњења о њиховим исцелитељским моћима. Можда, али мало вероватно

је на неким маргинама (ивицама) Војничевог манускрипта жврљотине рачунања која су указивала да је, можда, употребљена шифра слична као у оном дијаграму.

Пронађен кључ шифре?

На једној маргини Брумбо је пронашао избледелу табелу с двадесет шест симбола што одговара броју слова у енглеској азбуци. Знаци и начин на који су распоређени прилично тачно су се слагали са онима из нашкрабаних рачунања.

Је ли то, најзад, био кључ шифре? Да ли је сваки од бројева од 1 до 9 представљао три слова азбуке? Роберт Брумбо је на основу тога направио следећу шему:

1	2	3	4	5	6	7	8	9
A	B	C	D	E	F	G	H	I
J	K	L	M	N	O	P	Q	(US)
	R	S	T	U				
V	W	X	Y	Z				

Пошто се испоставило да је језик из манускрипта добрим делом врста упрошћеног латинског, речи се често завршавају на **us**, Брумбо је, да би ствар упростио, за **us** употребио број 9.

Али, да ли је то заиста била тражена шифра?

На једној страници манускрипта налази се илустрација биљке која је личила на бибер. Брумбо је знаке испод слике заменио бројевима из шеме коју је направио. Добио је бројеве 757752.

Онда је погледао у свој дијаграм и открио да ти бројеви, замењени словима, дају реч **PEPPER** (енглески = бибер). Називи осталих биљака и небеских тела дешифровани су истим начином.

Ни случајно?

Па, ипак, далеко од тога да је мистерија Војничевог манускрипта решена. Главни текст се, на пример, често понавља, а још чешће нема никаквог смисла.

Професор Брумбо претпоставља да то могу бити неvezана запажања, размишљања и закључци алхемичара, следбеника древног и узалудног сна, труда и експериментално да се метали претворе у злато помоћу тајних материја или еликсира.

Уколико је ово тачно, можда се баш формула таквог еликсира крије у загонетном тексту Војничевог манускрипта. У сваком случају, биће потребно још много труда и размишљања пре него што ова књижица открије, ако уопште открије, све своје тајне.

Припремила **Бојана Дожић**

У нади да ће то открити Војнич је копије манускрипта поверио бројним заинтересованим научницима. И сви они веома су се збунили. Очекивали су да ће лако провалити шифру, а наишли су на тврдох. Манускрипт се није дао и никакви напори нису га сломили ни оголили.

У дешифровању Војничевог манускрипта није се макло ни за педаљ пуних шездесет година, све до почетка седамдесетих, када се професор Јелског универзитета Роберт С. Брумбо с њим ухватио укоштац.

Отмени и богати Вилфрид Војнич набавио је 1912. године тајанствени манускрипт који је везао у чвор најчувеније криптографе и лингвисте

Професор Брумбо је запазио да га неки знаци Војничевог манускрипта подсећају на дијаграм који је једном видео у неком другом документу. У том случају знаци манускрипта су, у ствари, бројеви!

Пажљиво испитивање увеличавајућим стаклом открило

ЈАРАЦ

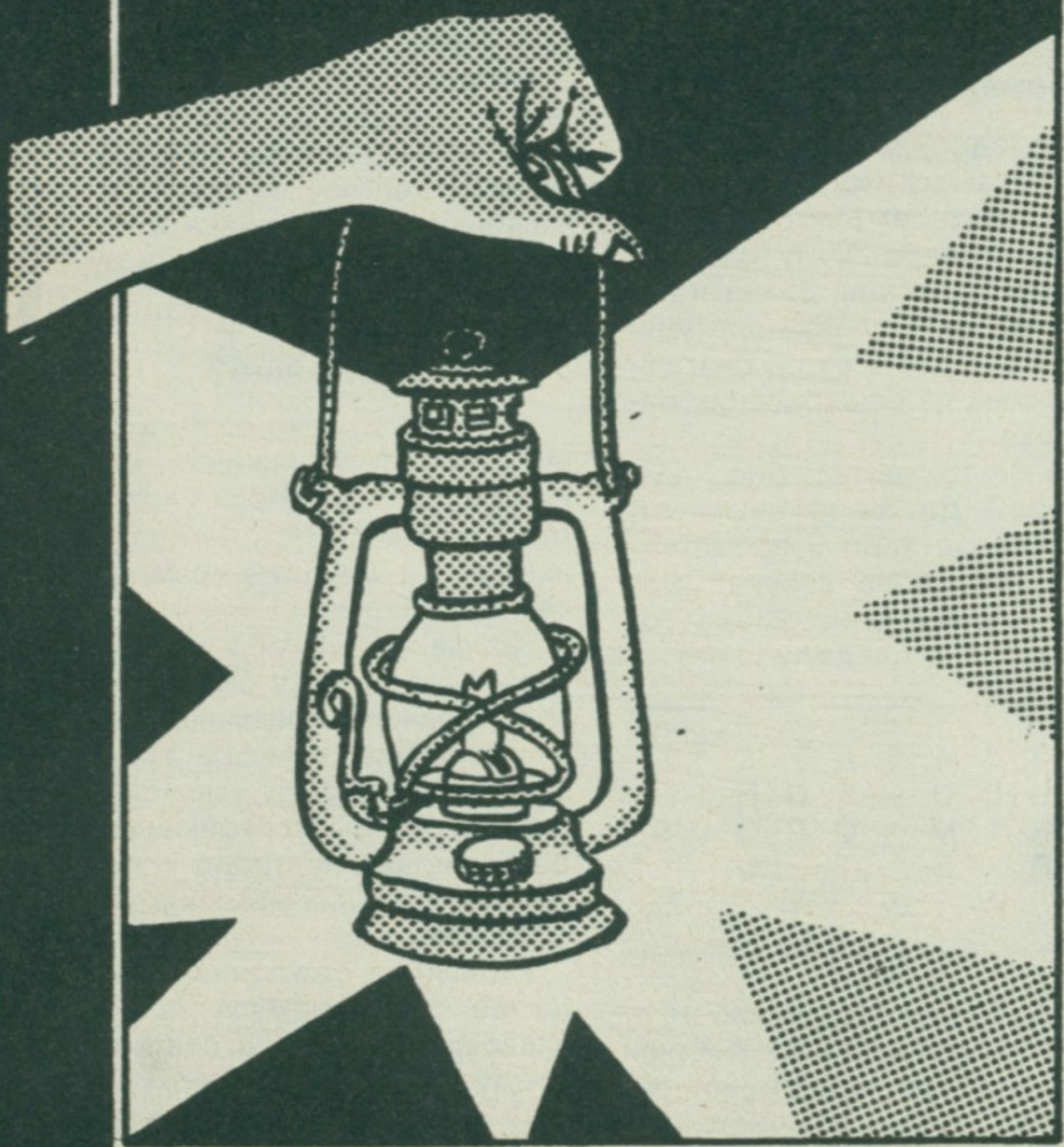
ПЕТАО

ЗЕЦ

ПРИРУЧНИК

ЗАБАВНИКОВ 300

ПАС

НОСОРОГ

КОКОШКА

КАМИЛА

ЗА ИГРУ СЕНКИ

МАЧКА

Наручбеница
БАЛКАН ПУБЛИК
Алексиначких рудара 14
11000 БЕОГРАД

Овим неопозиво наручујем _____ примерака „Својеручни ЗОО – приручник за прављење сенки“ по цени од 35 динара. Вредност поручених књига (плус ПТТ трошкови) платићу поужећем по пријему пошиљке.

(Презиме и име)

(Број поште и место)

(Адреса поручиоца)

(Датум)

(Потпис поручиоца)

САМА

ПРОТИВ

ЧОПЮРА

**Једина шанса је била:
докопати се чамца и
спасти тако живот и
себи и детету. Али,
подивљали пси све ви-
ше су сужавали круг...**

Када је Миртл Симпсон, двадесет-петогодишња Енглескиња, одлучила да се са четворомесечном бебом Робинот придружи свом мужу Хјуу који је водио једну научну експедицију на Северни пол, у њеној кући, у Единбургу, настао је лом. Сви су је одговарали од те непотребне, па и опасне авантуре.

Она је, међутим, остала упорна. Пре свега, Хју је лекар, три године је већ провео на Арктику, обоје су одлични алпинисти и искусни веслачи. Уосталом, са Робинот су се, када му је било тек три недеље, пели на шкотске планине. А у поларним пределима нема бактерија које би могле да нашкоде беби.

И тако су Миртл и Робин стигли на Шпицберг, острво леда. Свуда унаоколо пружала се бела пустош. Тада се Миртл први пут упитала: да, ипак, није погрешила што је четворомесечног сина донела овамо?

Хјуова експедиција је поставила своју базу у подножју ледника Норденсклејд где се налазило неколико напуштених колиба.

Две-три недеље касније експедиција је почела да се припрема за тронедељни боравак у брдима где ће прикупљати материјал за своја научна истраживања. Било је одлучено да Миртл и Робин остану у логору. Хју је, додуше, предложио да и он остане, али Миртл није хтела ни да чује. Био је вођа експедиције и морао је да иде са својим људима.

Убрзо је остала сама. Била је друга половина јуна и наједном је дошло пролеће. Хиљаде птица долетело је с југа и, крештећи, тражило материјал за прављење гнезда.

Где су нестале птице?

Време у логору споро је пролазило у чекању и Миртл је одлучила да пође на мали излет. Намеравала је да чамцем пређе залив, мало весла уз обалу а за-

тим да прошета и упозна предео. Све то не би требало да траје дуже од пет дана.

Тако је и учинила. Робин је био добро утуткан у колевци – корпи коју је понела на леђима. Пуна три дана Миртл је уживала у природи и пејзажу, а затим је почео да дува неки хладан ветар мада је небо и даље било ведро. Одлучила је да се ипак врати раније него што је намеравала.

Лако је нашла свој чамац у једној ували и завеслала. Али, после отприлике сат вожње време се толико покварило да је морала поново да пође ка обали и тамо сачека док непогода прође.

Опазила је мирну увалу, притерала чамац уз копно и изнела колевку са Робинот.

Нешто јој је, међутим, било чудно. Није се видела нити чула ниједна птица.

Удаљила се мало од чамца, скупљајући суве гранчице, кад је, тридесетак ме-

тара од ње, један велики пас, потпуно бео, избио иза стене.

Чим ју је угледао, подигао је главу и залајао, на шта су се, скоро истог часа, појавила још четири пса.

Миртл их је гледала као скамењена. Док су претећи режали, у очима им је блистала нека дивља светлост. Били су гладни. А то је Миртл и Робину наговештавало језив крај.

Уплашена жена добро је знала откуд они овде. Још за време рата довођени су многи запрежни пси и пуштани у овим просторствима. Ту су се множили и постепено подивљали. А како се нису бојали ни људи ни ватре, били су далеко већа опасност од било које друге дивље животиње. Причињавали су толику штету да је норвешка влада одредила уцену за главу сваког од њих. Сума је била привлачна и ловци су се дали на посао.

Убрзо су пси били потамањени. Веровало се, још поодавно, да су и потпуно истребљени. Али, очигледно, остао је још понеки усамљени чопор који је лутао леденим просторствима гоњен глађу.

Тек сада је Миртл схватила зашто у заливу није било птица. Ово је било њихово, псеће царство. У том пределу све живо било је истребљено. Прва мисао био јој је Робин. Његова колевка налазила се пет-шест метара иза ње. Инстинкт јој је говорио да трчи према детету, али је знала да не сме ни да се окрене. Ако псима и за тренутак покаже леђа, скочиће на њу.

Једина нада је била: гледати их нетремице у очи не показујући страх.

Глад и смрт у очима

Вођа чопора, огроман пас густог крзна, био је најближи. Стајао је испред осталих. Миртл је видела како му се мишићи грче спремајући се за скок.

Натерала је себе да управу поглед право у његове ватрене и дивље зенице. Није било лако. Страх ју је распињао и гушио изазивајући мучнину у желуцу.

Ветар је дувао јаче и сада је готово звиждао око стене. Као да је својим хуком давао Миртл на знање да је сасвим сама и да ни од кога не може очекивати помоћ.

Њој је, међутим, било једино важно да стигне до Робина пре него што пси стану између ње и колевке. Зато је, не скидајући поглед са вође чопора, лагано коракнула уназад.

Ништа се није догодило. Још један лагани корак, па још један...

Осетила је како је ногом додирнула колевку.

Видећи да се полако сагиње, пси као да побеснеше, али Миртл није спуштала

поглед са вође чопора. Рукама је, иза леђа, полако дохватила колевку, брзим покретом дигла је на леђа и намакла каишеве.

Од узбуђења је дрхтала као прут. Знала је: сада мора да се придигне и покуша да стигне до чамца. Да ли ће моћи да задржи псе на одстојању? Била је уверена да страх јасно избија са њеног лица и из целог њеног држања.

Полако се, корачајући уназад, приближавала обали. Пси су је, искежених зуба, пратили на одстојању, уз непрестано потмуло режање.

Из уста им се дизала пара у ледени арктички ваздух. Очи су им биле сужене. У њима глад и смрт.

Миртл помисли како само једна од ових подивљалих звери може да их растргне. Решила је: ако јурну, гледаће да одмах падне преко Робинове колевке. Надала се да ће тежином свог тела угушити малишана пре него што га дохвате зуби разбеснелог чопора.

Мукла тишина залива још више је појачавала напетост и ишчекивање.

Одједном се Миртл учинило да се приближавају. Искежени зуби изгледали су сад тако близу...

Наставила је да корача уназад и стрепи. Само да не нагази на неки камен, да не изгуби равнотежу... Онда је готово.

Чинило јој се, такође, да овај ход уназад нема краја. Секунд је изгледао као сат, корак као километар.

Грозничаво је размишљала: шта да учини кад стигне до обале? Да ли ће успети да убади колевку у чамац, одгурне се и ускочи у њега... И све то само једним покретом. За други неће имати времена. Тај један покрет био је и једина нада. Добро је знала да ће се пси бацити на њу чим им окрене леђа.

Најзад је ногом додирнула чамац.

У том тренутку пси, који као да су предосетили да им измиче плен, још више искезише зубе, а вођа бесно заурла и спреми се на скок. Тај урлик Миртл никада неће заборавити. Био је то језиви глас смрти у голој арктичкој пустињи.

Нема више чекања

У том часу Робин одговори плачем. Било му је ваљда тесно и мрачно онако стиснутом на мајчиним леђима. Тада се први пут огласио. Миртл је знала: нема више чекања. Скупила је сву храброст и нагло се окренула према чамцу.

Муњевитим покретом стргла је с леђа колевку и бацила је под клупу, а онда зграбила прамац и гурнула га свом снагом.

С олакшањем је осетила како чамац клизну у воду, али у истом трену и дах чопора за леђима. Главанке се баци у чамац док оштри зуби гласно загризоше у празно.

Сада је све зависило од чамца. Ако се насуче на неку стену у плићак, нема им спаса. Али, вода је срећом била дубока и Миртл је после неколико секунди могла њиме да управља.

Погледала је према обали где је тренутак раније стајала. Разбеснели пси трчали су лево-десно бесно режећи и лајући што им је плен измакао.

Када су се вратили у базу, прво је наложила велику ватру и дуго спавала. Али, никакав сан није могао да избрише ужас који је доживела.

Ј. А.

Илустровао: Брана Јовановић

У СЛУЧАЈУ НУЖДЕ

Француски лист „Пари со-ар“ позвао је своје читаоце да учествују на једном конкурс, а награда је обећана ономе ко да најбољи одговор на питање:

„Ако би у Лувру избио пожар, а ви можете да спасете једну једину слику, коју бисте извукли из ватре?“

Прва награда припала је извесном Шарлу Монтанелу који је одговорио:

„Ону која је најближа излазу.“ ■

САВЕТ

За брачне парове који се непрекидно свађају најбоље је да живе у одвојеним спаваћим собама, одвојеним кућама или, још боље, у различитим земљама. ■

УПОРНОСТ

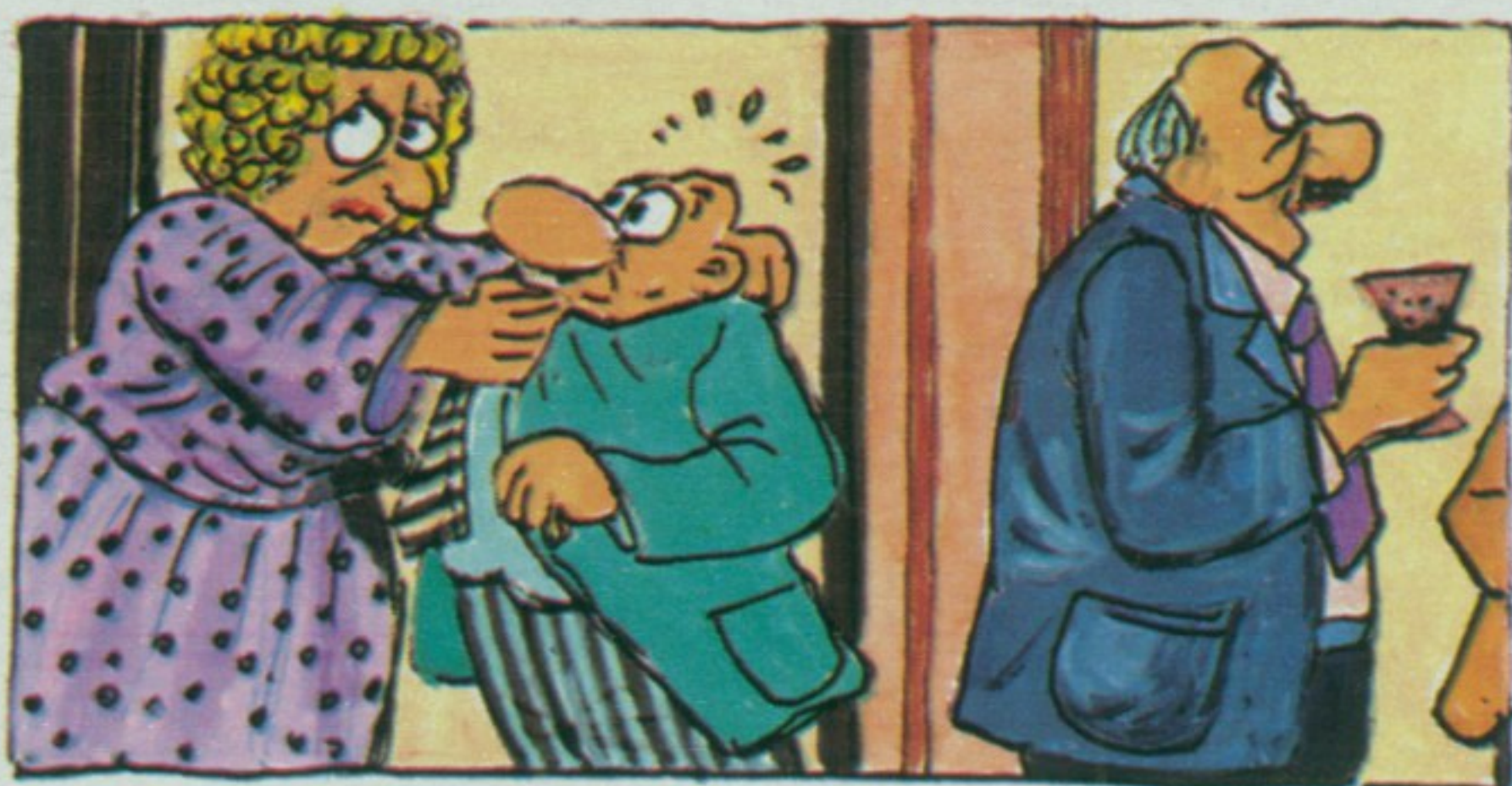
На једном пријему жени у годинама представљају госта: „То је др Џонсон“. Жена искористи прву прилику да зграби Џонсона, одвуче га у један угао и брзо прошапће:

– Докторе, тако ми је драго што сам вас упознала. Знате, имам ужасне болове овде, кад дигнем десну руку. Шта да радим?

– Али, госпођо, ја нисам лекар. Имам част да будем доктор економских наука.

Жена застаје збуњено један тренутак, а онда савладавши чуђење пита:

– Реците ми треба ли да продам акције „Денерал моторса“ или да мало сачекам? ■

БРЗОНОГИ ПРЕМИЈЕР

Недавно је шеф сингапурске државе требало да посети Совјетски Савез. Кад су све припреме за ову званичну посету биле завршене, неочекивано је искрсла невоља: ко ће „од стране“ домаћина бити лична премијерова пратња и све особине дотичне личности, посебно физичке. Совјети су затражили додатно објашњење, на шта су им људи из протокола Сингапура свој захтев јасно изнели: било би више него пожељно да домаћи телохранитељ буде тркач, и то добар. Јер, кад је недавно њихов шеф државе био у гостима у Великој Британији, првог јутра је певајући кренуо да трчи по парку око резиденције, али се његов лични пратилац убрзо уморио, заостао па је високи гост наставио да јурца кроз парк потпуно сам што никако није препоручљиво... ■

КОМФОР НЕ ШТЕТИ

Амерички аутомобилски магнат Хенри Форд имао је тежак и напоран живот, али је успео да дочека дубоку старост (1863–1947). Кад су га једном новинари упитали у чему је тајна његове дуговечности, одговорио је:

– Читавог свог живота држао сам се једноставног правила. Кад год сам могао да бирам да ли да стојим или седнем – сео бих, а кад сам био у прилици да бирам да ли да седнем или легнем легао бих... ■

ЗА КАРЛА ЛУИСА И БЕНА ЏОНСОНА

Америчком фармеру Џејмсу Миноту из Калифорније туристи су се попели на врх главе: мало-мало па утабају стазицу од ауто-пута до шуме, тачно посред његове њиве. Сви покушаји да „љубитељима природе“ стане на пут годинама су били неуспешни. Па ипак, излаз је недавно нађен!

Џејмс сада сваког јутра изводи на своју много пута пострадали њиву огромног бика и везује га за танушан штап за који је причвршћен транспарент исписан јарком бојом и окренут према ауто-путу:

„Свако ко је у стању да растојање од пута до шуме претрчи за 9,9 секунди, може бити миран – биму за то треба тачно 10 секунди!“ ■

УДВАРАЊЕ И ТЕЛЕСНА ВИСИНА

Мушкарци и жене не гледају једнако на висину својих љубавних кандидата. Док одмеравају потенцијалног удварача, жене више привлаче високи мушкарци, док мушкарци, после неколико љубавних састанака, схватају да им се више допадају жене ниже од њих.

Да би боље објаснили ову појаву, Алан Стратман и Џејмс Шеперд, млади психолози са Државног универзитета Охаја, затражили су од 110 студената оба пола да оцене привлачност особа са којима су се недавно забављали, и то с гледишта њихове висине као и да оцене привлачност неког мушкарца и неке жене фотографисаних у тренутку док међусобно разговарају.

Фотографије су биле „подешене“ тако да је на једној трећини мушкарац изгледао 12 центиметара виши од жене, на другој трећини они су били подједнаке висине, а на

последњој је мушкарац изгледао као да је 12 центиметара нижи. Сваки од испитаних студената добио је да оцени по једну од три фотографије.

Што је мушкарац изгледао виши од жене, утолико је био привлачнији анкетираним женама. Мушкарцима је, с друге стране, било свеједно каквог је раста жена. У стварном животу, међутим, жене нису налазиле да су високи мушкарци привлачнији од ниских, али су мушкарци изјавили да им се партнерке нижег раста више допадају.

Очигледно, у почетној фази љубавне игре жене фантазирају о „високом, црнокосом и згодном“ мушкарцу. — Али, кад удварање поодмакне — каже Стратман и Шеперд — физичке особине као што је висина, губе значај за жене, али не и за мушкарце. — И тако испада да и ниски мушкарци и ниске жене имају разлога да се радују.

Извучен добитник

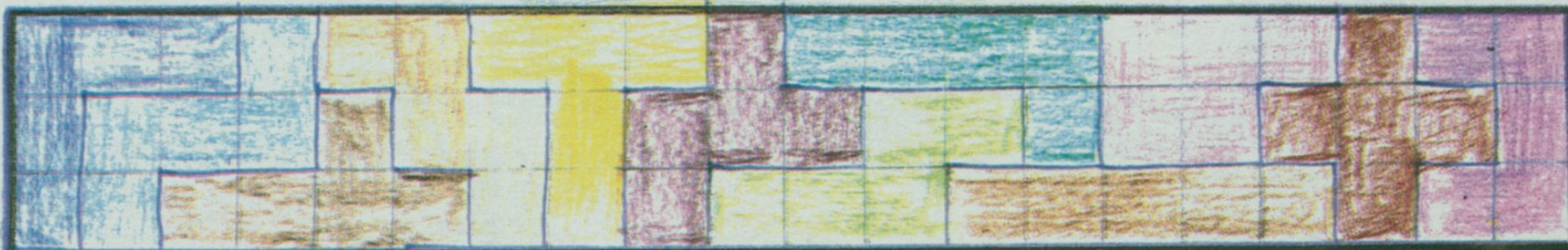
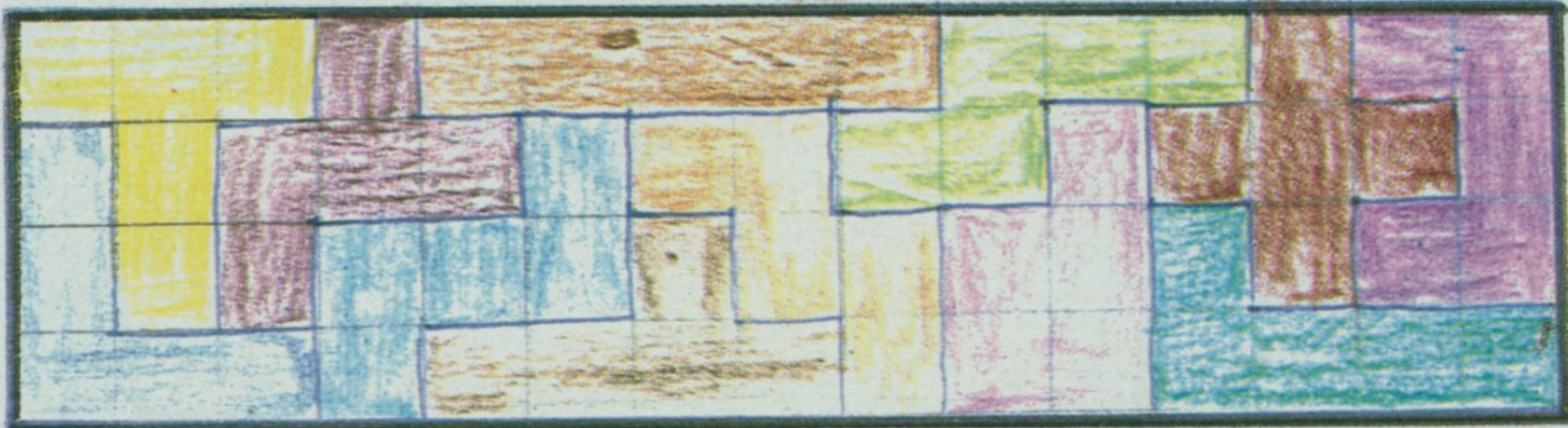
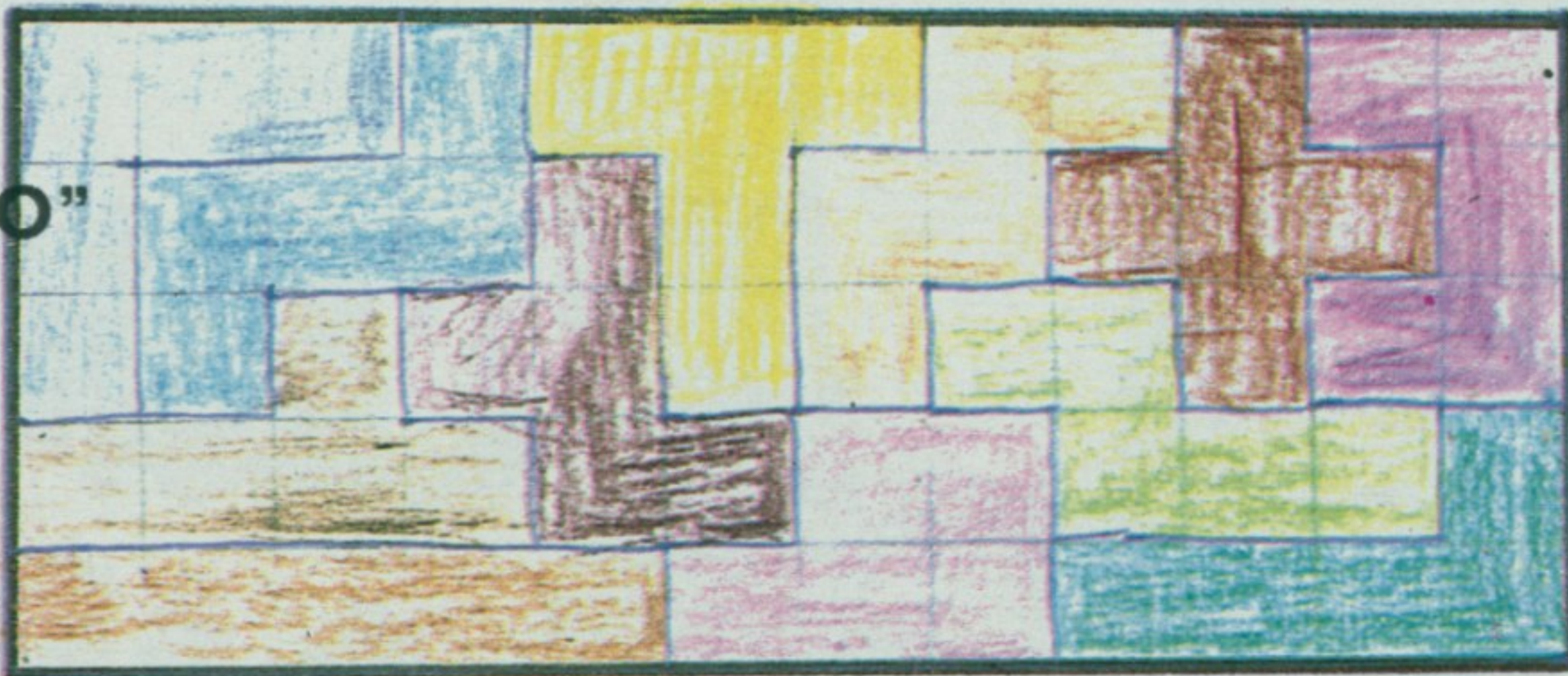
колор телевизора
у наградној акцији

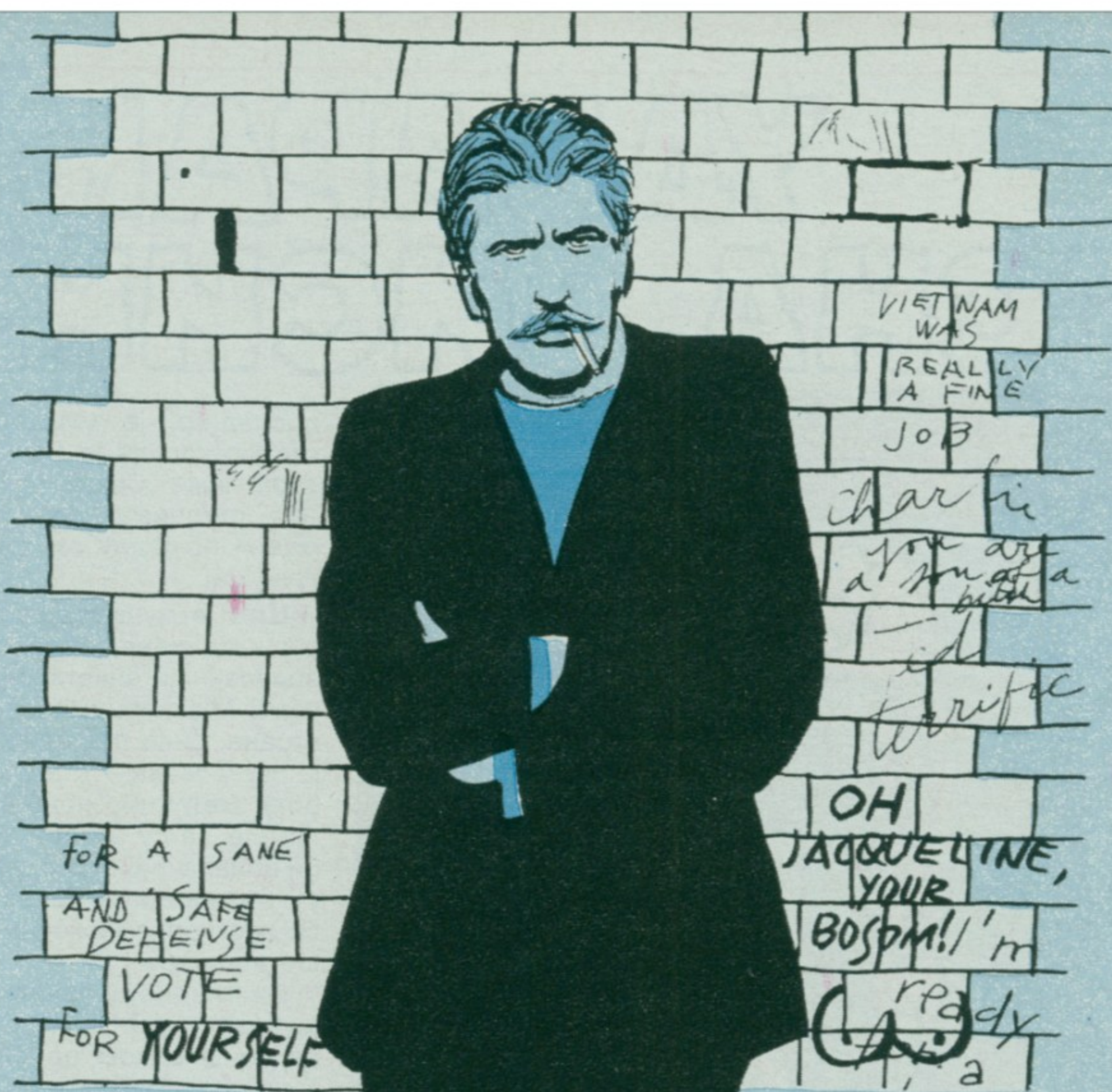
СЛОЖИТЕ „ПЕНТОМИНО“

Преко 10.000 решења у наградној акцији РЕШИТЕ ПЕНТОМИНО стигло је на адресу ЗАБАВНИКА.

У присуству комисије НИП ПОЛИТИКА извучен је добитник колор телевизора: **ЈОВАН СТЕПАНОВИЋ**, Маршала Тита 36, 11275 Бoљевци.

Објављујемо његово решење које је једно од могућих.

3 НАМ ДА ЈОШ НИСТЕ
ЧУЛИ ЗА МЕНЕ!
НИШТА ЗА ТО!
НЕ УЗБУЂУЈТЕ СЕ!
НИСАМ НИ ПРЕТЕРА-
НО СУЈЕТАН НИ
УВРЕДЛИВ!
УОСТАЛОМ, ИМА
ВРЕМЕНА, УПОЗНА-
РЕМО СЕ...
ЕВО, ДАКАС КУ
ВАМ ПРИЧАТИ О
НЕЧЕМУ ШТО СЕ ДО-
ГОДИЛО ДАЛЕКО, ДА-
ЛЕКО ОД ВАШЕГ ДОМА.
ДОДУШЕ НЕГУ ВАС
ГЛАВИТИ НЕПОТРЕБ-
НИМ ПОЈЕДИНОСТИМА.
ТАКО ЈЕ БОЉЕ,
ЗАР НЕ?
АХ, ДА!
СИГУРНО СЕ ПИТАТЕ
ЧИМЕ СЕ БАВИМ?
ЈА САМ СЛОБОДНИ
ФОТО - РЕПОРТЕР.
СЛОБОДНА ПРОФЕСИ-
ЈА, КАКО СЕ КАЖЕ.
ОДЛАЗИМ ТАМО
ГДЕ СМАТРАМ ДА
КУ НАПРАВИТИ
ДОБРЕ, ЕКСКЛУЗИВ-
НЕ СНИМКЕ ДА БИ
ИХ ЗАТИМ ПРОДАО
НЕКОМ ЧАСОПИСУ.
ТО ЈЕ СЈАЈНО
ЗАНИМАЊЕ, ИЛИ
БИ БАР ТРЕБАЛО
ДА БУДЕ...
ОХ, ЗАМАЛО ДА
ЗАБОРАВИМ ДА
ВАМ КАЖЕМ СВОЈЕ
ИМЕ! ЈА САМ...

САЈМОН БЛЕШ

А. МИКЕЛУЦИ

БИО САМ У РЕДАКЦИЈИ
"ЧАСОПИСА "СУНЦЕ" КАД
МИ ЈЕ МАЛВИНА
ТЕЛЕФОНИРАЛА...

ТРЕБАЛО МИ
ЈЕ ПОЛА САТА
ДА СЕ КРОЗ
ГРАДСКУ ВРЕ-
ВУ ПРОБИЈЕМ
ТАМО...

БАО! ЗВАЛА
САМ ТЕ ЈЕР
САМ ЗНАЛА
ДА СИ БЕС-
ПОСЛЕН!

ГОСПОДЕ,
КАКВА ГУЖВА!
ПОТПУНО БЕ
УНИШТИТИ
ТРАВЊАК!

ШТА КАЖЕШ?

БУТИ, МАЛ-
ВИНА! ДЕЧ-
КО, ИСПРИ-
ЧАЈ НАМ
СВЕ ШТО
ЗНАШ!
ИДЕМО
ПОД
ОНО
ДРВО!

ДЕЧАК СЕ
ЗВАО НАТ!
ПРОДАВАО
ЈЕ НО-
ВИНЕ НА
УГЛУ
УЛИЦА
АУДИТОРИ-
ЈУМ И
АРТ
АКАДЕМИ...

ИМАЛИ СУ НА
СЕБИ ДУКСЕРИЦЕ
СА АМБЛЕМОМ
УНИВЕРЗИТЕТА СЕНТ
ПОЛ! ТИ РЕШ ИХ ПРО-
НАЈИ, САЗМОЊЕ!
ЈЕ ЛИ?

А ЗАШТО СВЕ
ТО НЕ ИСПРИЧАШ
ПОЛИЦИЈИ?

ВИШЕ
МИ СЕ
ДОПАДА
САЗМОЊ!
КАД ПО-
РАСТЕМ,
И ЈА КУ-
БИТИ РЕ-
ПОРТЕР!

ШТА МИСЛИШ
О ОВОМ
КЛИНЦУ?

У СВАКОМ
СЛУЧАЈУ,
ТАКВИХ
ДУКСЕРИЦА
ИМА НА ХИЛА-
ДЕ ШИРОМ
АМЕРИКЕ!

ЗНАЧИ,
ЗБРИСАЛИ СУ
БЕЗ ТРАГА!

ТАКО
НЕКАКО!
ИДЕМО,
МАЛВИНА!

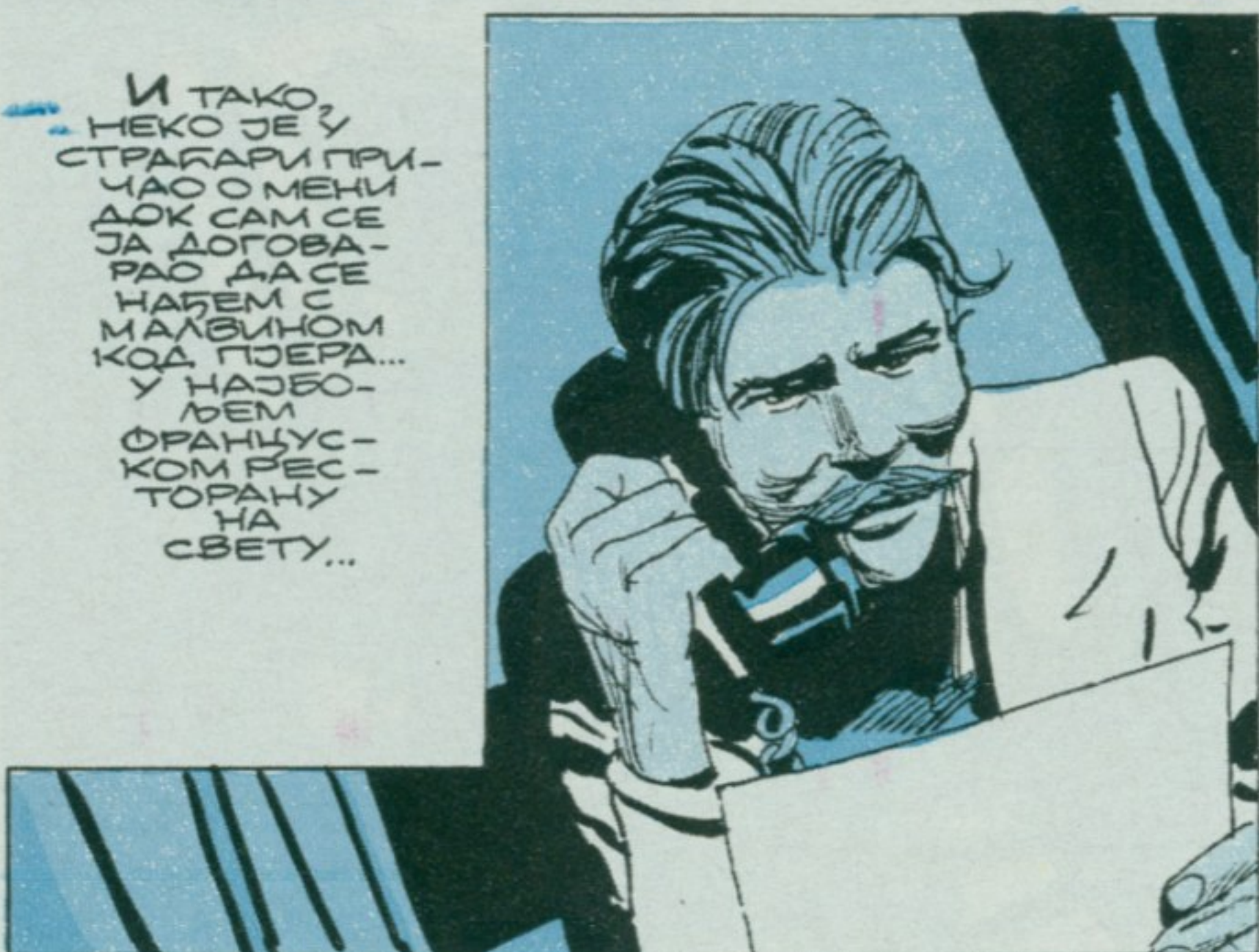
А ОНАЈ
НЕУРОТИЧНИ
ЧУДАК СА ГРА-
БУДАМА У
РУКАМА?

БАШТОВАН?
СЛИКАО САМ
ГА ЗА
СВАКИ
СЛУЧАЈ!

У МЕЂУВРЕМЕНУ,
У ЈЕДНОМ ПОВЕРЉИ-
ВОМ ТЕЛЕФОНСКОМ
РАЗГОВОРУ, НЕКО
ЈЕ ПОМИЊАО
НАША ИМЕНА...

НЕГАДЕ У ИСТОЧНОМ
ЋУЈОРШКОМ ПРЕД-
ГРАДУ...

САЗНАЈАМ САМ ДА
ЈЕ ХОЛМСОВА КРИ
ИЗГУБИЛА ГЛАВУ ЗА НЕ-
КИМ РАМАДАНОМ СИН-
ГОМ, ИНДИЈСКИМ "СВЕЦЕМ"
КОЈИ ДРЖИ ПРОПОВЕДИ
У БОВЕРИЈУ...

ШТА ЈЕ ТУ
ЧУДНО?

НИСАМ ЈОШ СВЕ РЕКЛА...
ОНАЈ ДЕЧАК КОЈИ НАМ
ЈЕ ПРИШАО ПРЕД ХОЛМ-
СОВОМ КУБОМ...
ДАНАС ЈЕ
СТРАДАО ПОД
ТОЧКОВИМА...

МАЛВИНА,
ЈЕ ЛИ ТИ
ТО ОЗБИЉНО?

ДА! ИДЕМО! МУКА МИ
ЈЕ ОД ОВЕ ШИГЕРИЦЕ...
А НИСАМ БИЛА НИ
ГЛАДНА...

КЛАДИМ
СЕ ДА
НИЈЕ НЕ-
СРЕБАН
СЛУЧАЈ!

САД БУ ВАС
ОБООЈЕ
СРЕДИТИ!
МРЗИМ ЋУШКАЛА
С КАМЕРОМ!

ПАЗИ!

ЗАМАЛО
ДАТЕ ПРЕГАЗИ,
МАЛВИНА!

ДО БАВОЛА,
САЈМОНЕ!
ЗНАШ ДА САМ
ОВЕ КОКНЕ
ПАНТАЛОНЕ
ПЛАТИЛА
ДЕСЕТ
КОМАДА!

ТО ЈЕ
НАМЕРНО
УЧИНИО!
НАМЕРНО!
ЧУЈЕШ
ЛИ
ШТА ТИ
ГОВО-
РИМ?

ИДЕШ КУБИ,
МАЛА! ОТПРА-
ТИЋУ ТЕ!

RETAIL
WHOLESALE
WALK UP
AND
SAVE
YOUR MONEY

ОД ТРЕНУТКА КАД СУ ПОКУШАЛИ ДА
НАС УЏМЕКАЈУ, СТАЛНО САМ ПРЕБИРАО
ПО ГЛАВИ - ОДАКЛЕ ЗНАМ ТОГ ВОЗАЧА?

ИАКО ЈЕ БИЛО
МРАЧНО, А КОЛА
СУ ЈУРИЛА... ДА, СИГУ-
РАН САМ! ОН ЈЕ!

МАЛВИНА
ЈЕ СТАНОВАЛА
У СЕВЕРНОМ
ДЕЛУ ГРИНВИЧ
БИЛИЦА, У
УЛИЦИ У
КОЈОЈ СУ
ЖИВЕЛИ УМЕТ-
НИЦИ... ТАМАН
САМ ИЗИШАО
ИЗ ЊЕНОГ
СТАНА, КАД
МИ ЈЕ
НЕШТО
СИНУЛО...

БАШТО-
ВАН!
ДО
БАВОЛА!
БАШТО-
ВАН!

ОДЛУЧИО
САМ ДА ПО-
ТРАЖИМ ОНОГ
ГУРУА
РАМАДАН
СИНГА, И
ЊЕГОВЕ
ПРОТУВЕ...

ПРОЊУШКАЈУ
И ПО ХОЛМСОВОЈ
БАШТИ...

NO
PARKING
8 AM TO 6 PM
MON - FRI

PARK
ONLY
ON THE

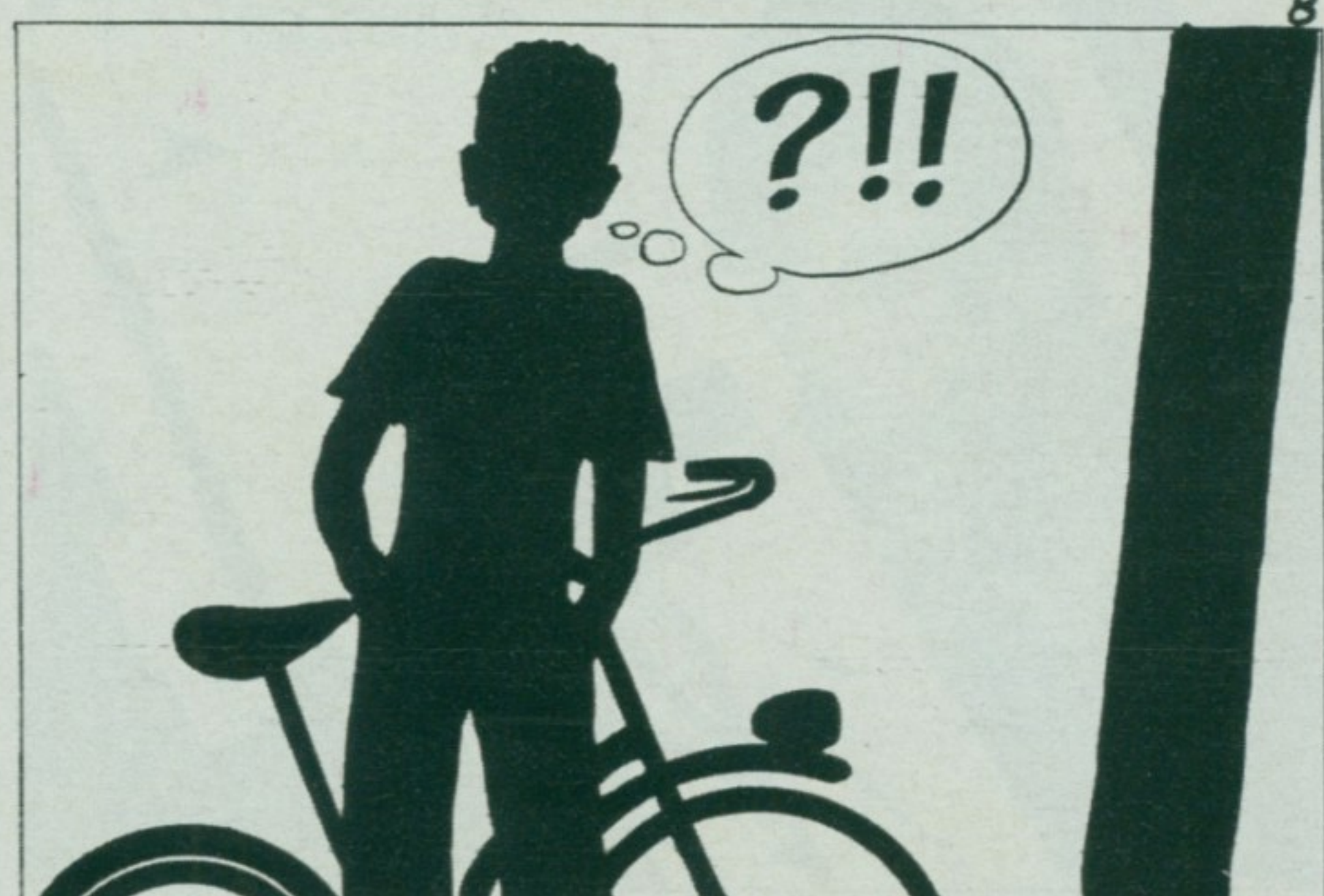
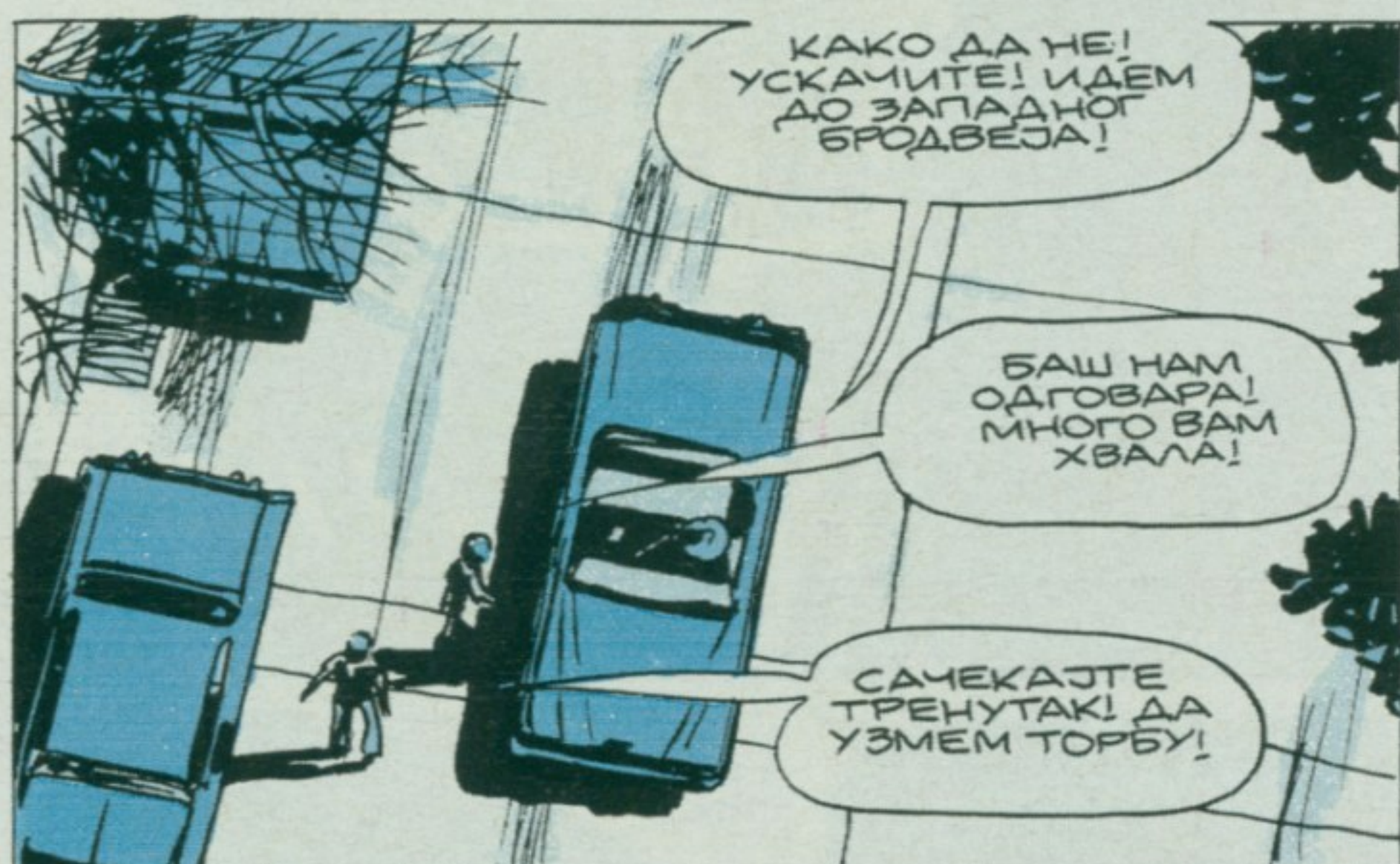
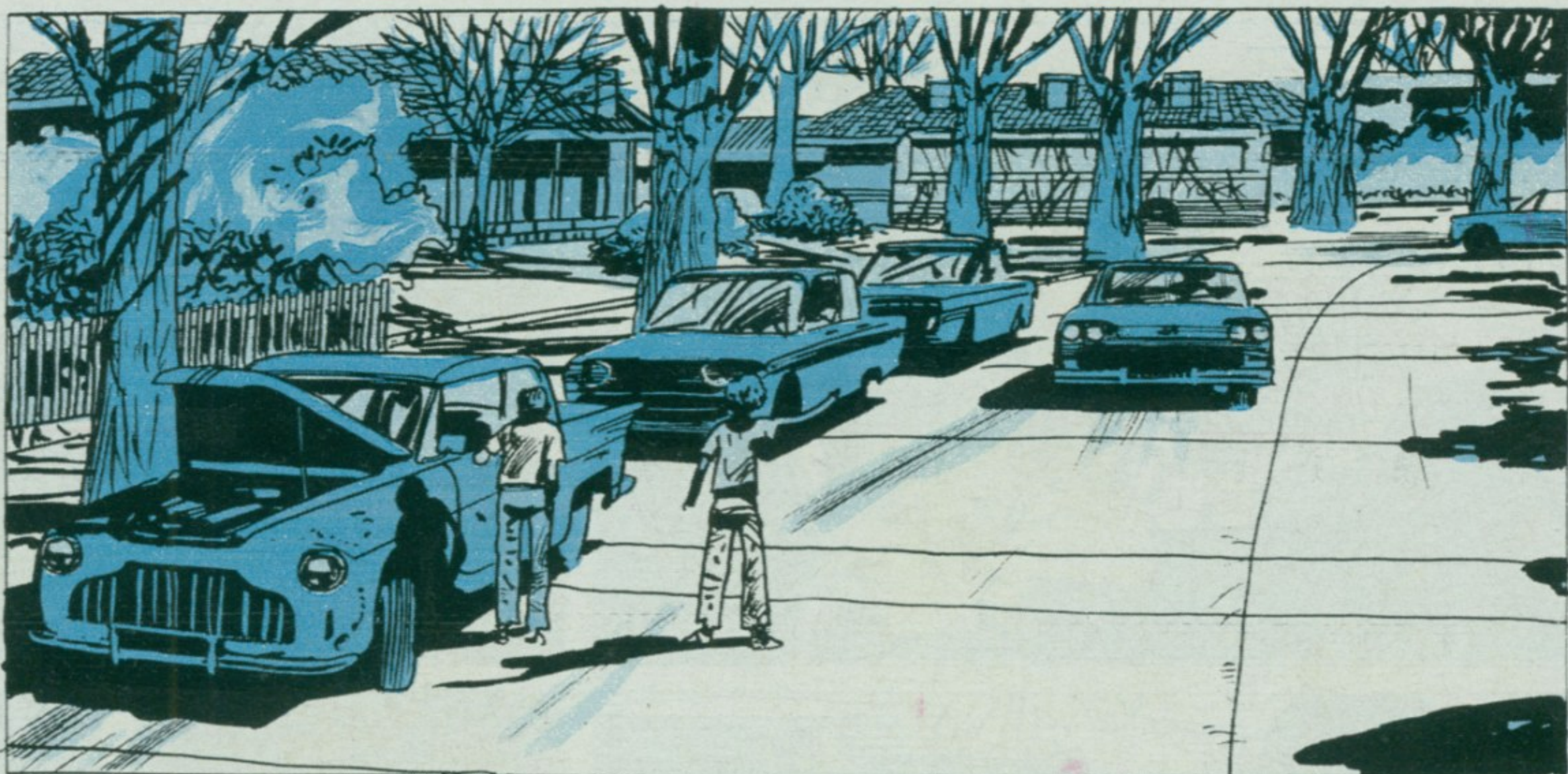
КО? ИНДИЈСКИ СВЕШТЕНИК! ТАК-
ВОГ НЕ ЗНАМО, БАЛЕ! АЛИ, ВИДИ ТАМО,
НА КРАЈУ УЛИЦЕ, ИЗА ГРАДСКОГ
СМЕТЛИШТА!

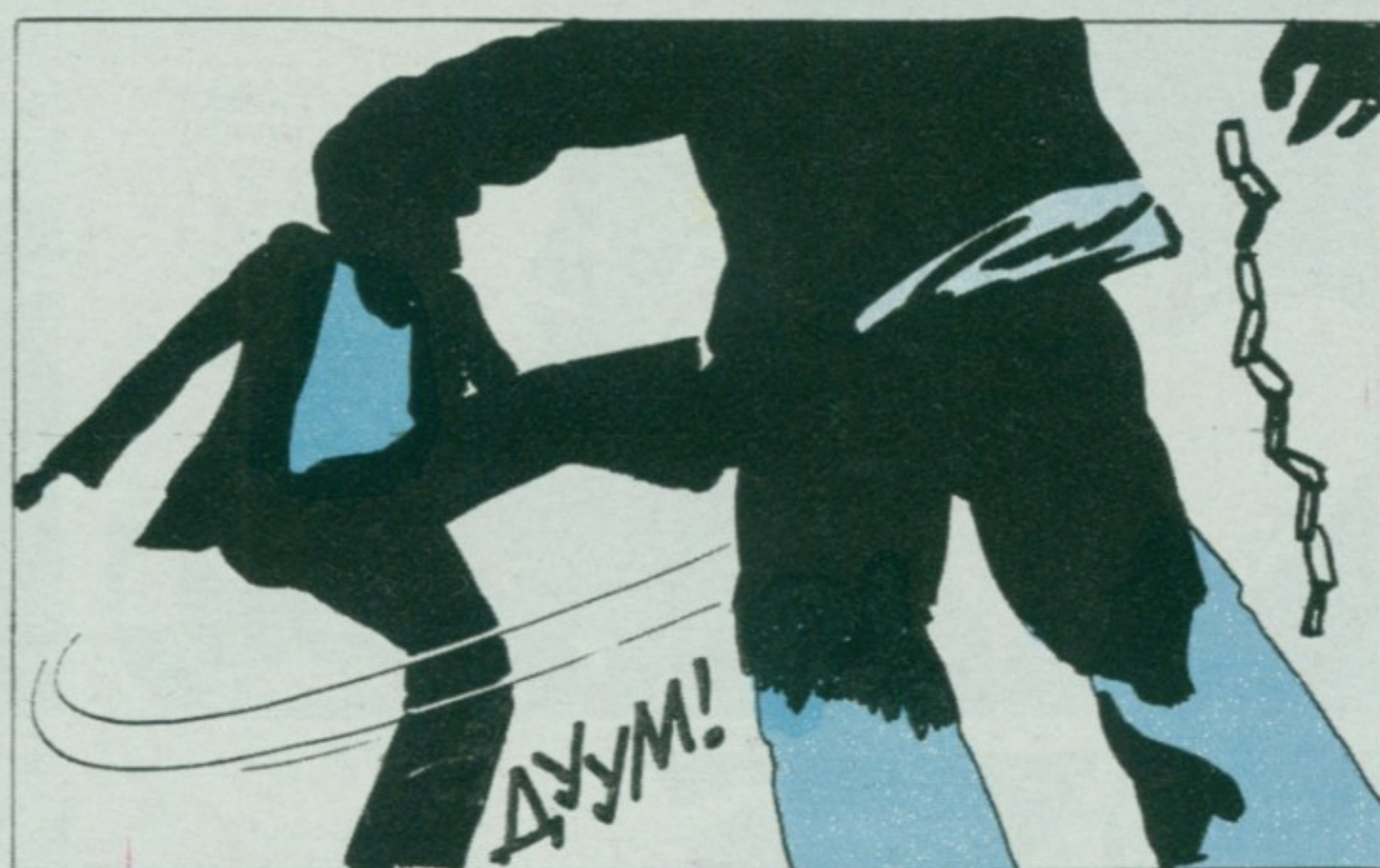
КАКВА СМРАЉИВА РУПА... ЗОВЕ СЕ "СУСРЕТ С
ДУШОМ"... КЛАДИМ СЕ ДА СИНГ НЕ МОЖЕ ДА ИЗ-
ДРЖИ УНУТРА ВИШЕ ОД ПОЛА ЧАСА...

СУСРЕТ
С ДУШОМ

СВЕ ЈЕ
ПОЧЕЛО 6. СЕПТЕМ-
БРА ПРОШЛЕ
ГОДИНЕ КАДА
ЈЕ МАРТА
ХОЛМС,
ЈЕДИНИЦА
ВИКТОРА ХОЛМСА
- ВЛАСНИКА ФА-
БРИКЕ БОЈА И
ЛАКОВА,
ПОЧИНИЛА
КОБНУ
ГРЕШКУ:
СТАЛА ЈЕ
АУТОСТОПЕ-
РУ КОЈИ ЈЕ
СТАЈАО КРАЈ
ПОКВАРЕНОГ
„ФОРДА“...

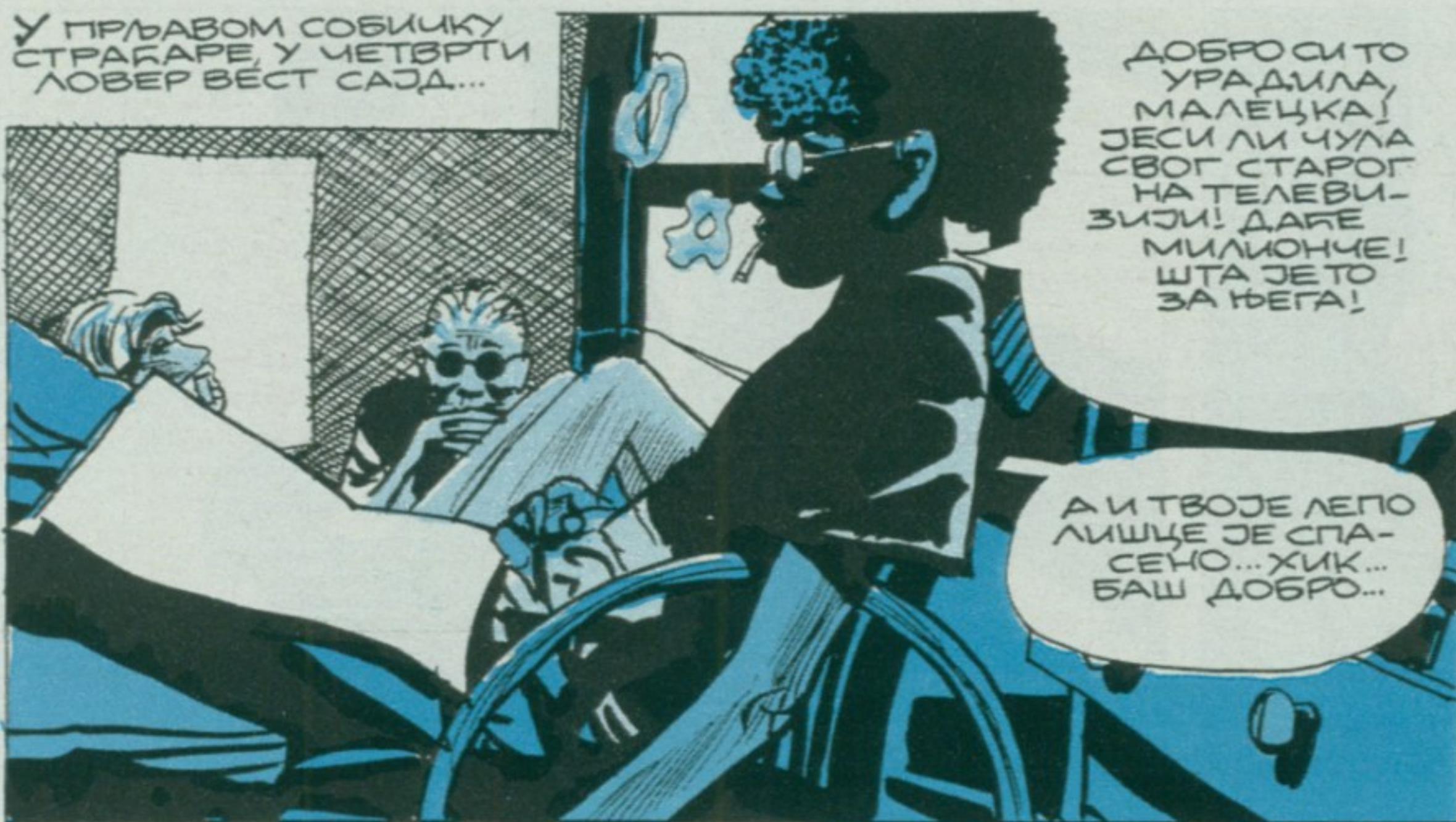

НЕЧИЈА СЕНКА МИ СЕ ПОЛАКО ПРИМИ-
ЦАЛА...НИСАМ ИМАО КУД, ДА БЕЖИМ...

У ПРВАВОМ СОБИКУ
СТРАГАРЕ, У ЧЕТВРТИ
ЛОВЕР ВЕСТ САЈД...

ДОБРО СИ ТО
УРАДИЛА,
МАЛЕЦКА!
ЈЕСИ ЛИ ЧУЛА
СВОГ СТАРОГ
НА ТЕЛЕВИ-
ЗИЈИ! ДАГЕ
МИЛИОНЧЕ!
ШТА ЈЕ ТО
ЗА ЊЕГА!

А И ТВОЈЕ ЛЕПО
ЛИШЋЕ ЈЕ СПА-
СЕНО... ХИК...
БАШ ДОБРО...

КОГ ЂАВОЛА
КЕН ЧЕКА?
ЗАШТО СЕ НЕ
ЈАВЉА?
ГЊАВАТОР!

ПРОТУВЕ...
НИСУ НИ САЊАЛИ
КОЛИКО ЈЕ КЕН
БЛИЗУ И ДА
ИМ ДОВОДИ
ЈОШ
НЕКОГ...

ОХО!
ГЛЕ
АНЂЕЛИНИ!
ВИДИТЕ
ДВЕ
МУСТРЕ
НА СТЕПЕ-
НИЦАМА!

ЗАШТО ОНА ДЕБЕЛА
ТОЛИКО КРЕШТИ?
РЕЦИ ЈОЈ ДА ЗАТВО-
РИ ТУ ПРВАВУ
ГУБИЦУ!

БУТИ!
САД НАС ЈЕ
УПОЗОРИЛА...

ЗДРАВО,
ЧУПАВА!

!!

ПРОШЛО JE БО-
ДЕ HO ШТО САМ СЕ
НАДАО! ХВАЛА
НА ПОМОГИ! САД
СМО КВИТ!

ОТВОРИ!
ОТВОРИ ВРАТА!
ХЕЈ, ШТА СЕ
ДОГАЂА?

ПУЏАЛИ СУ...
НЕКО ЈЕ
ПУЏАО...

СВЕ ЈЕ У РЕДУ!
ОВА ГУЖВА ЈЕ БИЛА
ЗБОГ НЕКИХ МИ-
ЛИОН ДОЛАРА!
НЕ БРИНИТЕ,
САД ЈЕ СВЕ
У РЕДУ!

ИМАТЕ ЛИ
ТЕЛЕФОН?

КАКО ДА НЕ!
ДА ЗОВЕМ
ПОЛИЦИЈУ?

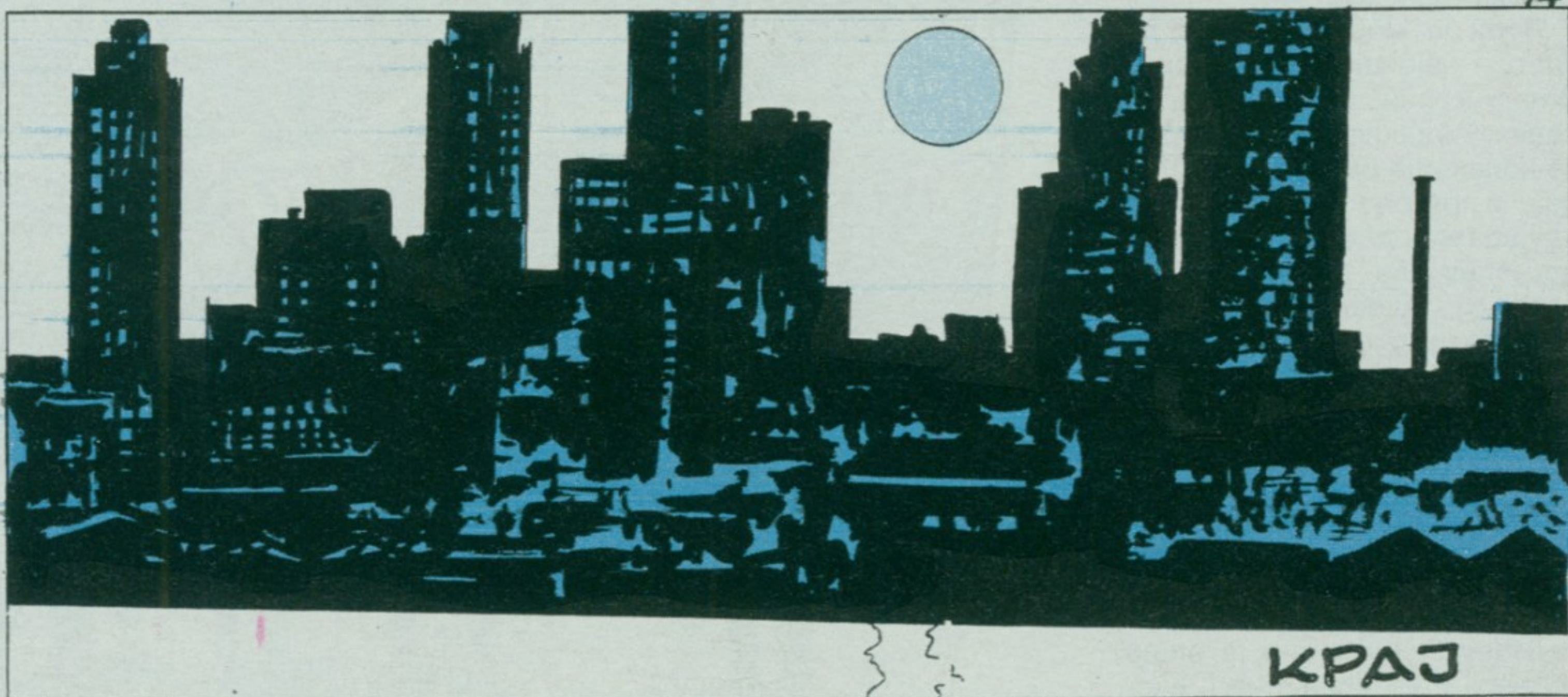
МОЛИМ ВАС!
ЈА КУ ЗАТО
ВРЕМЕ НА-
ПРАВИТИ НЕКО-
ЛИКО СНИ-
МАКА!

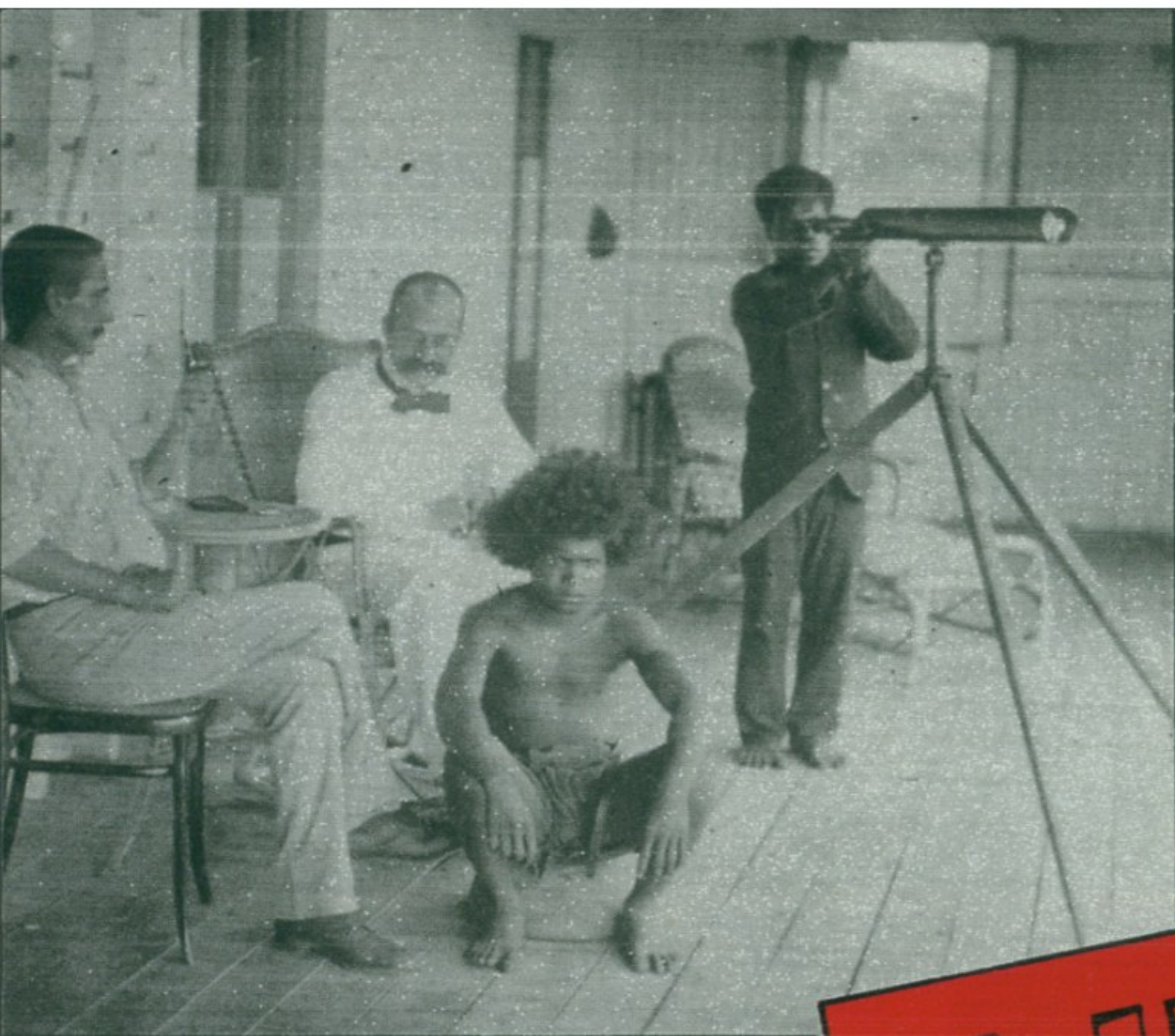
ТИ МАЛИ ЈАПАНС-
КИ ФОТО-АПРАТИ
СУ ПРАВО ЧУДО!
ЈЕСАМ ЛИ У
ПРАВУ, МАРТА
ЗВАНА
ЦАИКАЛИЦЕ?

СВЕ ЈЕ ПОЧЕЛО
6. СЕПТЕМБРА
ПРОШЛЕ ГОДИНЕ,
СЕГАТЕ СЕ!
ЗАВРШИЛО СЕ СУ-
ТРАДАН...БИЛА ЈЕ
ТО КРАТКА ПРИЧА,
РЕКАО БИХ...
АХ, ДА... ОНАЈ ГУРУ,
РАМАДАН СИНГ,
НАЛАЗИ СЕ ИЗ
РЕШЕТАКА...
ОКРИВЉЕН ЈЕ
ЗА ПОСЕДОВАЊЕ
ДРОГЕ И КИДНА-
ПОВАЊЕ...
"СУСРЕТ С
"ДУШОМ"... ЕХ...
ЗАТО ЂЕ ИМАТИ
ВРЕМЕНА
НАПРЕТЕК..."

КРАЈ

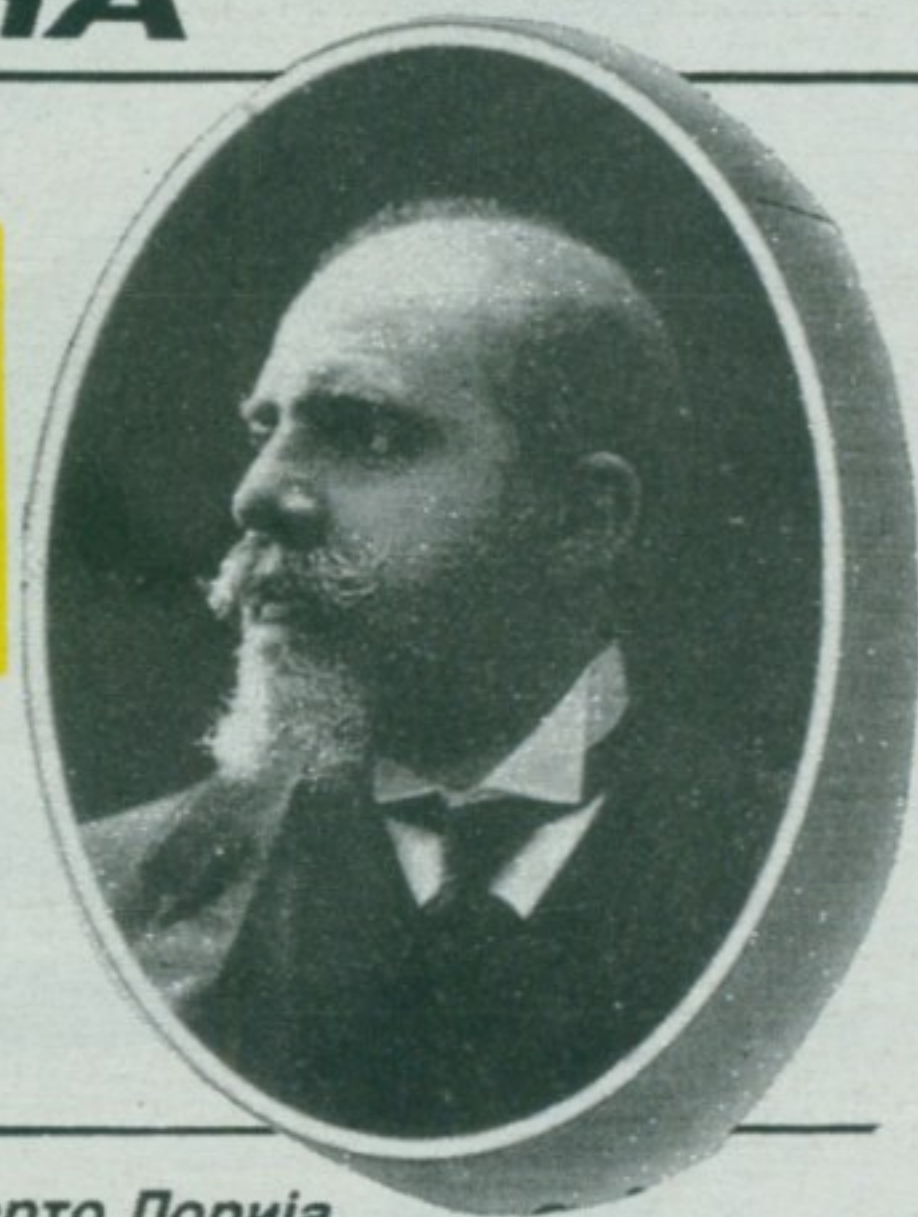
Два функционера британске власти одмарају се на тераси куће у главном граду Нове Гвинеје. Обучен по европски, домородац Наос гледа кроз телескоп. У првом плану је његов земљак – без „маске“

ДОКУМЕНТОВАНИ ПОДВИГ СТОЛЕЋА

СТАРА

И НОВА

ГВИНЕЈА

Ламберто Лорија

Предиван је био и сасвим разумљив блесак фотографије 19. века. Чудо једно: стигла је направа која сама може, математички, да репродукује стварност. Био је то знак „стоп“ за лирику, за преваре приповедача и путописаца, за оно „прича се“ или „чује се“ и слично. Захваљујући проналаску фотографије проговорила је светлост и хемија почела сама да прави забелешке...

Није се без разлога Италијан Ламберто Лорија, рођен 1855. у Александрији и школован у Тоскани, посветио етнографској фотографији, иако је у џепу имао диплому математичара. Та диплома му је, ипак, помогла да без тешкоћа изведе одређене прорачуне – више као пустилову него као научном раднику.

Лори је много путовао по свету, највише по Индији, Египту и Финској. Био је и на Кавказу одакле је донео бројне колекције везане за зоологију и етнологију. А затим, одушевљен дневницима такође Италијана Луиђија Д'Алберта и Одоарда Бекарија, који тек што су се вратили с једне зоолошке експедиције на Нову Гвинеју, одлучио је да отплови на ово острво – континент у Тихом океану – (друго по величини, после Гренланда), дотада веома мало истражено. Била је то 1888. Али, тај његов одлазак на Нову Гвинеју био је више провера и извиђање него експедиција. Тек 1891. отишао је

у тако жељену „Папназију“ одлучан да тамо проведе пуних седам година.

Отровна стрела

Уместо да по повратку у Италију штампа своје забелешке и илуструје их фотографијама бар две хиљаде предмета, препарираним и дотада невиђеним бројним животињама као и преко 80 људских лобања које је понео са собом, Ламберто Лорија се огласио само једним кратким написом у Билтену италијанског друштва фотографа из

Иако статичне, фотографије од пре стотинак година говоре много о народу који су бели трговци златом учинили сумњивим и окрутим

„Станите, да снимим како се носи свиња!“

Мајка
и син

Игра која се зове „мост“

Ову игру знају
и деца из
Европе

1904. из кога сазнајемо, пре свега, о тешкоћама посла којим се бавио.

„Морао сам да се борим са три непријатеља“ пише он. „Први од њих био је само путовање, опасно и неизвесно, заједно с невољама које су ми стално приређивале фотографске плоче и тежак фото-апарат. Други мој непријатељ били су изузетно нападни инсекти који су пождрали све кожане и гумене делове моје опреме. Трећи је била страховита влага која је продирала у сваку пору...“

Али, он се није предавао и

ништа није могло да га заустави. Чак ни по цену да га погоди отровна стрела, што му се заиста и догодило док је путовао по унутрашњости острва, или да се само с пиштољем у руци бори против гомиле побуњених носача.

Својим фотографским апаратом направљеним у Италији (фирма Ламперти и Гарбањати из Милана) и фотографским плочама које је набавио у оближњој Аустралији, Лорија је снимао све: људе, ствари, пејзаже... Да би слике задржао на плочи, морао је да заустави сваки покрет: игру

Тетовирање

Два играча из насеља Макео. Једина превара је јута којом је сам Лорија настојао да прикрије њихову нагост

Девојке Моту
у националној ношњи и
с одговарајућим украсима

деце на плажи, риболов, узајамно бишћење ваши, тетовирање...

Лорија који је између 1891. и 1898. на Новој Гвинеји извео документовани подухват века био је право дете свог времена. Не треба да нас чуди бели расизам који се осети у његовом опису човека из Малезије: „Он је особен и одмерен и те особине лако препознаје код других и уме да их цени. С њим, зато, не треба бити груб, викати на њега или га тући... У последње време трагачи за златом се веома лоше и непристојно понашају, тако да су домороци постали веома сумњичави према људима беле коже. Неотесани трговци начинили су од њих сумњичаве и окрутне дивљаке“.

Лорија је умро 1913. примивши у себи антрополошке и политичке захтеве.

Ухвати покрет!

Много је другачија прича антрополога и доцента универзитета у Торонту Џилијен Џилисон која путује и ради на

Баук за оне који још нису постали одрасли – окрутни маскирани ратник са свињским зубима. „Ако откријете неку тајну“ каже он „убићу вас и бацити у реку!“

Млади Гими изводи ритуални плес којим постају одрасли. Између осталог, морају да престану да једу жабе које се сматрају женском храном

Џилијен Џилисон

Новој Гвинеји заједно са супругом Дејвидом, сликаром и фотографом. Дејвид, који је, између осталог, укључен и у пројекат једног резервата за

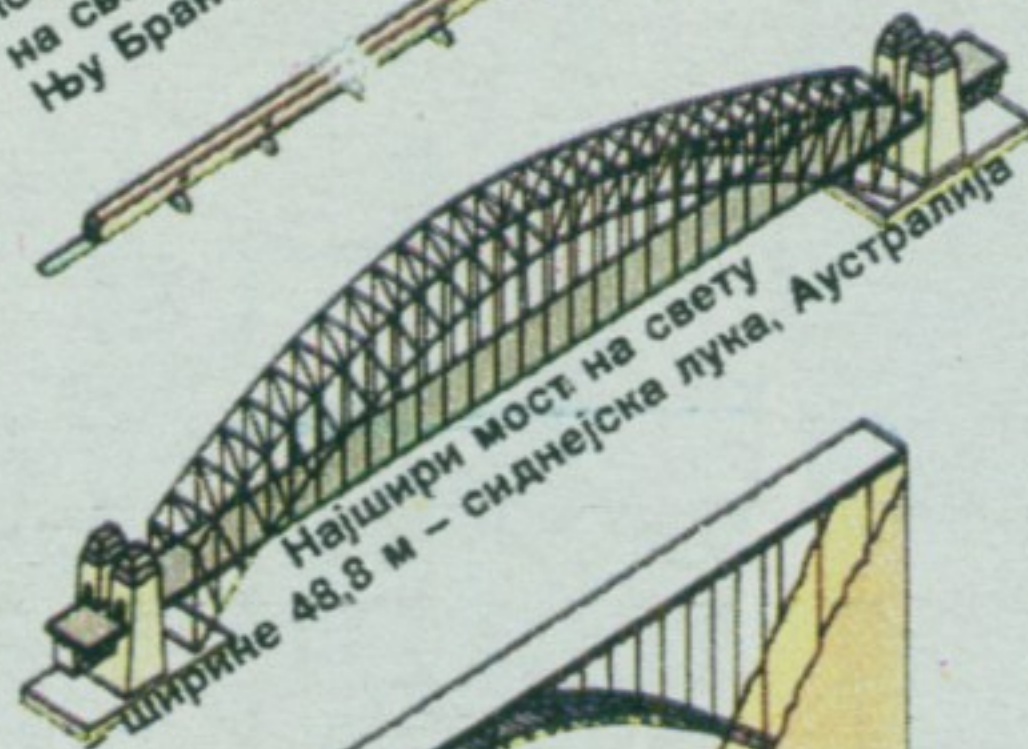
рачун Њујоршког зоолошког друштва, кад фотографише не мора да заустави покрет. Ови супружници немају предрасуда и није редак случај да, због потребе посла, улазе у колибе Гими домородаца. То је чак и неопходно ако се жели нова документарна фотографија и боље разумевање културе ових народа. Њих не проучавају као „другачије“ од нас, већ се занимају за њихове митове и обреде, реалистичне и фантастичне приче – истражују њихову психологију, понашање, правила, уметнички израз, однос према животињама, другим људима, према рату и слично. Све то без Џулијен не бисмо сазнали, а без Дејвида ни видели. Наравно да се прича о етничкој фотографији овде не завршава. Циљ је да ови љу-

ди једног дана сами овладају „средствима за репродуковање стварности“ – да користећи фотографски апарат или кино-камеру, оловку или компјутер, сами постану сопствени етнологи.

Припремио: **Диего Варагић**

ИЗ „ГИНИСОВЕ

Највећи покретни мост на свету – Хартленд, Њу Брансвик, Канада

Најшири мост на свету ширине 48,8 м – сиднејска лука, Аустралија

Највећи челични лук – 549 м – клисура Њу Ривера, код Фајетвила, Западна Вирџинија

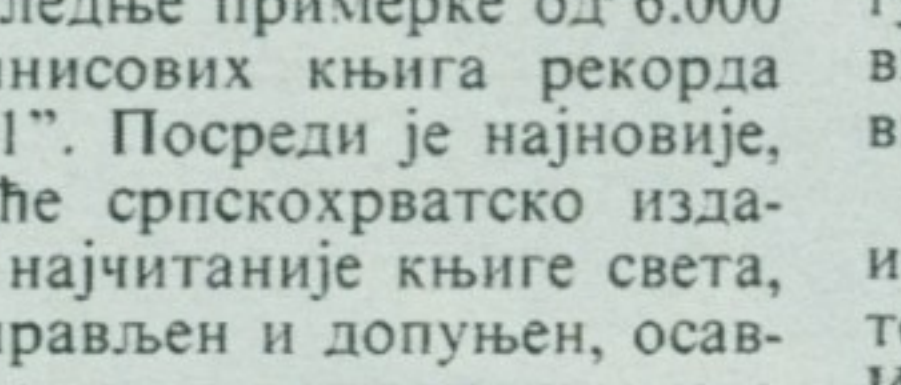
Највећи конзолни мост – Миебечки мост – преко Сент Лоренца, Канада

Камени лучни мост – Рокилс, северно од Харисбурга, Пенсилванија, САД, са 48 лукава, у које је уграђено 196.000 тона камена.

Највећи кабловски висући – преко ушћа реке Хамбер у Енглеској. Грађен од 27. јула 1972. до 17. јула 1980; са додатним распонима укупна дужина 2.220 м; изградња коштала 96 милиона фунти, а очекује се да ће дуг за градњу, упркос највећој мостарини у Енглеској, нарасти до 1995. на пола милијарде фунти

Док ви читате овај број „Забавника“, књиговесци у једној београдској штампарији вредно кориче последње примерке од 6.000 „Гинисових књига рекорда 1991“. Посреди је најновије, треће српскохрватско издање најчитаније књиге света, поправљен и допуњен, осавремењен и проширен, много боље штампан, са више слика и у два ступца, на бољем папиру, те много боље но претходни пут повезан (у

тврди картонски вишебојни омот) превод 37. издања књиге која је 1974. сама ушла у – „Гинисову књигу рекорда“! – као најбоље продавана књига од свих које су заштићене ауторским правом. Октобра 1990. њен укупан тираж у свету, у више стотина издања на готово 50 језика, премашио је 65 милиона примерака. Сложене једна на другу те књиге би дале 182 стуба висине Маунт Евереста, највишег врха на свету.

Попут претходних, и ово издање посебно издваја неке теме или скупине рекорда. Издвојили смо посебну тему мостова – тих вазда опчињујућих и чудесних дела човекове вештине савлађивања препрека, победе над на из

КЊИГЕ РЕКОРДА”

ЧУДЕСНА ДЕЛА МОСТОГРАДЊЕ

Највећи кабловски висути мост у градњи – између јапанских острва Хоншу и Шикоку; довршење градње очекује се крајем 1998; плански трошкови пењу се на неколико милијарди долара и стално расту

глед несавладивим. На цртежу су приказане сразмерне дужине неких од најзанимљивијих мостова света, с тим што су им ширине увећане, ради јасноси дијаграма. На фотографијама смо

дали неке од наших мостова који су сви одреда дело „Мостоградње”, специјализованог грађевинског предузећа из Београда, основаног 10. фебруара 1945. које је досад широм Југославије и света подигло око 1.000 разних мостова, надвожњака и вијадуката, укупне дужине од готово 100 километара!

За ову тему определили смо се са пуно разлога. У погледу градње мостова Југославија заузима веома високо место у свету. „Мост Слободе” академика Николе Хај-

Највише железнички мост на свету, преко Мале ријеке (висина 201 м), у фази монтаже

Мост Слободе
архитекте
Николе
Хајдина
у
Новом
Саду,
укупна
дужина
1.341 м

дина, лепотан са косим кабловским затегама у једној равни, неколико је година био светски рекордер (са распоном од 351 метар), све док нису били изграђени мостови Анасис у Британској Колумбији, Канада, те Дао Канонг (преко реке Чао Фија) у Бангкоку, Тајланд, са распоном од 465, односно 450 метара. Међутим, како су ово мостови за мешовити саобраћај, мост архитекте Хајдина код Београдског сај-

ма, намењен искључиво железници, носећи двоструки колосек, те тако способан да поднесе изузетна оптерећења, представља, са својим највећим распоном од 254 м, не само рекордера већ и право мало чудо међу мостовима са косим затегама.

Међу нашим мостовима имамо још два светска рекордера. То је, пре свега, вијадукт преко Мале ријеке у Црној Гори, на прузи Београд – Бар, који је са висином од 201 метар од шина до дна реке, највиши железнички мост у свету. Други је, у ствари, први лук „Титовог моста”, између копна и острва Крк. Тај лук, са својих 390 метара, највећи је бетонски распон на свету, а мост је, иначе, дело архитекте Илије Стојадиновића. При поређењу и посматрању мостова ваља имати у виду да стручњаци узимају у обзир само главне распоне, док су прилази, такозване ундулације, мање важни.

Највећи бетонски лук на свету: копно : острвце С. Марко (390 м) – „Титов мост” између копна и Крка, укупна дужина 1.309,5 м

Како су
настале
чувене
посластице

У ВЕЧНОСТ ЗБОГ БИОТЕКА

Према старој легенди мошти Светог Јакова преношене су морем из Јопе – данашње Јафе у Израелу – према Галицији на северозападу Шпаније. Док је лађа пролазила покрај португалског села Бонзаса, на обали се одигравао обред венчања

Коњ кога је јахао младожења изненада се нечега уплашио и улетео у море и младић би се сигурно удавио да га нису спасли пратиоци светог Јакова. У знак вечите захвалности он је на самој палуби примио хришћанску веру.

Када се срећно вратио на обалу, младожења је видео да му је одећа у којој се давио покривена шкољкама. Пошто је и остале мештане превео у хришћанство, они су ту врсту шкољки посветили светом Јакову и, како су их справљали на веома укусан начин, јело је прихватио и остатак човечанства и то под именом **Coquilles Saint-Jacques** (француски: Кокиј Сен-Жак = Шкољке Светог Јакова). У јеловницима светских ресторана име овог деликатеса је увек на француском језику.

Краљ куvara и кувар краљева

Француз Мари Антоан Карем заслађивао је својим кулинарским вештинама особе плаве крви и највиших титула као што су били државник Шарл Таљеран, руски цар Александар II, британски краљ Џорџ IV...

Док је овај, како су га звали, краљ куvara и кувар краљева, био главнокомандујући у кухињи британског принца од Велса у Брајтонском павиљону између 1816. и 1819. године, измислио је нови слат-

киш који се састојао од слојева јабуке и шећера печених између танко сеченог хлеба с бутером. Ово није рецепт јер је маестро вероватно послатици додао још неку малу тајну.

Дао јој је име **Apple Charlotte** (енглески: Епл Шарлот = Јабука Шарлота), како се и данас зове, у част принчеве кћерке Шарлоте. Карем је, док је радио на двору руског цара Александра II 1819. године, још један слаткиш посветио британској принцези. То је нарочити крем с пишкотатама који се зове **Charlotte Russe** (француски: Шарлот Рис = Руска Шарлота).

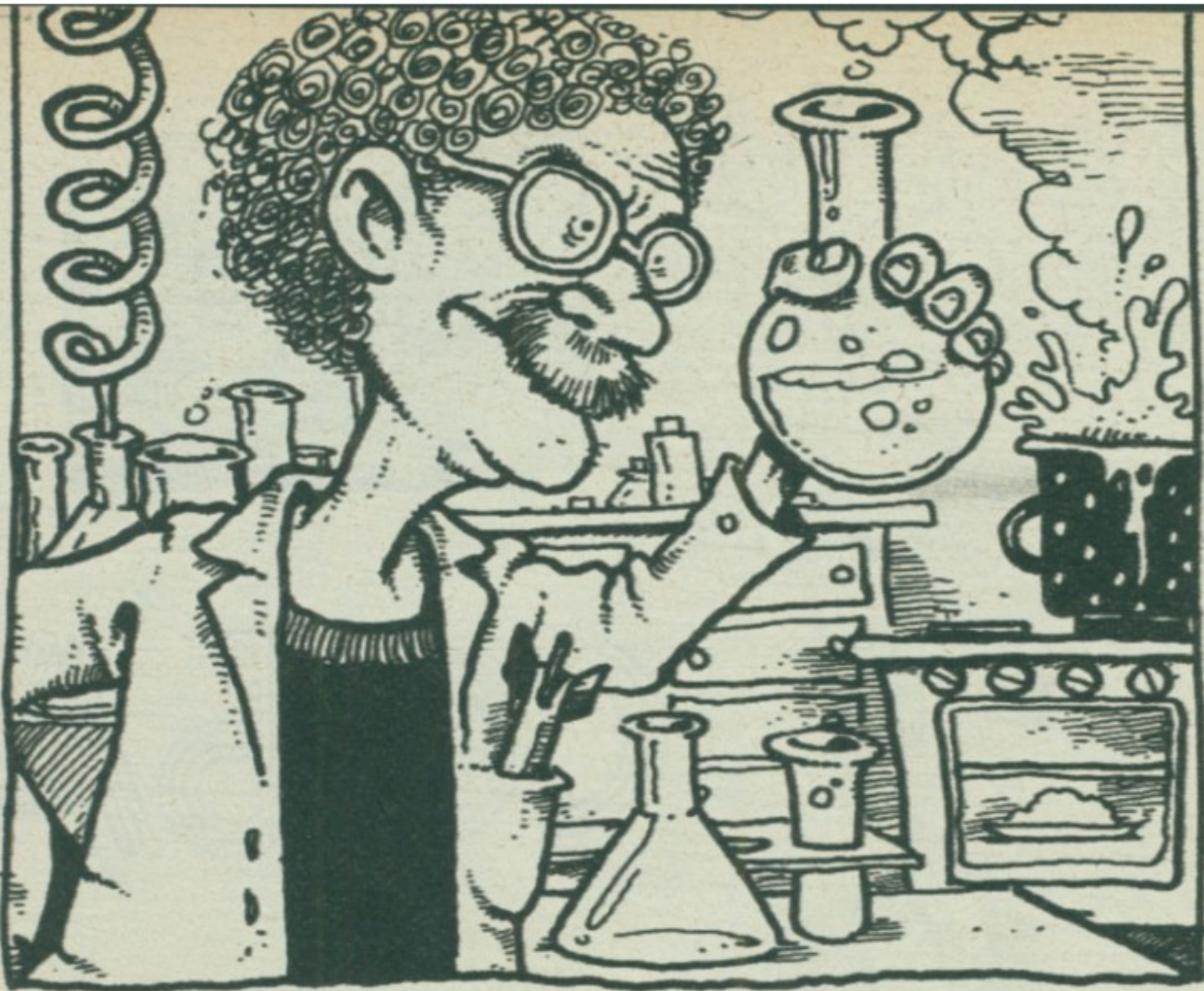
Он је ставио мехуриће у шампањац

Дом Перињон (1638-1715) закалуђерио се у петнаестој години. Како је био слеп, имао је савршено истанчана чула укуса и мириса захваљујући чему се вина бенедиктинског манастира код Епермеа у Француској убрајају у врхунска.

Као главни шеф манастирских винских подрума Дом Перињон је усавршио врење шампањца у боци – он је у пићу изазвао мехуриће по којима је оно и чувено. Касније су њему у част винари из Моса и

Шондона шампањцима - од најбољих берби дали име **Dom Pérignon** и то је и данас најбољи и најскупљи шампањац на свету.

Аљаска у рерни

Овај чувени десерт са сладоледом приписује се физичару и политичару грофу Рамфорду Бенџамину Томсону (1753-1814) који је рођен у савезној америчкој држави Масачусетсу, али је најплоднији део живота провео у Енглеској и Немачкој где је 1791. и добио титулу грофа за услуге учињене Баварској. У Британији је 1799. основао Краљевски институт за унапређење, ширење и настављање науке и корисних знања.

Он је доказао да се механичка енергија, добијена тре-

њем, претвара у топлотну. Изумитељ је и једног од првих кухињских штедњака као и такозваног перколатора за кафу, апарата за справљање кафе који има нарочиту цедиљку.

Вероватно је током својих безбројних експеримената с топлотом – утврдио је и да је топлота у вези с кретањем честица од којих се састоје тела – створио јело чији је назив **Baked Alaska** (енглески: Бејкид Аласка = Печена Аљаска). То је пена од умућених беланаца преко неке врсте патишпања којима се средина, напуњена сладоледом, изолује од топлоте приликом печења у рерни.

Слава између два комада меса

У јеловницима широм света обавезно се налази и **Chateau briand** (код нас обично за две особе) и то је бифтек од најфинијег меса преливен сосом назван по Французу Франсоа Ренеу грофу од Ша-

реке Мисисипи и Охајо, гроф Шатобријан се вратио у Европу и прославио као драмски писац и критичар, а 1822. године постављен је за француског амбасадора у Великој Британији.

И баш док је живео у Лондону, његов кувар Монмиреј смислио је како да бифтек и после печења остане мек и сочан тако што га је пекао из-

тобријана (1768-1848) који је, као присталица краља, побегао из домовине одмах после победе Француске буржоаске револуције.

Пошто се мало наживљавао у Сједињеним Америчким Државама где је истражио

међу два мања комада меса. Кувар је, наравно, овом специјалитету дао име свог послодавца који је далеко више, упамћен по том јелу него по својим књижевним делима.

КРОАСАН – ЧЕДО ВЕЛИКЕ ОПСАДЕ

Мада се у свету увредило мишљење да је чувени кроасан француско пециво, неоспорна је чињеница да је измишљен у Аустрији мада га Французи, вероватно, најбоље праве.

Године 1683. Беч се налазио под опасном турском опсадом. Радећи ноћу бечки пекари су чули како Турци праве лагуме испод утврђеног града, подигли су узбуну и тако спречили Османлије да заузму Беч и можда продру још даље на Запад.

Да би овековечили победу, бечки пекари измислили су и умесили кроасан и то у облику младог месеца на турској застави.

На овој гравир из 18. века слави се ослобођење Беча од турске опсаде.

Спор око мајонеза

Порекло мајонеза, данас толико одомаћеног, једно је од најспорнијих у историји кулинарства. Француски војвода од Мајена први је чијем је имену приписан, кажу, још 1589. године.

По другој верзији мајонез је измишљен захваљујући славном француском државнику и маршалу Ришељеу. Када је Ришеље заузео тврђаву св. Филипа у Махону на острву Минорки 28. јуна 1756. године, желео је да победу прослави великом гозбом. Како на острву није било ни бутера ни павлаке, Ришељеов кувар је направио прелив од јаја и уља, односно мајонез.

ма. Први гост који их је пробао узвикнуо је: „Ово је богато као Рокфелер!“ и име је заувек остало.

За краља и отаџбину

Сезар де Шоазел, гроф од Плесис-Праслена, налазио се на челу француске војске у борби против Шпаније 1650. године и цео свој живот посветио је војевању у име француског краља.

Али, није остао познат по војничкој храбрости и пожртвованости већ по слаткишу који је његов кувар припремао од шећера и бадема. Посластица се прво звала праслена, а касније, као и данас, пралина. Овом смесом пуне се и истоимене бомбоне.

Оперској диви се допало

Хелен Портер Мичел (1861-1931), рођена у Аустралији, почела је да школује глас тек у двадесет првој години, али је веома брзо стекла светску славу под уметничким именом Нели Мелба.

Док је једном боравила у Лондону у и данас елитном хотелу „Савој“ у улици Стренд, за доручак јој је грешком послужен мало сувише препечен тост. На велико изненађење главног куvara који је обигравао око оперске звезде спреман да јој испуни сваки каприц, Мелби се прегорео тост страшно допао. Отад се препечен тост Мелба налази на јеловнику овог отменог хотела.

Име ове уметнице носи и посластица од сладоледа и брескве која се зове **Pêche Melba** (француски: Пеш Мелба – Бресква Мелба) и веома је популарна у свету, нарочито у Паризу.

Припремила **Бојана Дожић**

Богате као Рокфелер

Да ли је гурманску посластицу **Oysters Rockefeller** (енглески: Ојстерз Рокфелер = Остриге Рокфелер) измислио познати амерички мултимилијардер Џон Д. Рокфелер како би се дало закључити из назива? Не баш.

Жилу Алфатореу, кувару ресторана „Антоан“ у Њу Орлеансу, Сједињене Америчке Државе, пало је 1899. године на памет да остриге напуни укусним додацима и зачини-

Џонатан Керол

СОБА

ЏЕЈН

ЦАУЦА
ФАЦТАСТИКА

Уређује
др Зоран Живковић

Свако
добиа
онакав
пакао
накав
заслужује.
Јунак
ове
приче је
то,
на
жалост,
прекасно
сазнао

Једина срећа коју је Пол Доменика до сада уопште имао било је то што је ишао у пакао. До сада. Јер, једино што се до сада десило били су бесконачни бели ходници, доста слични онима на Међународном аеродрому Лос Анђелеса (где је Пол радио док је био жив). Постојали су чак и покретни тротоари са

натписима изнад њих који су упозоравали да морате остати на црној гуменој траци кад ступите на њу.

Његов водич била је госпођа Бејкер која се много осмехивала и климала главом без неког нарочитог повода. На кошуљи је носила мали бели пластични беџ са својим именом.

– Сигуран сам да сте то чули већ милион пута, госпођо Бејкер, али ово заиста не изгледа онако како сам ја замишљао да ће бити!

Она климну главом и

приви уз прса свежањ папира као гимназијалка која држи мноштво књига.

– Да, то је увек велики шок. Људи чине најчудније ствари кад стигну овамо. Могла бих ти испричати многе приче... е па, могла бих ти испричати многе приче! Али, кажи ми, јеси ли стигао да прелисташ брошуре?

Пол спусти поглед на црвену, жуту и плаву фасциклу под својом мишком и осмехну се. – Аха,

и већ сам донео одлуку. Већ знам.

– Тако брзо? Дивно. То је још једна ствар. Поле, о којој бих могла да ти причам. Ми дајемо људима довољно времена да донесу одлуку, али сви они изгледају тако... неодлучни.

– Госпођо Бејкер, знам шта хоћете да кажете. Док сам радио као конобар, схватате? Од половине њих нисте могли да добијете директан одговор. Помфрит или пржени кромпир на колуте? Помислили бисте да им продајете полису животног осигурања или нешто слично! Француски помфрит или пржени кромпир на колуте? Хеј, шта се дешавало с њима кад су морали да купе нова кола или тако нешто?

– Или да надену имена

својој деци? – закикота се госпођа Бејкер.

– Или да купе кућу? – Пол се придружи њеном смеху и тај њихов смех одјекивао је свуда око њих у бесконачном белом простору који је изгледао као да траје, хм, вечито.

Вечито. Каква запањујућа реч! Он никада раније није много размишљао о таквим стварима, али, човече, размишљао је о њима сада. Бели ходници, госпођа Бејкер... Вечито. Ево га ту где је, он, Пол Доменика, како путује низ бело ждрело пакла и нема ни најмањег појма о томе куда заправо иде. Не да је то било од неке нарочите важности. Имао је све време на свету. Ова мисао натерала га је да се насмеје и госпођа Бејкер га радосно погледа.

– То је тачно. Поле. Имаш све време на свету. Опустите се, буди спокојан. Стићи ћемо тамо док трепнеш.

Види, молим те, они су умели да вам читају мисли. Они су **стварно** умели да читају мисли.

– Могу ли да вам поставим једно питање?

– Да, Пол. Које год желиш. Уколико је разумно, дабоме.

– Како то чините? Читате мисли? Смем ли то да питам?

– Даааа, није то ништа нарочито. – Она извади малу оловку из џепа. – Ево, узми је.

Пол је узео. Истог тренутка нашао се усред ума госпође Бејкер. Она је размишљала о тропским рибама, о уштипцима и о томе како би изгледало спавати са Полом.

Мада обично није био стидљив човек, Пол гурну натраг оловку као да је ужарена. Није могао да погледа жену у очи.

– Хајде, Поле, не буди збуњен. То је, једноставно, наш обичај овде. Читала сам твоје мисли и раније и видела све врсте zgodних страшних ствари, али нема везе. Кома је сада стало до тога шта неко други мисли? То више није важно! Љубав, порези... свега тога више нема, Поле. То је још једна ствар на коју ћеш морати да се навикнеш. И хоћеш. Ах, ту смо – соба 3112.

Пол погледа према вратима. Није видео никакав број, али жена упери један прст према њима и она се глатко отворише.

– Уђи.

Он закорачи у бледоплаву просторију пуну модерног намештаја од алуминијума и шаторског платна. На зидовима је било лепих

ФОНДЕ

слика: заласци сунца, чамци на мору, једна литографија Нормана Роквела која је приказивала дечака кога шишају.

Једна веома згодна млада жена седела је иза прозирног писаћег стола читајући „Принцезу Дејзи“. Дигла је поглед и осмехнула се.

— Здраво, Лесли.

— Здраво, Бев. Бев, ово је Пол Доменика. Управо је стигао.

Осмехнуле су се једна другој, а да би разбио лед, Пол рече нешто о томе како се његовој пријатељици много допадала та књига.

— Ох, то је права посланица, Поле. Чitam је без даха.

— Пази, само да те твој шеф не ухвати.

— Ох, Лесли, па он ми је и дао књигу!

Сви се насмејаше док су Пол и госпођа Бејкер саде на кауч. Био је веома удобан.

— Дакле, Поле, рекао си да си већ донео одлуку?

— Да, хоћу да идем овамо.

— Он спусти поглед на обојене брошуре у своме крилу и подиже ону црвену.

— Биоскопи? Баш лепо!

— Има добар укус — зацвркута Бев иза свог писаћег стола. Пол се осећао као да је дао тачан одговор на часу математике.

— Не бих желела да те пожурујем, Поле, али да ли већ знаш у који биоскоп? Знаш да је избор широк, али можда...

— Џејн Фонда. Тачка. Нисам морао ни тренутак да размишљам.

— Она ти се свиђа, а? — рече госпођа Бејкер и враголасто потапша Пола по колену.

— Ја волим Џејн Фонду.

Телефон на Бевином столу зазвони и она одмах диже слушалицу. — Да, господине, он је овде. Шта? Не, није потребно. Већ се определио за биоскоп. Молим? Џејн Фонда.

Особа на другој страни линије рече нешто и Бев се насмеја. Намигнула је Полу и госпођи Бејкер покривајући шаком микрофон. — Рекао је исто што и ја, Поле: „Има добар укус“.

Пол погледа госпођу Бејкер питајући се о коме то Бев говори. Жена му даде знак прстом да сачека док секретарица не заврши телефонски разговор.

— Да, господине. Ваш следећи састанак је кроз пола сата. — Слушала је још који тренутак а онда спустила

слушалицу. Одмахнула је главом. — У последње време је сјајно расположен. Већ месецима га нисам видела овако веселог.

* * *

Пол се управо спремао да упита о коме то оне говоре кад су се негде једна врата отворила и ђаво ушао обучен у елегантно одело с прслуком. Био је очигледно у журби, али чим је угледао Пола и госпођу Бејкер, осмехну се широко и пришао им.

— Пол Доменик. Лос Анђелес, Калифорнија. Како си, Поле? — Испружио је руку и Пол је, без и најмањег колебања, прихвати. Била је пријатно топла. Био је то добар, снажан стисак, Полу се допао. Он му се допао.

— Ових дана добијамо згодне људе, јел'да, Бев. — Секретарица се осмехну и климну главом. — Е па, ја сад идем. Вратићу се кроз пола сата. Бев води бригу о Полу у моје име, хоћеш ли?

— Разумем, господине!

Кад је ђаво отишао, Пол се окрену госпођи Бејкер са упитним изразом лица. — Зар је требало да имам састанак с њим?

— Само уколико би ти био неодлучан, Поле. Али, не брини због тога. — Она начини покрет да устане са кауча.

Пол додирну њену руку. Негде у свом срцу осетио је једно пинг страха, као неко ко је случајно ударио прстом лепу кристалну чашу. — Шта се дешава ако је човек неодлучан?

Госпођа Бејкер га погледа оним посебним изразом лица какав имају људи кад кроз прозор аутомобила угледају неку олупину. Време је начинило дубок уздах и у просторији се није чуо ни најмањи звук.

Тог тренутка Пол је све схватио, и пинг страха претворио се у једно циновско гонг. — Ох. — Погледао је у под питајући се да ли ће моћи да остане прибран.

— Поле, не брини, све је у реду. Једино што нам преостаје да урадимо јесте да те сместимо.

Тон њеног гласа био је топао и охрабрујући. Пол се загледа у њу, а затим у секретарицу. Чудна ствар, обе су имале истоветан израз лица: пријатељски, готово нежан. Пол није знао да ли да се због тога радује или плаши.

— Ходи, Поле! — рече

госпођа Бејкер.

Опростили су се од Бев и напустили лепу канцеларију да би се поново нашли у белим ходницима. Овога пута, међутим, или њихова белина или њихова бесконачност била је злослутна и уопште није подсећала на лосанђелески аеродром.

Ходали су и ходали. Пол је желео да говори, али је схватио да нема шта да каже. Изгледало је да се госпођи Бејкер сада више жури, а кад је Пол скренуо поглед према њој, лице јој је бло безизразно.

Неочекивано су завили иза једног угла и познато белило уступи место црвенилу истоветном ономе на корицама брошуре за биоскопе. Пол поново погледа госпођу Бејкер. Она се осмехну и чвршће приви своје папире. — Приближавамо се, Поле. Тек што нисмо стигли!

А онда су се нашли тамо. Једна црвена врата. Поново никаквог натписа или броја — само црвена врата испред којих је госпођа Бејкер стала и упрла прст у њих.

— Ici, monsieur. Ту смо. — Погледала га је, а лице јој је поново било радосно и чило. — Стигао си таман на почетак „Лова“. Џејн Фонда и Марлон Брандо. Добар глумачки тандем, јел' да? А затим долази „Барбарела“, „Клут“, „Повратак кући“, „Девет до пет“. Како ти изгледа? Прилично добро за твој први наступ овде!

— А после тога? — Полове очи се сузише јер му је најзад постало јасно шта ће се десити.

Госпођа Бејкер се малчице намршти. — После тога? Ох, видећеш и све друге филмове које је она снимила. Колико год да их је. Зар то није дивно? Шта би више могао пожелети...

— Увек и увек изнова? — Полови прсти били су сада веома хладни.

— Па...

— Без престанка? Све филмове Џејн Фонде увек и увек изнова, без престанка?

Госпођа Бејкер уздахну; чинило се да је све ово помало замара. — Да, Поле, увек и увек изнова. Изнова и изнова, изнова и изнова, изнова и изнова... — Док је говорила, упрла је прст у врата и она се отворише. Прва ствар коју је Пол угледао усред те познате таме било је оно лице за које би он, некада, дао свој живот.

Г. В.

НИК

Закон вероватноће научно тврди да нико на дуже стазе не може да победи коцку — шансе су увек против нас. Ипак, један човек провео је већи део живота успешно доказујући да је закон вероватноће у том погледу погрешно. То је био „Ник д Грик“ (Nick the Greek), Грк Ник Дандалос познат и под титулом Краљ Коцкара.

Током живота Ник Дандалос је на коцки добио више од 50 милиона долара. Где се крила тајна његовог успеха? Ко зна. Претпоставља се да је он био срећна комбинација неодољиве коцкарске страсти, талента и пословног приступа коцкању.

Он је постао прави стручњак и то играјући оно што је најбоље носио у генима: само покер и крепс у којима је суверено односио победе и паре. Ник се тако специјализовао у процени шанси да је не трепнувши улагао шездесет или више хиљада долара на само једно бацање коцке. И добијао.

Није у питању био новац. Чак и када је, на тај начин, постао мултимилионер и заиста живео на високој нози, Ник није одолевао зову крупног коцкања. Године 1949. пред хиљадама посматрача који су се смењивали у казину Лас Вегаса он је, са својим најљутим ривалом Џонијем Мосом, одиграо, како је на крају

Није им желео зло

СУДЊИ

ДАН

ЗА

СУДИЈЕ

КРАЉ

КОЦКАРА

НАЈДРАМАТИЧНИЈА

ПАРТИЈА ПОКЕРА
СВИХ ВРЕМЕНА

испало, најдраматичнију партију покера свих времена.

Партија је, с обзиром на репутацију противника, била мартонска: трајала је укупно пет месеци с прекидима за

спасавање четвртог или петог дана, по договору. Догодило се чак да је Ник из само једног дељења добио милион долара! Али, срећа се, на крају, насмешила Џонију Мо-

су и Ник је изгубио два милиона долара.

То за Ника није био велики новац, али јесте велики уда-рац његовој коцкарској час-ти. Уверен да је партија била

„намештена“, он је повео суд-ски процес против казина ко-ји је, после дугог и скупог вештачења, изгубио.

Истина се, у ствари, никада није сазнала, али је после ових перипетија, вероватно истрошених живаца, Ник по-чео да губи на коцки и убрзо се нашао у дуговима до гуше.

Овим се његова дуга и су-верена владавина Краља Коцкара завршила, а он је окончао дане играјући јевтин покер од пет долара по баро-вима Калифорније.

Па, сад, може ли се ипак рећи да је закон вероватно-ће, макар са задршком, у праву?

Б. Д.

Илустровао: Растко Ђирић

Политичар лабуристичке странке Џон Блекмен из Истборна у Великој Бри-танији ни случајно није имао намеру да својој разведеној супрузи исплаћује судски од-ређено издржавање, а сви они који су по службеној дуж-ности морали на то да га при-нуде ризиковали су сопстве-не животе.

Тврдоглавост је господина Блекмена први пут довела на оптуженичку клупу априла 1922. године и тада је осуђен на временску казну затвора. Убрзо после тога Џон Дјук, је-дан од судија на процесу, из-ненада је преминуо.

Затвор није ни опаметио ни поколебао Блекмена и он се поново, због истог прекршаја, нашао на суду. После саслу-шања, на коме је опет осу-ђен, Мејџор Молино, један од судија, озбиљно се разболео и умро.

Само неколико минута по-што је Блекмену, на трећем суђењу, изречена казна, су-дија Х. Д. Фарнел добио је

срчани напад и отишао на онај свет не долазећи свести.

И даље одбијајући да бив-шој жени исплати законску

алиментацију, Џон Блекмен морао је у суд октобра 1923. где га је саслушавао судија Мекерниз и осудио на затвор. Блекмен је издржао казну и изишао таман на време да присуствује судијином погре-бу.

Крајем јула 1924. Блекмену је по пети пут уручена пресу-да за затвор. А већ септем-бра исте године судија Ј. Т. Хелбај био је под црном зем-љом.

После ове пете смрти Блекмен је нашао за сходно да новинарима да изјаву: „То су пукe случајности. Нико ме од њих нисам желео зло!“

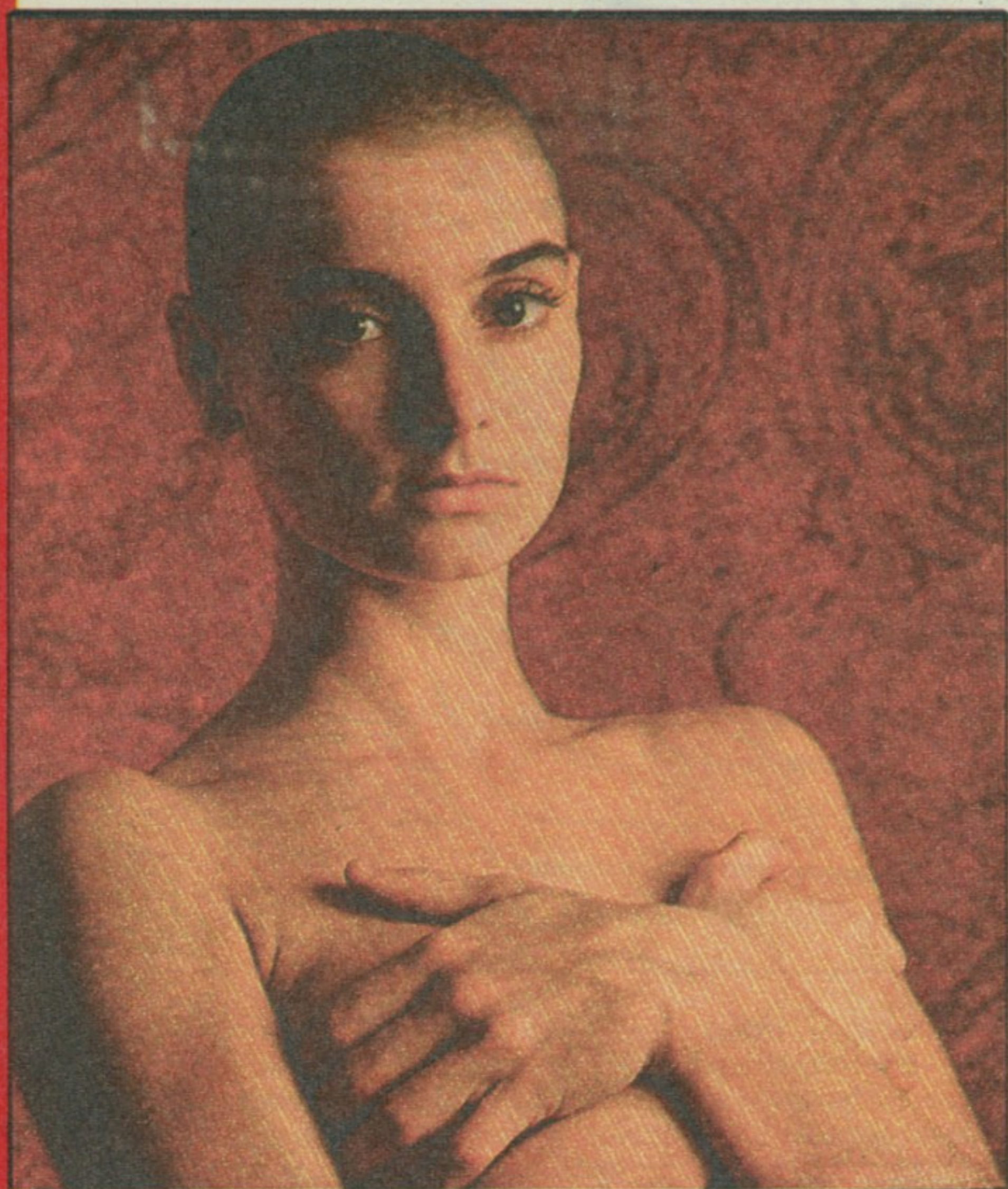
Б. Д.

ХИТ ХИТ ХИТ

СУКОБ НА ВРХУ

Шинејд О' Конор је у недавном интервјуу који је дала за ирске новине испричала једну сасвим нову причу о Принцу чију је песму „Nothing Compares 2U” отпевала на свом другом албуму и од ње направила хит. Сви су мислили да између њих влада пријатељство, међутим, Шинејд тврди да је он психички малтретирао када га је посетила у његовом дому у Лос Анђелесу.

– Све време док сам код њега била говорио је како ће ме пребити – тврди Шинејд. – Није ми дозвољавао да напустим његову кућу, отпустио је свог возача тако да у пола шест ујутру никако нисам могла да дођем до хотела. Када сам се расплакала, смејао се говорећи како ме је моја непромишљеност поново довела у невољу. Не схватам шта му је то требало, запањило ме када сам видела да ужива у мом страху. Претпостављам да је његова мука у томе што сам снимила његову песму а нисам га позвала у помоћ током снимања. Он је љубоморан. Чак ми је рекао како би јако волео да никада нисам снимила ту песму. Искрено мислим да га је моја верзија песме спасла јер је у то време био у великим финансијским тешкоћама.

Принчев коментар на њен интервју био је кратак: – Тако нешто никада се није догодило. Немам појма о чему она говори.

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

„Стално откривам своје фотографије снимљене на концертима широм света, међутим, уопште се не сећам тих наступа. Највећа вредност тих фотографија јесте то што сам схватио да још увек могу да свирам”.
Ринго Стар

ГОРИ ВАТРА

Дони Вахлберг, певач групе „New Kids On The Block”, прилично је закомпликовао свој живот после паљевине до које је дошло у његовој хотелској соби у Кентакију. Полиција га је одмах ухапсила и оптужен је за

DONNIE

намерно подметање пожара, а ако буде проглашен кривим, предвиђена је казна и до 20 година затвора. Наравно, пошто је он тренутно једна од водећих светских звезда, суд ће сигурно бити благонаклон, поготову што ће га бранити најбољи адвокати. Дони је одмах платио врло високу кауцију, пуштен је на слободу и очекује коначно суђење.

JOYRIDE

*I hit the road out of nowhere,
I had to jump in my car
And be a rider in a love game
Following the stars*

*Don't need no book of wisdom,
I get no money talk at all.
She has a train going downtown,
She's got a club on the moon
And she's telling all her secrets
in a wonderful ballon.
Oh she's the heart of the funfair
She's got me whistling her private tune
And it all begins where it ends,
And she's all mine, my magic friend.*

*She says: Hello, you fool, I love you,
C'mon join the joyride, join the joyride
She's flower, I can paint her,
She's a child of the sun,
We're a part of this together,
Could never turn around and run.*

*Don't need no fortune teller
To know where my lucky love belongs
Cos it all begins again when it ends,
And we're all magic friends.*

*I take you on skyride,
A feeling like you're spellbound
The sunshine is a lady
Who rox you like a baby.*

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ

ВОЖЊА РАДОСТИ

Избио сам на пут право
ниоткуд
Ускочио сам у свој ауто
И постао возач у љубвној
игри
пратећи звезде
Не треба ми књига
мудрости
Новац ми не значи ништа.
Њен воз иде у центар града
Она има клуб на Месецу
Све своје тајне говори
У дивни балон.
Она је срце забаве
Навела ме да звиждим њену
приватну мелодију
И све почиње тамо где
завршава
И она је потпуно моја, мој
магични пријатељ.
Она каже: Здравно лудо,
волим те,
Дођи, укључи се у вожњу
радости, вожњу радости
Она је цвет, могу да је
нацртам,
Она је дете сунца,
Ми смо део овог
заједништва,
Никад се неће окренути и
побећи
Не треба ми гатара
Да сазнам коме моја срећна
љубав припада
Јер све поново почиње тамо
где завршава,
И сви смо ми магични
пријатељи.
Повешћу те у небеску
вожњу,
Осећаћеш се као зачарана
Сунчева светлост је дама
Која те љуља као бебу
Текст и музика: *Per Gessle*
Изводе: *Roxette*

МУЗИЧКА ПОШТА

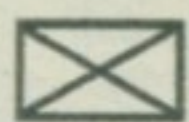

Ћао свима,
Молим вас да ми кажете нешто
више о Адаму Анту. И још нешто: да ли је
Елис Купер група или певач?

Снежана

Адам Ант (на слици) највећу популарност стекао је као вођа енглеског састава „Adam and the Ants”. Средином осамдесетих година група се распала, он је задржао псеудоним, повукао се и посветио глуми. Највише због новог ангажмана одлучио је да се пресели у Америку. Прошле године поново се вратио музици објављивањем албума „Maplers And Physique”, али није постигао неки запаженији успех.

Елис Купер је уметничко име Винсента Фурнијеа. Он је, наиме, 1968. године окупио састав под називом „Alice Cooper”, али је касније слично као Адам Ант, пошто је распустио чланове састава, себи наденоу име групе.

Драги Забавнице,
Моја омиљена певачица је Марија Мек Ки, свидела ми се њена песма „Show Me Heaven” па ме занима где могу да купим касету са том песмом.

Читатељка из Панчева

Марија Мек Ки је својевремено била певачица америчке групе „Long Justice” а затим се упустила у воде соло каријере. Песма која те занима појавила се на албуму са музиком из филма „Days Of Thunder” који је код нас објавила ЗКП РТВ Словенија.

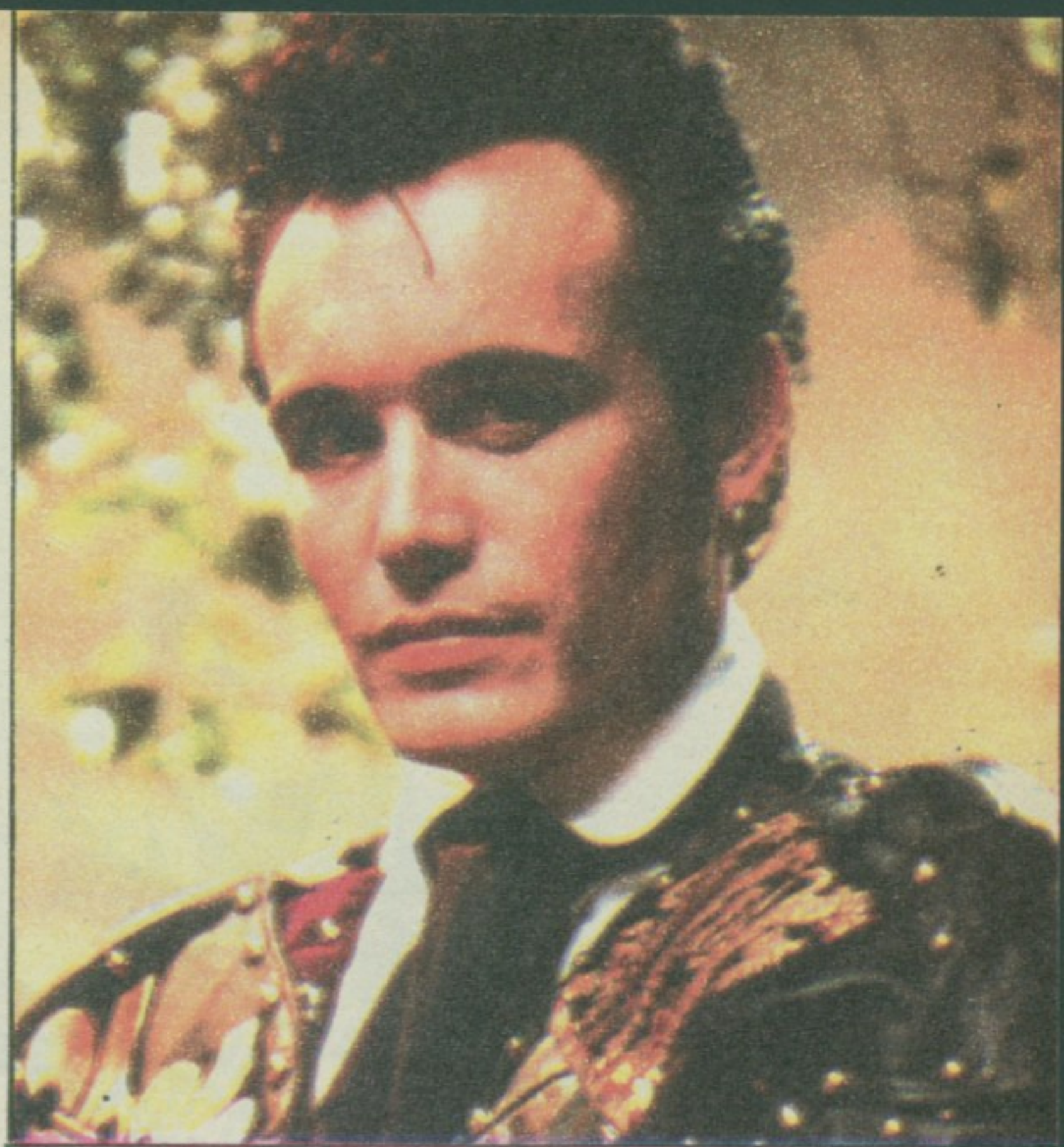
Здраво Забавнице,
Занима ме када ће бити у продаји нова плоча „Прљавог казалишта”?

Моника из Вирја

Њихов најновији албум „Деведесета” објавила је крајем прошле године загревачка издавачка кућа „Suzy”.

ГРЕШНА ПРОШЛОСТ

Иако је Мадона прошле године зарадила готово 39 милиона долара, још не успева да се домогне фотографија које је снимила много пре но што је постала светска звезда. Реч је о сликама на којима је обнажена и својевремено је за то позирање добила хонорар од 30 долара. Мартин Шрајбер, аутор тих слика, сада продаје колекцију од 11 њених фотографија по цени од 9000 долара, а уз то је на тржиште избацио ограничен број појединачних слика од којих сваку цени 900 долара. Мадона нити може да забрани ту продају, нити добија било какав проценат од Шрајберове зараде.

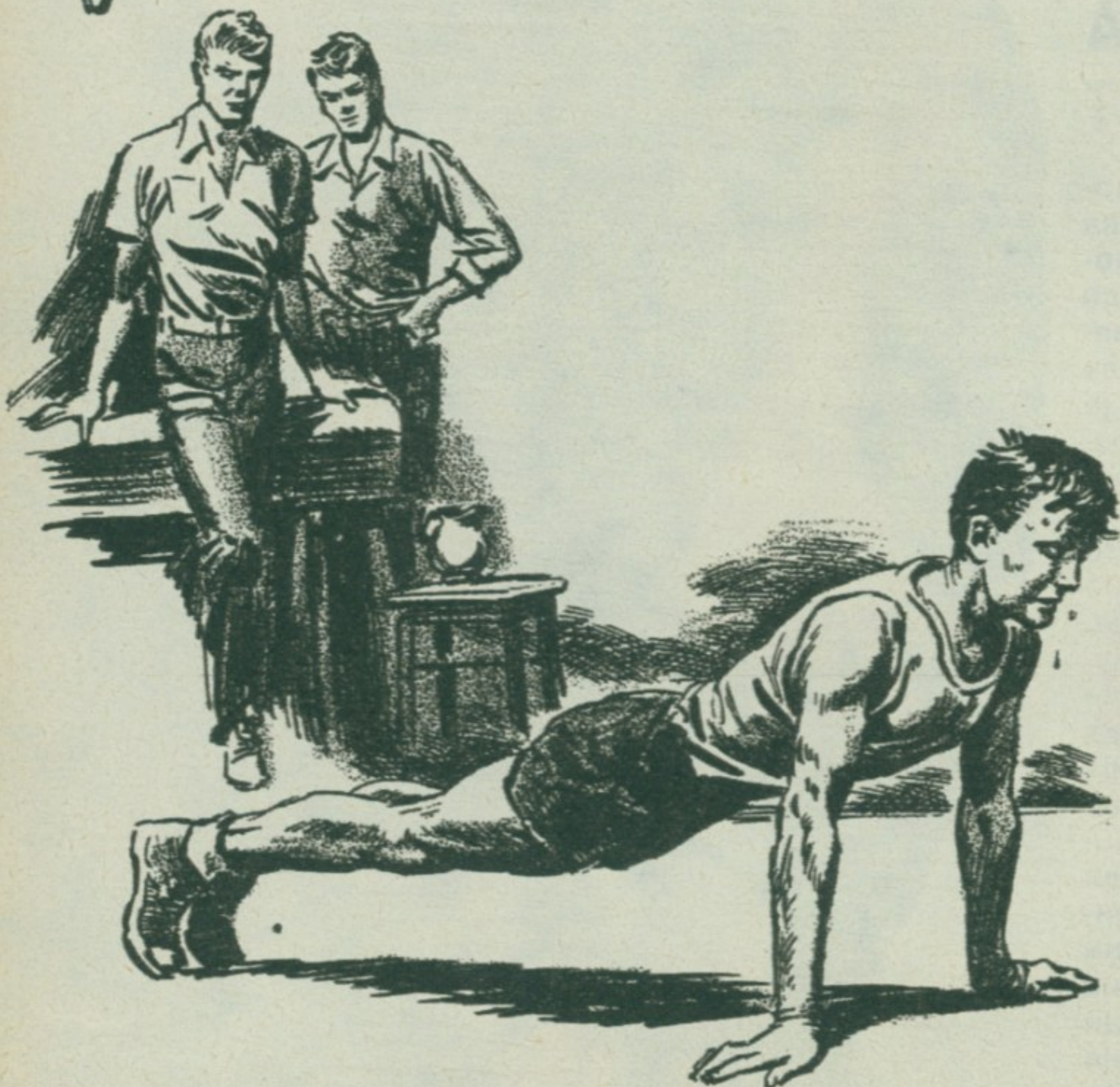

ИЗВЕО 6.006 СКЛЕКОВА БЕЗ ПАУЗЕ

Шеснаестогодишњи Чарлс Линстер из Вилмета, савезна америчка држава Илиноис, замолио је 7. октобра 1965. своје тренере из гимназије да му буду сведоци. Младић, тада висок 155 центиметара и тежак 62 килограма, намеравао је да прикаже физичку издржљивост која ће његово име уврстити у Гинсову књигу светских рекорда.

Линстер, сјајан гимнастичар, дуго је и упорно увежбавао извођење склекова. Склек је једноставна вежба и сматра се да је десетак до петнаест узастопних склекова прилично добар учинак за особу која је у солидној физичкој кондицији.

Веровали или не, тог дана, за три сата и 54 минута Чарлс Линстер је извео 6.006 склекова без паузе!

РАК – УБИЦА

Циновски пауков рак – *Macrocheira kampferi* – без сумње је краљ свих љускара. Живи у водама око Риукју острва југозападно од Јапана, досеже висину од 90 центиметара и, не ретко, тежак је 14 килограма. Његове моћне ноге могу да се рашире четири метра, а снажне чељусти кадре су да откину комаде меса са човека кад га овај узнемири.

Преко дана пауков рак се крије у свом океанском дому, али кад сунце зађе он напушта воду и тумара по обали, налик на створење са неке друге планете. Јапански рибари хватају га помоћу великих мрежа и често су потребне удружене снаге неколицине људи да се држи мрежа кад се ово чудовиште заплете у њу!

ЉИЉАН КАО ЧАМАЦ

Свакако сте имали прилику да видите цртеж или фотографски снимак неке жабе како удобно седи на листу воденог љиљана љуљушкајући се на површини баре. Али, да ли вам је познато да постоји једна врста воденог љиљана чије је лишће довољно велико да издржи тежину човека?

Таквог џина – званог Викторијин водени љиљан – наћи ћете у области реке Амазон у Јужној Америци. Округли листови тог прашумског чудовишта понекад имају пречник од два метра. Енглески истраживачи који су открили ту биљку и дали јој име извештавају да она може издржати тежину чак три човека а да не потоне!

Величина листова Викторијиног воденог љиљана у ствари је најбоља одбрана те биљке од разних штетних инсеката. Наиме, птице често „атерирају“ на лист да би појеле инсекте који се приближавају биљци – инсекте који би иначе оштетили плутајућег џина.

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

ВОДОРАВНО: 1. Врста собне биљке – Град у СССР (хидроелектрана!), 2. Цељска фабрика посуђа – Име смучарке Шарец, 3. Име глумице Синатра – Стручњак за грађу тела, 4. Калуп за ливење метала – Група племена око горњег Нила, 5. Римски песник, Лукреције – Супротна свеза, 6. По средини – Симбол арсена, 7. Свеза – Ознака за секунду – Ознака за литар, 8. Симбол угљеника – Сићушна, 9. Град у СССР, 10. Брисач за ноге, 11. Манастир у Србији код Ретковца, 12. Бек.

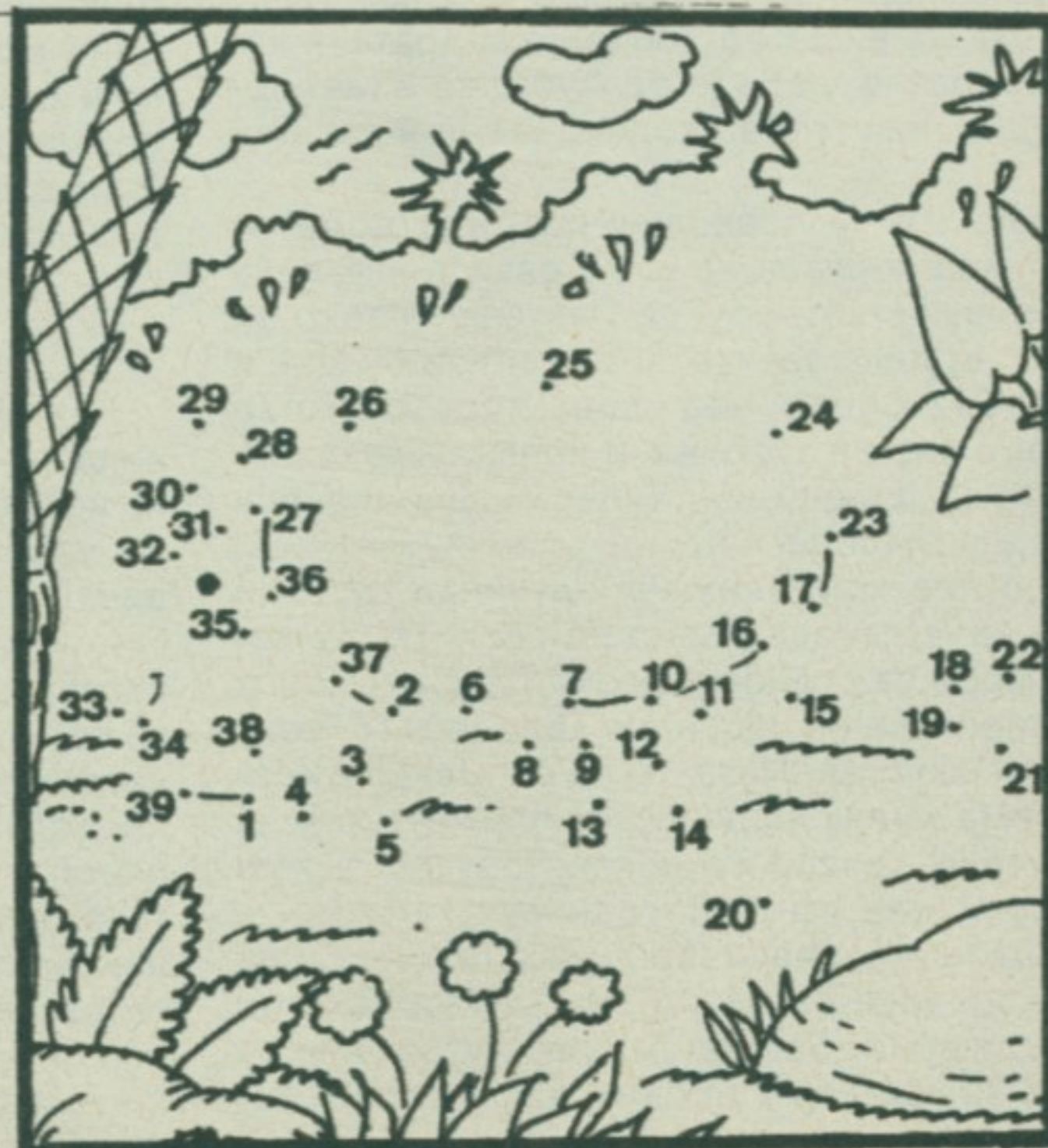
УСПРАВНО: 1. Митолошка птица старих Египћана (мн.) – Индустријски угаљ, 2. Именик – Навод, 3. Амерички парламент – Обућарска алатка, 4. Симбол урана – Неопходан зачин – Ранији турски државник, Сулејман, 5. Врста музичке композиције – Место код Славонске Пожеге, 6. Ознака за електрон – Нота солмизације – Презиме глумца са слике, 7. Име глумца са слике – Двадесет треће и седмо слово азбуке, 8. Име аутомобилисте Петерсона, 9. Летопис, 10. Име оперског певача Гобија, 11. Аутор „Ајванхоа“, Валтер, 12. Аутор „Куге“, Албер.

●	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1						●						
2				●								
3						●						
4						●						
5				●								
6					●							
7		●				●						
8	●		●									
9												
10							●					
11												
12												

ОД ТАЧКЕ ДО ТАЧКЕ

Спојите тачке од 1 до 39 и добићете занимљив цртеж.

БИЦИКЛОМ ОКО СВЕТА

Осамдесетих година прошлог века бицикл се састојао од огромног предњег точка и једног мајушног позади. Било је доста тешко путовати њиме по калдрмисаним друмовима, а практично немогуће њомбасти путевима по унутрашњости. Али, Томас Стивенс се зарекао да ће бициклом обићи свет.

Већ на самом старту Стивенс се суочио са неколико потешкоћа. Пре свега, уопште није знао како се бицикл вози. Али, та ситница није га нимало забрињавала. После свега неколико дана вежбања био је спреман да се отисне на далеки пут.

Напустио је Сан Франциско у априлу 1884. године. У августу, преваливши више од 5.000 километара, стигао је у Бостон. Ту га је чекала друга невоља: остао је без новца. Срећом, пуковник А. Поуп, произвођач бицикла, пристао је да буде спонзор овог авантуристе и Стивенс је одједрио бродом за Европу.

Бициклистичка турнеја кроз Европу била је прави ужитак: призори занимљиви, а путеви добри. А кад би се циновски предњи точак његовог бицикла сломио, увек би се нашао понеки предусретљиви мајстор. Почетком 1885. хиљаде Американаца пратило је преко новинских извештаја Стивенсову авантуру.

Док је Стивенс возио кроз Персију, Индију и Далеки исток, путовање је постало тегобније. Наиме, бициклиста је био претоварен поклонима које су му давали персијски богаташи и одушевлени кинески сељаци.

Стивенс је и даље неуморно окретао педале. Није рачунао време јер му није ни стало до тога да постигне брзински рекорд. Неких дана уопште није возио бицикл, а понекад је путовао само у јутарњим часовима док сунце не би припекло.

У јануару 1887, непуне три године након што је напустио свој дом, Стивенс се вратио, с бициклом и поклонима, у Сан Франциско. Сада је био славан, а слава му је омогућила да стекне знатан иметак држећи предавања и пишући чланке о својим узбудљивим авантурама.

Фатаморгана не измиче... увек

ЗЕМЉА У КОЈОЈ ЦВЕТАЈУ РОДЕ

Симбол
Пантанала,
рода
звана
Тујују,
велика,
снажна,
необична!

Џиновски тату спада у необичне кртице
којих само овде има толико много уз мно-
ге друге врсте

**ПАНТАНАЛ
НИЈЕ НИ ЈЕЗЕРО,
НИ МОРЕ,
НИ МОЧВАРА.
ВЕЛИК КОЛИКО
АУСТРИЈА И МАЂАРСКА
ЗАЈЕДНО, ОН СЕ
ПОЈАВЉУЈЕ
И НЕСТАЈЕ
АСТРОНОМСКОМ
ТАЧНОШЋУ ПУНИХ
30 ХИЉАДА ГОДИНА**

Кише су плуснуле над Мато Гросом у фебруару, као и сваке године последњих тридесетак миленијума. То је и доба када почиње да се издиже огромна маса воде, полагаано, гутајући постепено целу средишњу долину Јужне Америке. Она се пружа западно од Бразила, а кроз Боливију и Парагвај, на више од 180.000 квадратних километара, дакле, већа је од Аустрије и Мађарске заједно, или готово колико једна Француска.

Безмало сву ту површину покриће вода! И док би таква поплава на југу Бразила изазвала несагледиву катастрофу, за Пантанал – тако се зове ова „водена земља“ – она значи бујање и процват. Без киша и надирања воде овај део континента био би пустиња, а поплавама захваљујући то је јединствен, чудесан свет препун сјаја, боја и гласова.

Још до пре коју деценију научници су били уверени да је некада давно на овом месту постојало море са сланом водом. То је веровала и прва европска експедиција када је у 16. веку, угледала Пантанал. Назвала га је „Језеро Ксарес“, према имену индијанског племена које је тамо живело. Језеро се после повукло, а име му је остало све до 1948. године.

Пантанал није раван баш као телсија, има врхова који увек остају на сувом. Мештани их зову кордијери и баш та „острва“ уточиште су за сав живи свет, па и за саме људе и стоку током пола године.

Пантанал је несумњиво чудо природе. Али, ако није ни море, ни језеро, а ни мочвара, шта је? Сам назив је португалски, али није сасвим извесно ни његово порекло. Неки научници кажу да значи мочвара, а да су то име Пантаналу наденули рибари. Међутим, овде никада није било ни баруштина ни живог блата што су особине мочваре. Зато геоморфолози – научници који се баве Земљином кором – у последње време држе да је Пантанал потопљена долина, јединствена по величини, по томе што лежи усред континента, а и по силној разноликости и богатству природе.

Много воде, плитки Рио

Пантанал се угњездио између високих боливијских планина на западу и оних бразилских на истоку. Када су се, пре око 60 милиона година, уздигли Анди, тај јужноамерички планински венац и заједно с њим бразилска висија, место где је данас Пантанал спустило се, а Рио Парагвај и његове притоке потекле су низбрдо, ка тој „рупи“, шарајући своје путање и при том наносећи у долину наслага талоба. Мало помало долина се пунила, а Рио Парагвај, сувише плитак да прими силну воду из сопствених притока, доспео је на југ где се „сударио“ са планином Сера до Бодокења. Прешао је на једвиге јаде туда, кроз тесан кањон и, наравно, вода која је стално дотичала почела је да се излива и излива... И тако се то догађа сваке кишне сезоне, до данас. Пантанал надире плавећи де-

сетак километара на дан и док вода тек осваја јужни део долине, на северу њен ниво – већ почиње да опада!

Песак, водене биљке, па затим ишчупана стабла и бусење, све се то премешта заједно са водом Пантанала од севера ка југу и кад наступи суша на тлу остаје нови слој свих тих наноса на којима ће онда нићи трава, егзотичне биљке, хиљаде и хиљаде цветова – све у свему, чудесан биљни свет који се уопште не би појавио из земље да није било воде у тако огромној количини

Тујују – ношена ветром

Као што је „водена земља“ сама по себи чудо које је природа створила само на том једном делу глобуса, тако је и живи свет Пантанале чудесан. Рецимо, захваљујући огромним количинама и бројним врстама риба, а оне су важна карика у ланцу исхране, овде су се одржале неке велике животиње и то у знатном броју, док у осталим деловима света или су изумрле или им прети истребљење. У такве спадају јагуар, таманда, капибара, тату, па џиновска видра, пантаналски јелен и толике друге. Не само што живе многе врсте, него су се одржале невероватно чудне и необичне животиње.

Биолози су пребројали чак 658 врста птица и... 1100 врста лептирова! Риба има 170 врста, водоземаца 30. Све у свему, Пантанал је рај не само за сав тај живи свет, него и за природњаке.

Колико живот у Пантаналу буја, може да се види у доба наилаaska суше, када на деловима са којих се вода већ повукла остају језерца у којима све врви од кајмана и анаконди, око којих уживају силни даброви, видри и барске птице. А по рупама не већим од два квадратна метра остане и по 60 врста риба!

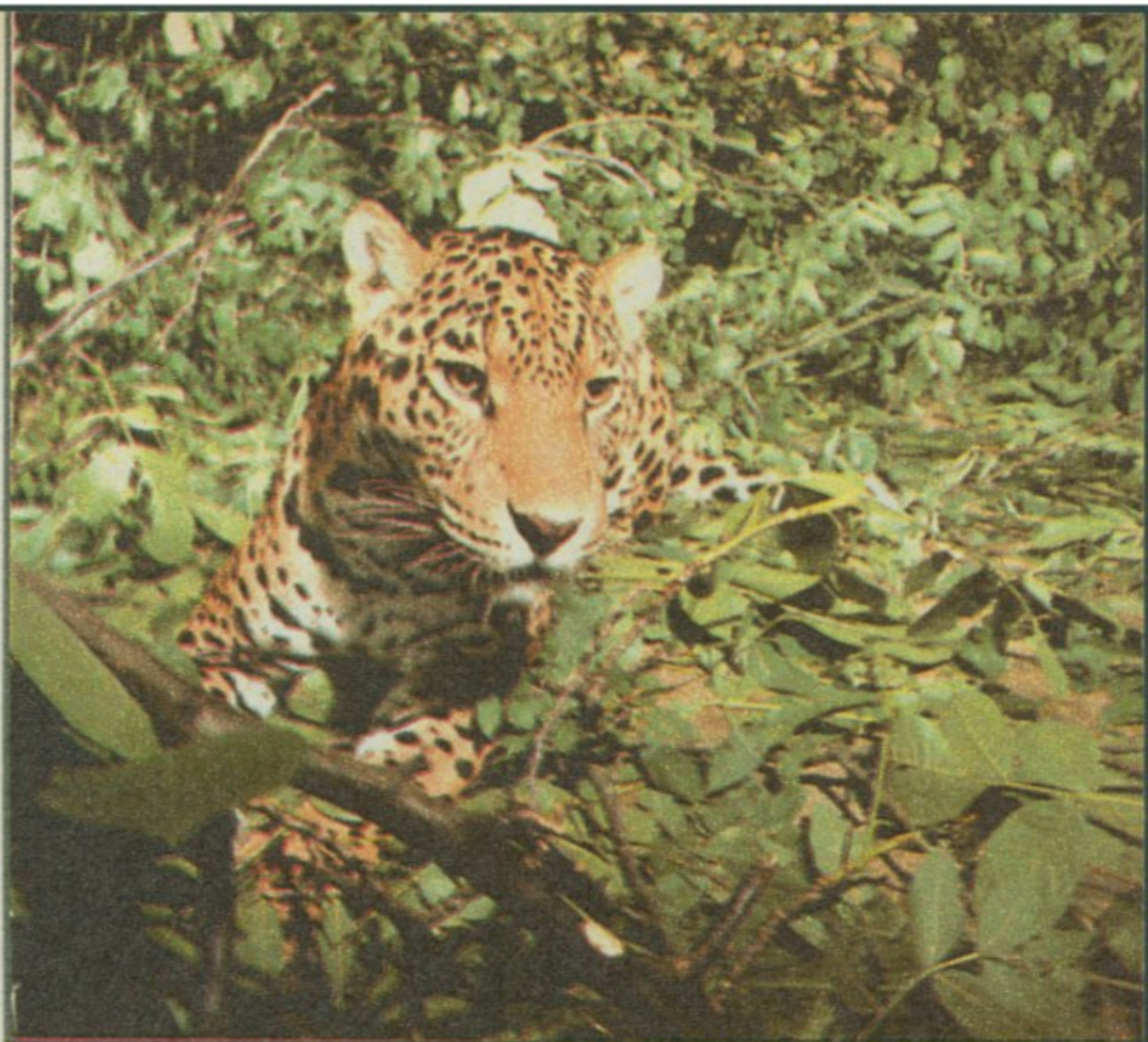
Птице су посебна прича. Међу хиљадама великих и малих најбројније су, а и најучљивије, свуда чапље-штакари, херони и роде којих има толико да личе на огромне беле цветове по дрвећу! Наравно, Пантаналом лете и оне најређе врсте чије се гиздаво перје само овде и може видети као што су хијацинт папагаји из породице ара, па чудновати анигнаси које зову птице-змије, због њихових дугачких вратова, затим нанду, птица која не може да лети, слична нојевима.

Можда зато и није необично што је као симбол Пантанала узета баш једна птица, огромна, тешка и моћна врста беле роде са црвеним вратом. Овде је зову „тујују“, што на индијанском језику значи „ношена ветром“, а заправо, сама та рода ствара ветар кад замахне снажним крилима која су, кад се рашире, дугачка по три метра! Њима захваљујући, „тујују“ може да прелеће огромне раздаљине а да не маше, као авион.

М. К.

Плави ара – хијацинт живи само овде и највећи је папагај на свету: дугачак метар, тежак чак килограм и по

Јагуар је „краљ“ Пантанала, а овде се одржао захваљујући обиљу хране у нетакнутој природи

Међу неких 40 врста тукана истиче се овај, звани тукан-токо

Водени зумбули својим цвастима дивних боја употпуњују слику „раја на земљи“ како многи зову Пантанал

Мравојед спада у најчудесније створове Пантанала. Захваљујући њуху који је 40 пута јачи од људског, он непогрешиво открива мравињаке, откопава их својим јаким канџама, па брже-боље тамани његове становнике. Ма како се трудили мрави не могу да умакну, пошто мравоједов језик, дугачак читав метар, палаца брзином од 160 пута у минуту! На овој фотографији је мравоједица са младунчетом

JA ♥

ПТТ

БЕОГРАД
МАЛА ПОШТА
П. ФАХ 124
МАКЕДОНСКА 29

Уређује: Вито Недељковић

Вечна Вивијен Ли

Недавно сам на видеу гледала стари добри филм „Прохујало с вихором“. Одушевљена сам, нарочито глумицом Вивијен Ли. Хтела бих да ми кажете када је умрла и у којим познатијим филмовима је играла?

СЕНА МИЦИЋ
Бањалука

„Прохујало с вихором“ је најгледанији филм свих времена који је освојио седам „Оскара“. У једном лондонском биоскопу и данас се нон-стоп приказује.

Вивијен Ли је Енглескиња која је одмах по доласку у Холивуд, 1939. године, снимила „Прохујало с вихором“ и за улогу Скарлет О Харе добила „Оскара“.

Тако је почела блистава каријера велике уметнице. Године 1951. опет је награђена „Оскаром“, сада за филм „Трамвај звани жеља“ који је избацио у орбиту тада мало познатог Марлона Бранда. Играла је и у познатим филмским остварењима „Бура у чаши воде“, „Пожар над Енглеском“, „Цезар и Клеопатра“, „Ана Карењина“, „Леди Хамилтон“...

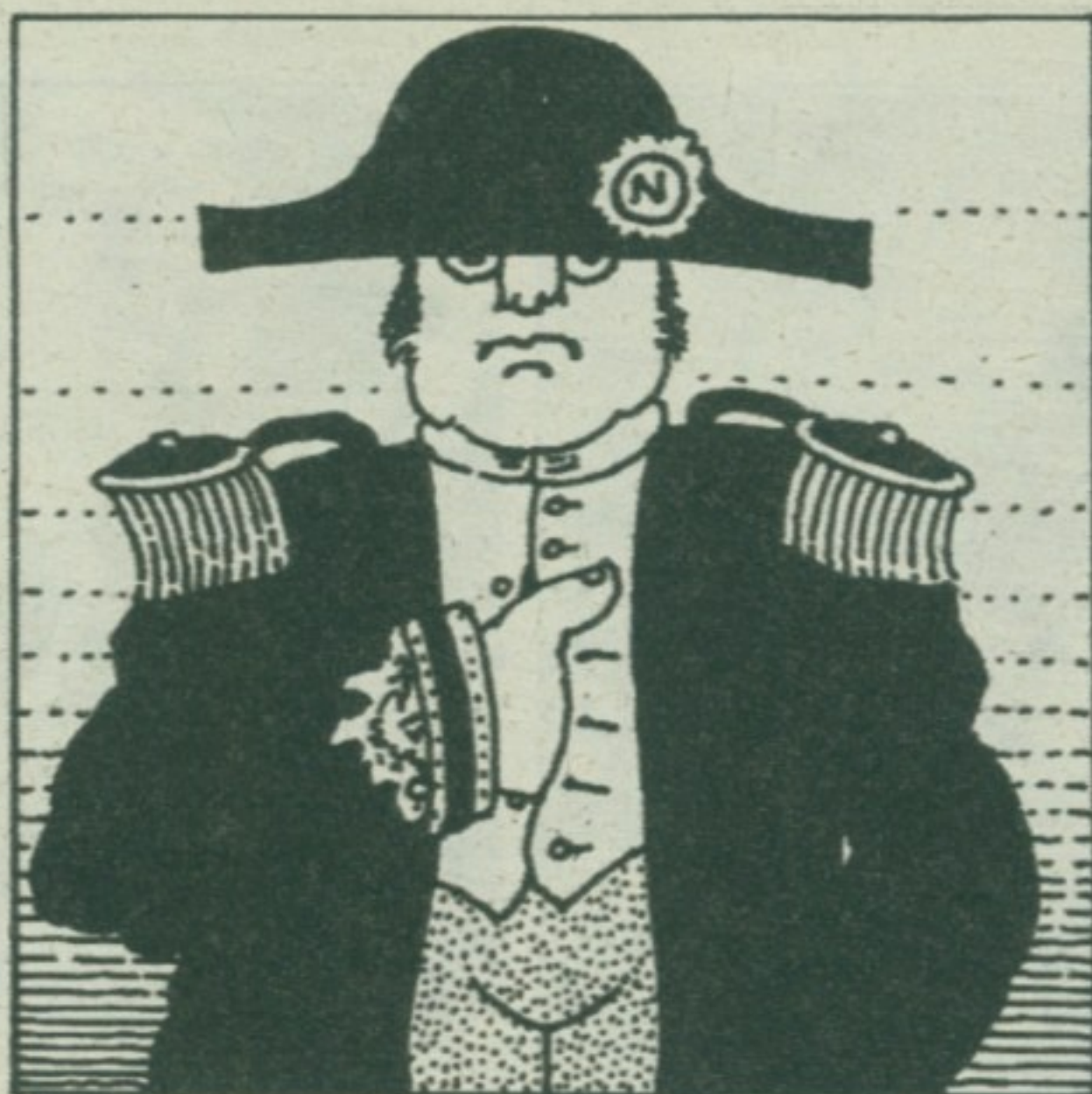
Прославила се и као позоришна глумица у Шекспировим комадима у којима је играла са својим мужем, познатим ту-

Слободно рвање

Нас неколико другова имамо различито мишљење о кечу. Заправо, не можемо никако да се сложимо да ли је кеч спортска дисциплина. Закључили смо да је најбоље да нам на то питање ти одговориш.

СЕЛЕ, ДРАГАН, КОЦА, МИКИ
Јерменовац

Кеч, или тачније „кеч ез кеч кен“ што у преводу значи ухвати како можеш, врста је најслободнијег рвања које има веома мало заједничког са спортом. Води порекло из далеке прошлости, а у данашњем облику појавио се у Америци између два светска рата. Правила борбе у кечу готово и да не постоје. Осим забадања прстију у очи, чупања косе и удараца у доњи трбух, све остало је дозвољено. Кеч до данас није признат као спортска дисциплина.

Историјска поза

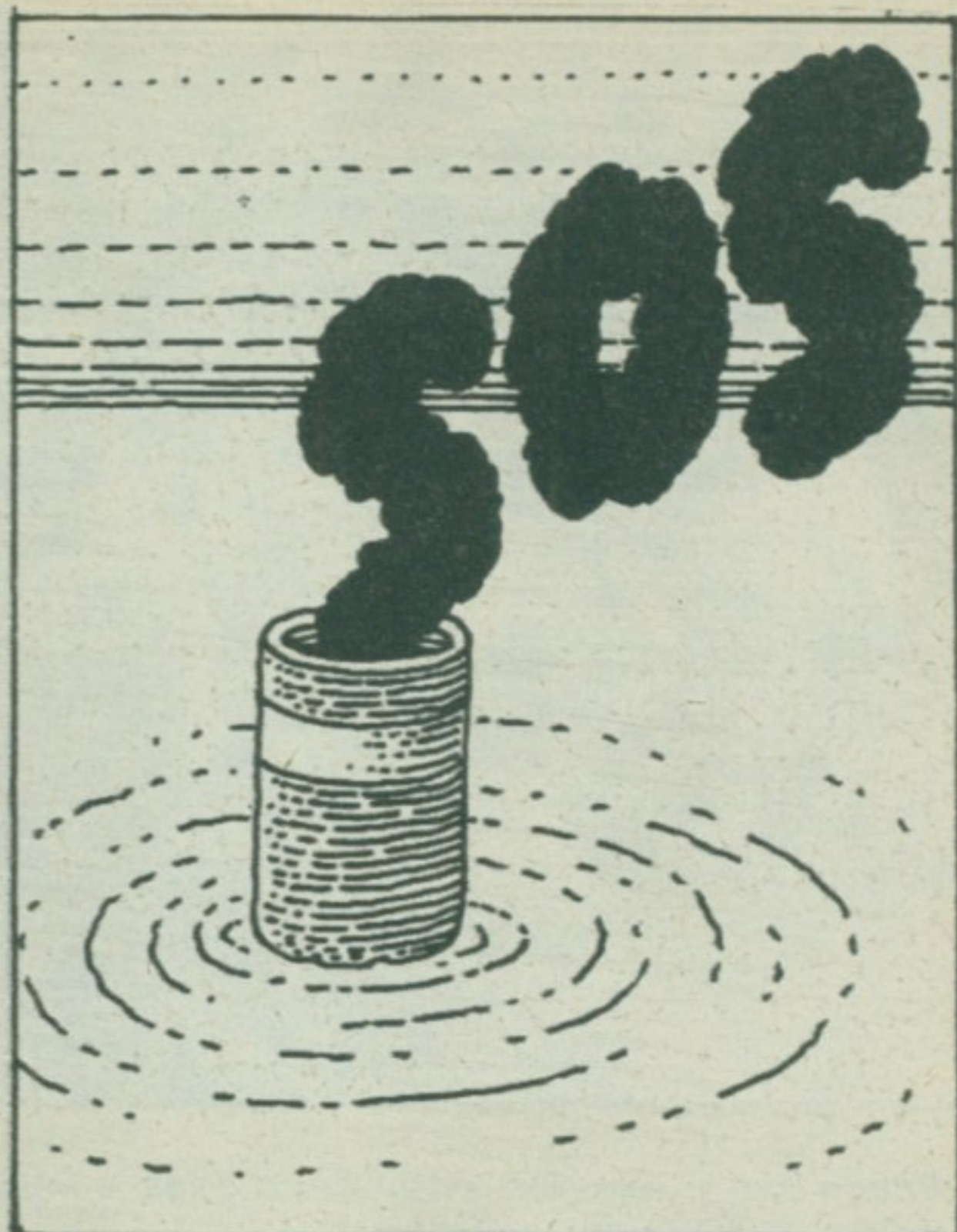
Зашто је Наполеон десну руку увек држао на грудима увучену испод мундира. Да ли је то била само поза?

ДРАЖЕН ШАИН
Мостар

На свим портретима Наполеон је у својој познатој, историјској, такозваној Наполеоновој пози. И за његова живота знало се да то није било само позе ради, већ због болова у доњем делу груди који су му се јављали од чира на желуцу. Руком завученом испод капута притискао је желудац и на тај начин, бар донекле, ублажавао бол.

На основу историјских података и записа његовог „тамничара“ на Светој Јелени, острва где је био заточен, утврђено је да је неколико дана пред смрт Наполеон имао крварење типично за чир на желуцу. Поред тога, познато је да се жалио на извесну храну која му је појачавала болове, што је такође знак да је имао чир.

Наполеон је на самртничкој постељи изразио жељу да се изврши преглед његовог леша јер је био убеђен да умире од исте болести као и његов отац. Аутопсију је извршило шест енглеских хирурга који су извадили Наполеонову утробу и предали је Краљевском хируршком колеџу у Лондону где се и данас чува.

Три тачке, три цртице, три тачке...

S.O.S. је познати сигнал за позив у помоћ када је авион, брод или нека експедиција у невољи, али ме занима како се он најчешће упућује.

БОРО Р.
Бар

Овај сигнал најчешће се упућује путем радио-телеграфије по Морзеовој азбуци чији су симболи за ова три слова врло погодни (три тачке, три цртице, три тачке), а као садржај прилагођен им је популарни апел на енглеском језику S.O.S. – Save Our Souls (спасите наше душе). Ако се позива радио-телефонијом, у микрофон се изговара „меде“ (од француског: „M'aidez“ – помогите ми).

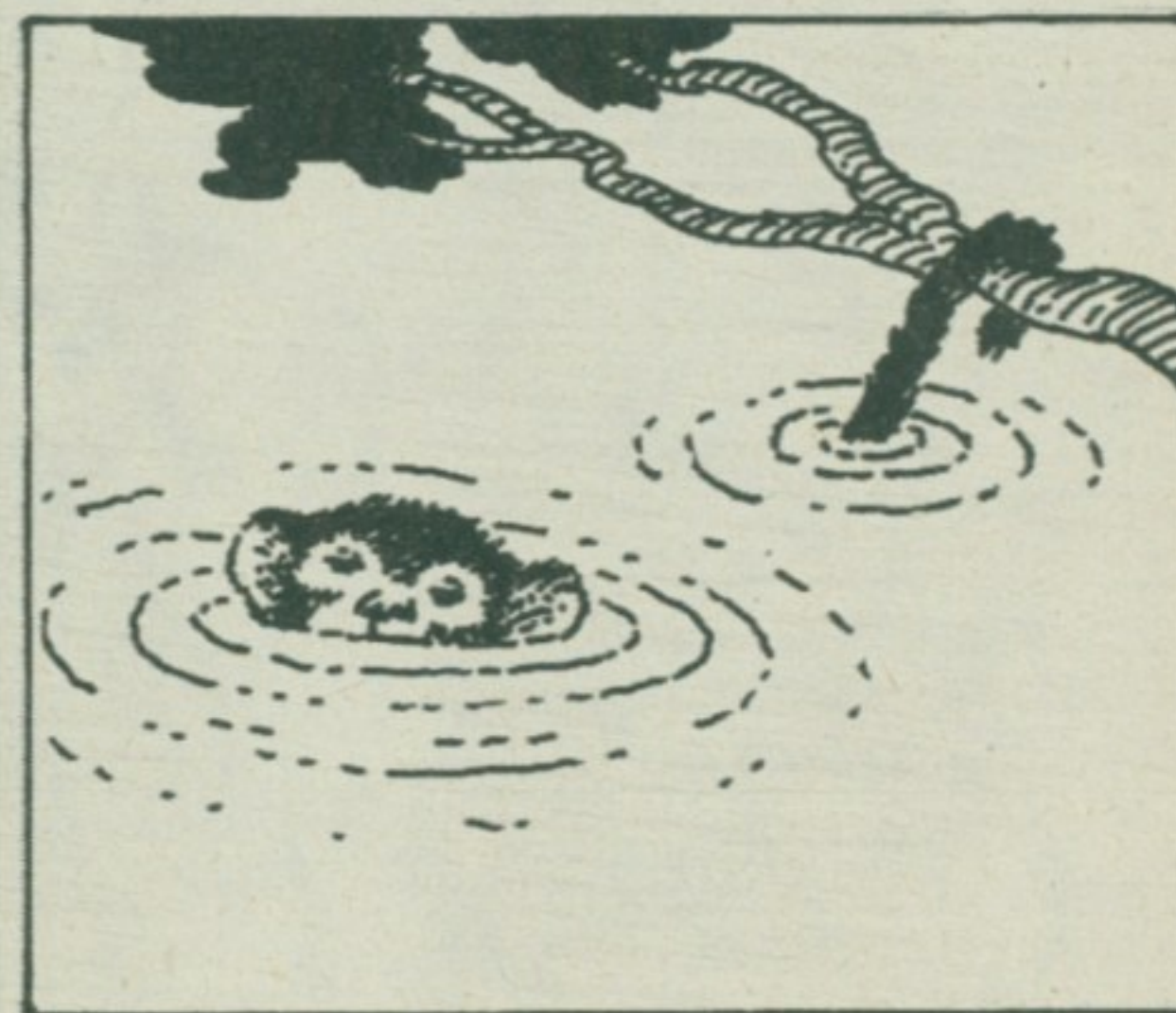
Употреба сигнала S.O.S. уређена је међународним правилима и Конвенцијом о заштити људског живота.

Пливачи од рођења

Ни у једној епизоди документарне серије „Опстанак“ нисам запазила да мајмуни пливају. Занима ме да ли они то умеју и да ли, као и ми, морају то прво да науче.

САШКА
Битољ

Мајмуни су изврсни пливачи и већина научника верује да пливају по инстинкту, без икакве претходне обуке, али пошто избегавају воду, постоји веровање да они, као и људи, морају то да науче.

ТРАЖИМО

ПРИЈАТЕЉЕ

Никица Милић, Краљевића Марка 98, 18400 Прокупље – 15 година, сакупља писма, воли путовања и све што воле млади.

Боби Петрески, Перо Наков 89, 91000 Скопље – 15 година, воли музику и спорт, посебно тенис, фудбал и боди билдинг.

Ана Митић, Петра Међаве 3, 11030 Београд – 11 година, воли музику, спорт и дописивање.

Ранка Лацо, Нурије Поздерца 17 б, 71000 Сарајево – 14 година, воли плес, сакупља постере.

Наташа Стојиловић, Сомборска 61/48, 18000 Ниш – 15 година, воли музику и дружење, сакупља постере.

Slimane Abdelaziz, 17 Rue des Roses, 95.100 Argenteuil, France – студент из Париза који жели да се дописује са студентима из наше земље на енглеском или француском језику.

Ана Јечменица, Џемала Бије-дића 11/3, 31330 Прибој – 13 година, воли дружење, сакупља писма, тренира одбојку.

Сања Жеравица, Шојска 25 б, 51221 Кострена – 12 година, сакупља марке и постере.

Биљана Бошњак, Карла Маркса 40/4, 56223 Борово – 11 година, воли реп музику и дописивање.

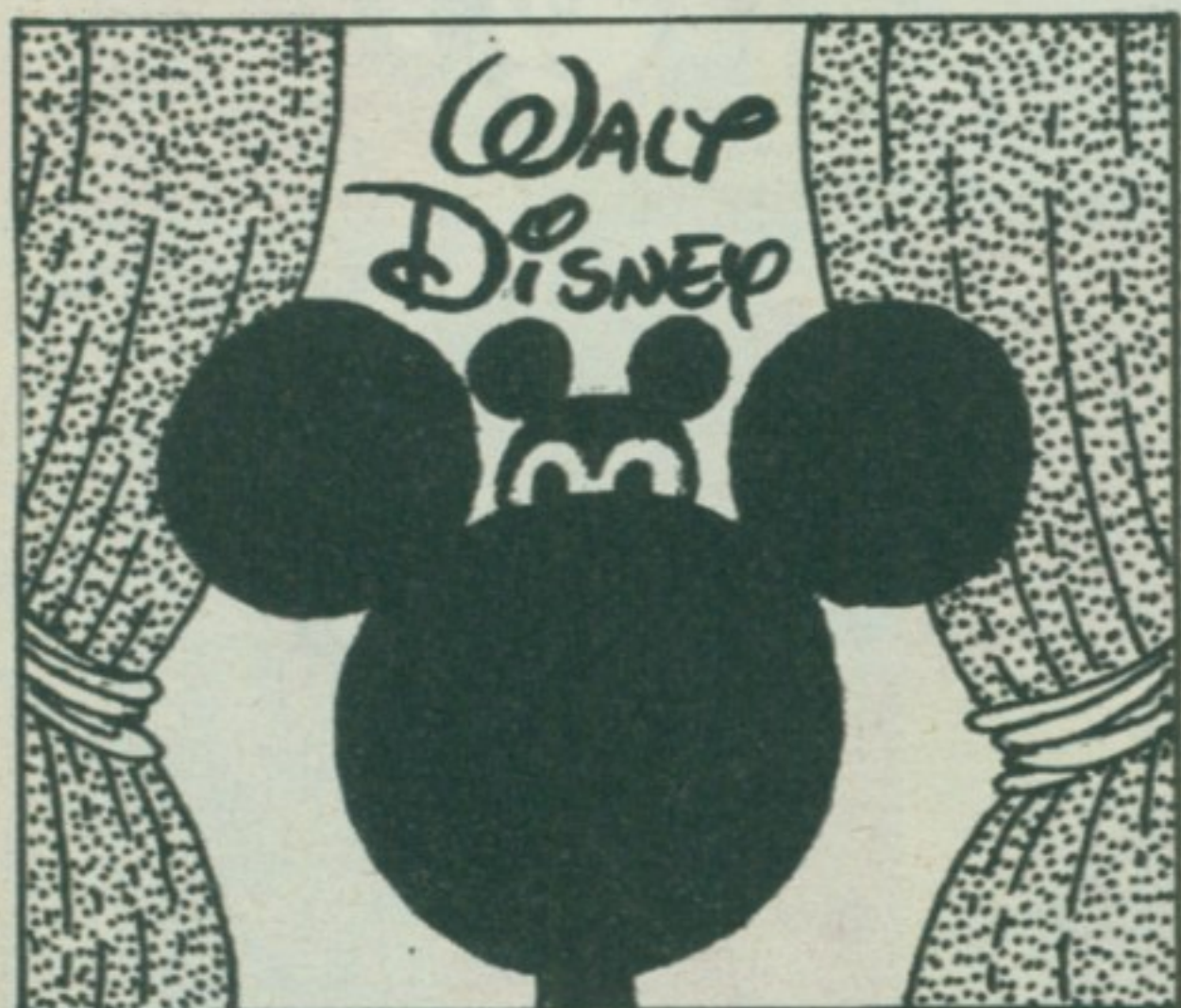
Јована Терзин, Његошева 52, 23314 Руско Село – 10 година, сакупља салвете и налепнице, навија за Црвену звезду.

Отац Микија Мауса

Творац модерног цртаног филма Волт Дизни снимао је и документарне филмове. Који су најпознатији и реци ми шта је радио пре него је почео да се бави цртаним филмовима?

ГОРАН МАШИЋ
Београд

Филмски режисер и продуцент Волт Дизни (1901–1966) стекао је светску славу као стваралац цртаног филма. Из Дизнијевог студија изишло је око 600 филмова, а многе од њих режирао је он сам.

Као дечак, Дизни је радио код свог оца. Разносио је новине, продавао лимуну... Касније је уписао Уметничку школу у Чикагу. Своје прве филмове почео је да ради 1923. године. У свету постаје познат када је створио Микија Мауса (1928) и Пају Патка (1933), а затим следе многи филмови са новим јунацима. Дизни је снимао и целовечерње цртане филмове: „Снежана и седам папуљака“, „Пиноккио“, „Бамби“, „Пепељуга“, „Алиса у земљи чуда“, „Петар Пан“... Прославио се и документарним филмовима, а најпознатији су: „У долини даброва“, „Живот барских птица“ и „Пустиня која живи“.

Мост уздисаја

По коме је Мост уздисаја у Венецији добио име, по уздасима заљубљених, или уздасима оних који се са њега диве лепотама града испреплетеног каналама.

МИЛИЦА КОЦИЋ
Власотинце

Један од 400 мостова у Венецији изнад 150 канала је и Мост уздисаја (Ponte dei Sospiri). Он спаја источну страну Дуждеве палате са старим државним затвором и својим именом симболише тугу затвореника који су преко њега одвођени у тамницу.

Мост уздисаја подигнут је у 14. веку кад је почела изградња Дуждеве палате.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

УКРШТЕНЕ РЕЧИ: фикус, Братск, емо, Вероника, Ненси, анатом, ингот, Нилоти, Кар, али, сред, ас, и, сек, л, ц, мала, Кишињев, отирач, Каленић, столице.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 2058

YU ISSN 0032-339X

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НИП „Политика“
др Живорад Миновић

Главни и одговорни уредник
Зефирино Граси

Помоћник главног уредника
Славољуб Кеџић

Уредник стрипа
Мирјана Маринковић

Ликовно графички уредник
Соња Јашовић

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Олга Вукадиновић, Божана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрновић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић и Бранислава Црномарковић.

ТЕХНИЧКА РЕДАКЦИЈА:
Душан Глушац, Радоје Савић, Зоран Петканић и Радана Весовић

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ – редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“ Македонска 29, 11001 Београд, Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761, претплата: 328-776. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Месечна 110,40 динара, тромесечна 331,20 динара, полугодишња 662,40 динара, годишња 1.324,80 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ – ГОДИШЊА:

САД	USD	198.–
СР НЕМАЧКА	DEM	294.–
ШВЕДСКА	SEK	1.099.–
ФРАНЦУСКА	FRF	1.000.–
ШВАЈЦАРСКА	CHF	248.–

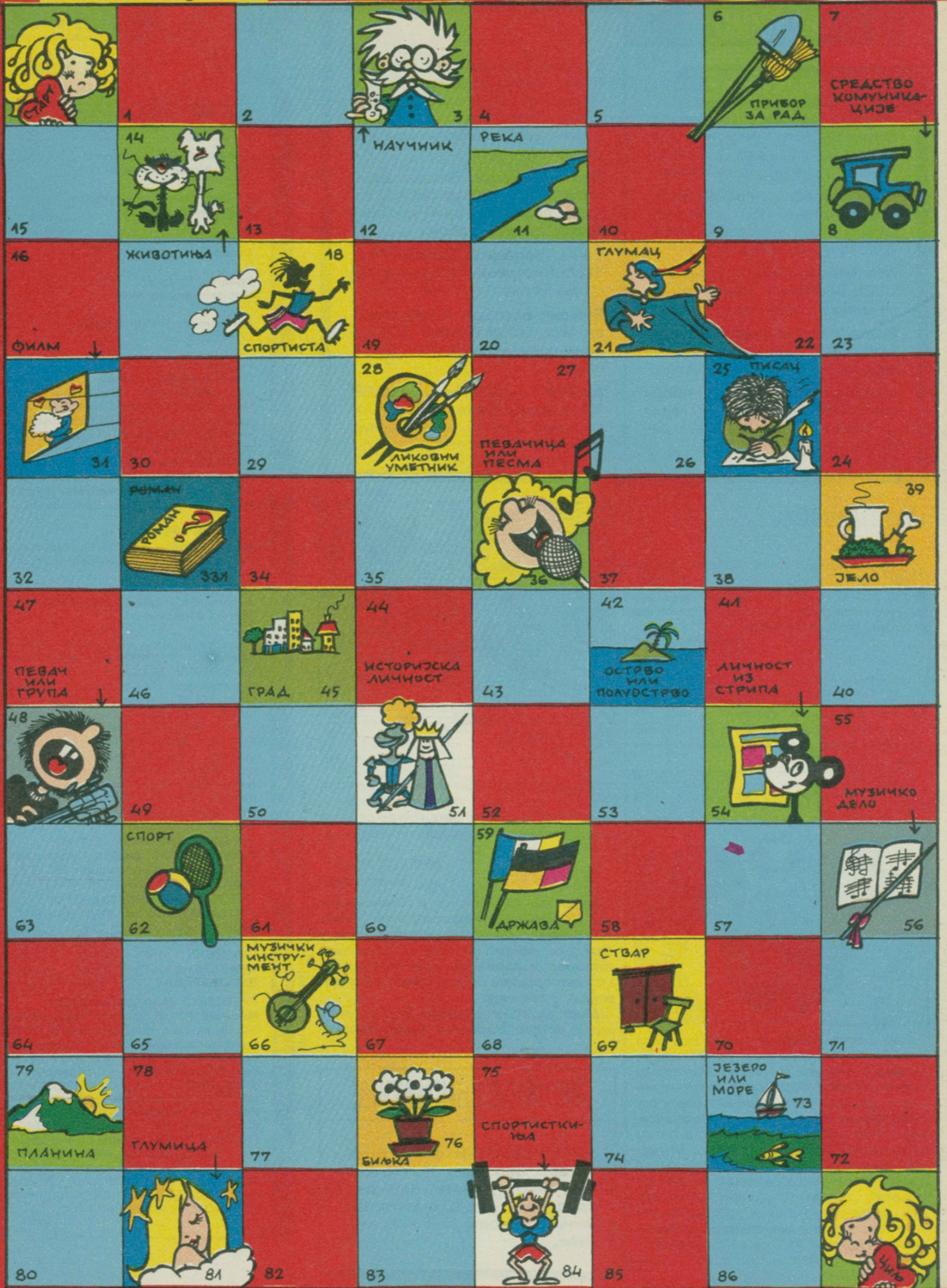
ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Месечна 220,80 динара, тромесечна 662,40 динара, полугодишња 1.324,80 динара, годишња 2.649,60 динара.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-24875, уз обавезну назнаку НИП „Политика“ – ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“ Уплате из иностранства слати на девизни рачун НИП „Политика“ код БЕОГРАДСКЕ БАНКЕ, Деоничарско друштво, Главна филијала, „ИНВЕСТБАНКА“ – Београд, на рачун број: 60811-623-63-257310-999-00054, уз обавезну назнаку: ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампања ствар, штампање, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа

Цицки куќак

НА СЛОВО НА СЛОВО

Ову игру може да игра више играча. Најпре испишите на малим четвртастим картончићима сва слова азбуке и то: Ђ, Ж, Љ, Њ, Ћ, Ч, Џ, Ш по једанпут, а остала по два пута. Сваки играч треба да има по три иста дугмета или пиона „Не љути се човече“, папир и оловку за бележење поена, а потребна је и једна коцкица.

Сваки играч полази са старта када добије шестицу: тада баца још једанпут и за толико се помери на табли. Ако су вам сви пиони у игри, онда не баца два пута, него се помера за шест поља са једним од пиона. Ако су два или три пиона у пољу помера се онај кога играч изабере. Ако играч стане на поље са сличицом, извлачи картончић са словом (сви картончићи су окренути тако да се не виде исписана слова) и одговара. Ако је стао на поље „научник“ и извукао слово А може да одговори Ајнштајн, ако је стао на поље „река“ и рецимо извукао слово М, може да одговори Морава, Мисури и тако даље. Ако уме тачно да одговори, записује себи 3 поена, ако не зна, не записује ништа, а ако погрешно — одузима себи 1 поен.

Ако играч стане на црвено поље, баца коцкицу поново и иде уназад колико коцкица покаже — ако поново стане на празно поље, више не баца а ако падне на сличицу одговара.

Ако играч стане на плаво поље, поново баца коцкицу, али сада иде унапред на исти начин. Боље је да се што дуже буде у игри и одговори на што више питања и тако добије више поена па је зато боље ићи уназад него унапред. Побеђује онај ко има највећи збир поена.

Напомена: ако у старту станете на црвено или плаво поље, онда не бацате поново, него код следећег бацања идете даље. Станете ли на друго црвено поље, па после бацања добијете, рецимо, шест, тако да морате да идете шест поља уназад, ваш пион испада са табле и поново чека шестицу да бисте се укључили у игру.

РЕКЛИ СУ:

Велики писац је друга влада. Ето зашто нигде и никада ниједан режим није волео велике писце, него само мале.
Александар Солжењицин
совјетски писац
(рођен 1918)

Универзитети развијају све човекове дарове, између осталог и глупост.
Антон Чехов
руски писац
(1860–1904)

Покушајте за тренутак да замислите вашу збуњеност ако бисте, у царству небеском, открили да је Бог црнац.
Роберт Кенеди
амерички политичар
(1925–1966)

Потреба да се увек буде у праву особина је приземног духа.
Албер Ками
француски писац
(1913–1960)

Увек се говори само о људима који желе да провале у куће. Али на свету има много више људи који би желели да провале из кућа.
Торнтон Вајлдер
амерички писац
(1897–1975)

Задовољство незнања је на свој начин исто тако велико као и задовољство знања.
Олдос Хаксли
енглески писац
(1894–1963)

Број 13 није опасан за столем тек када има хране само за 12 особа.
Гримо де ла Рејнијер
француски писац и гастроном
(1758–1838)

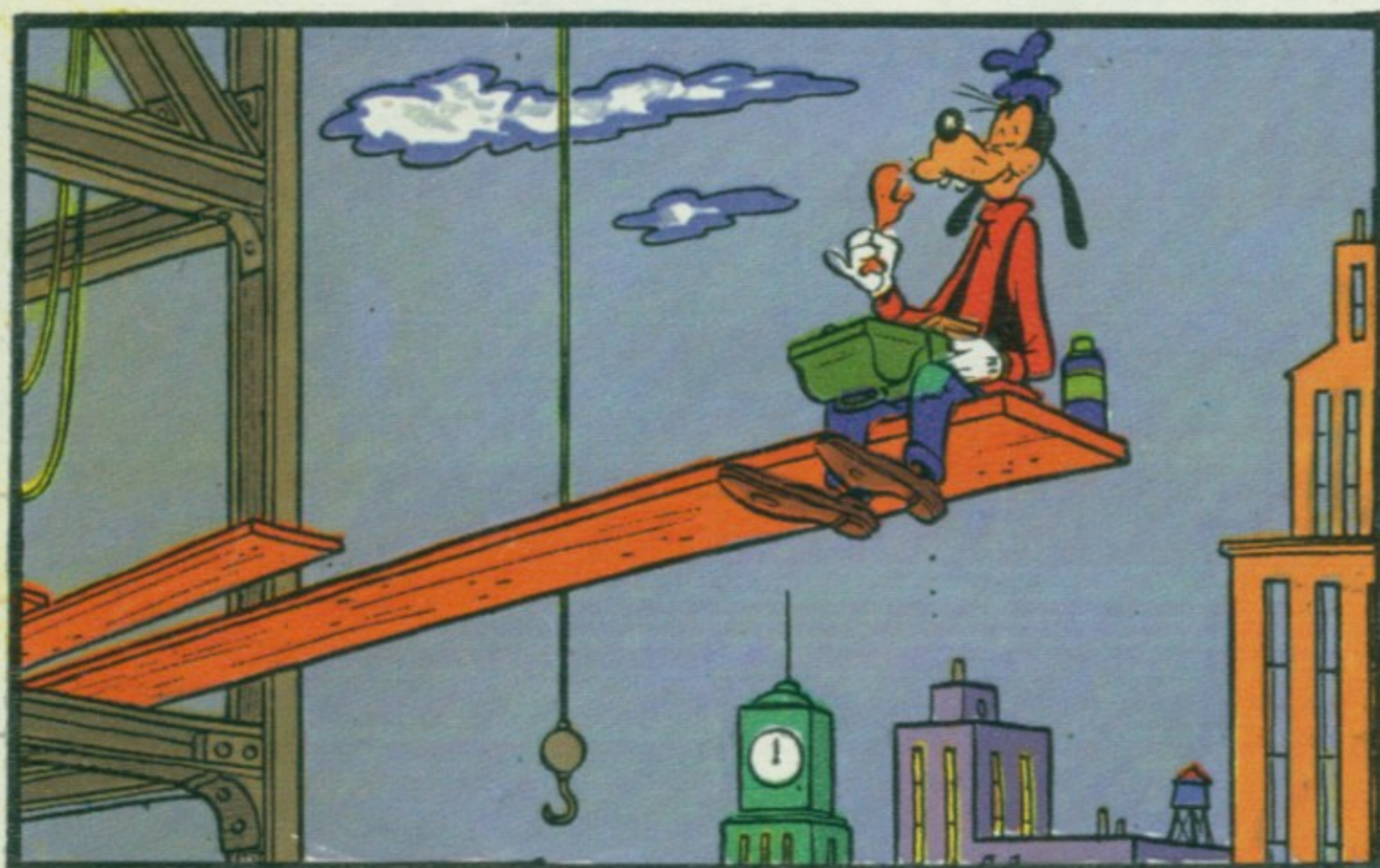
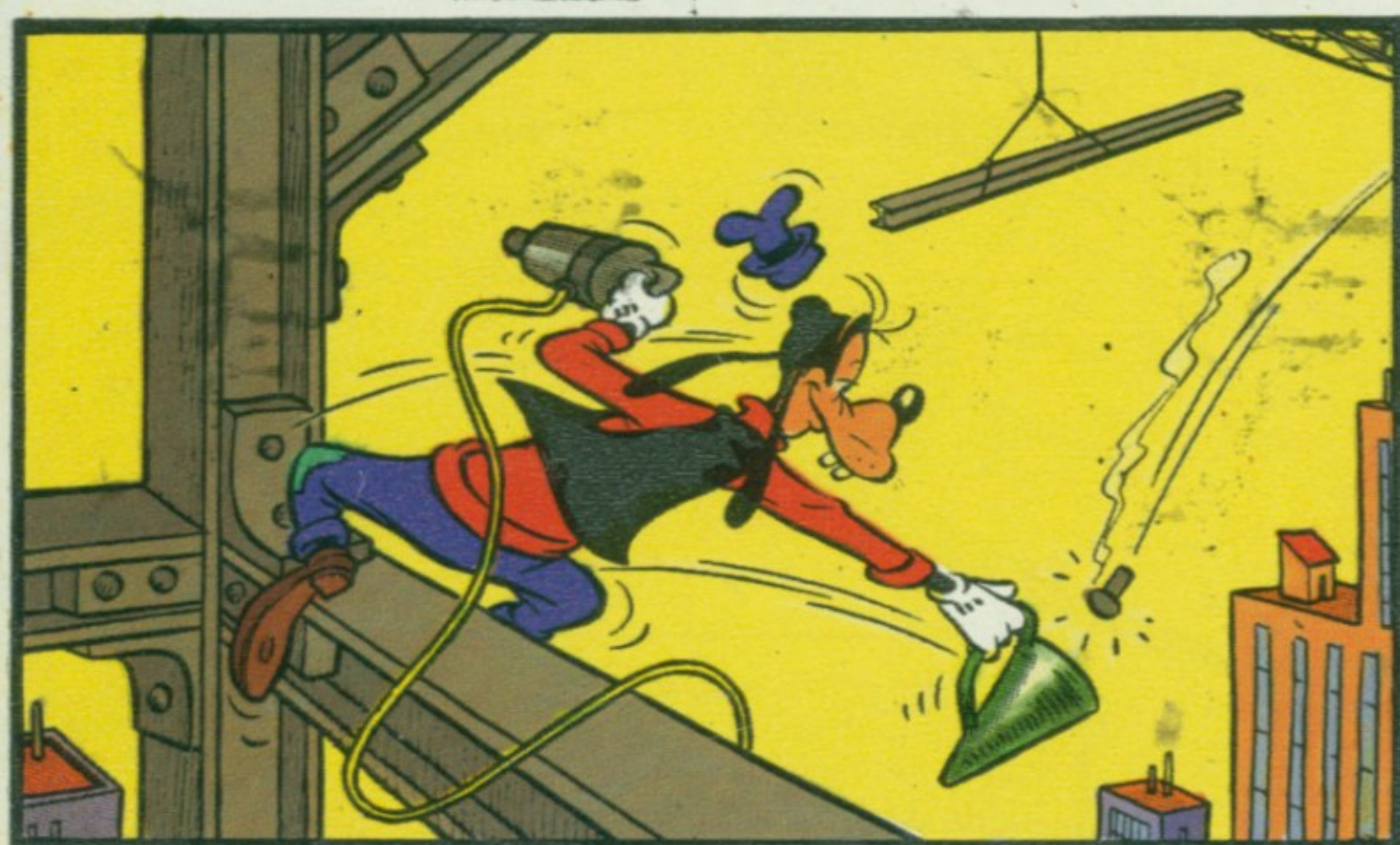
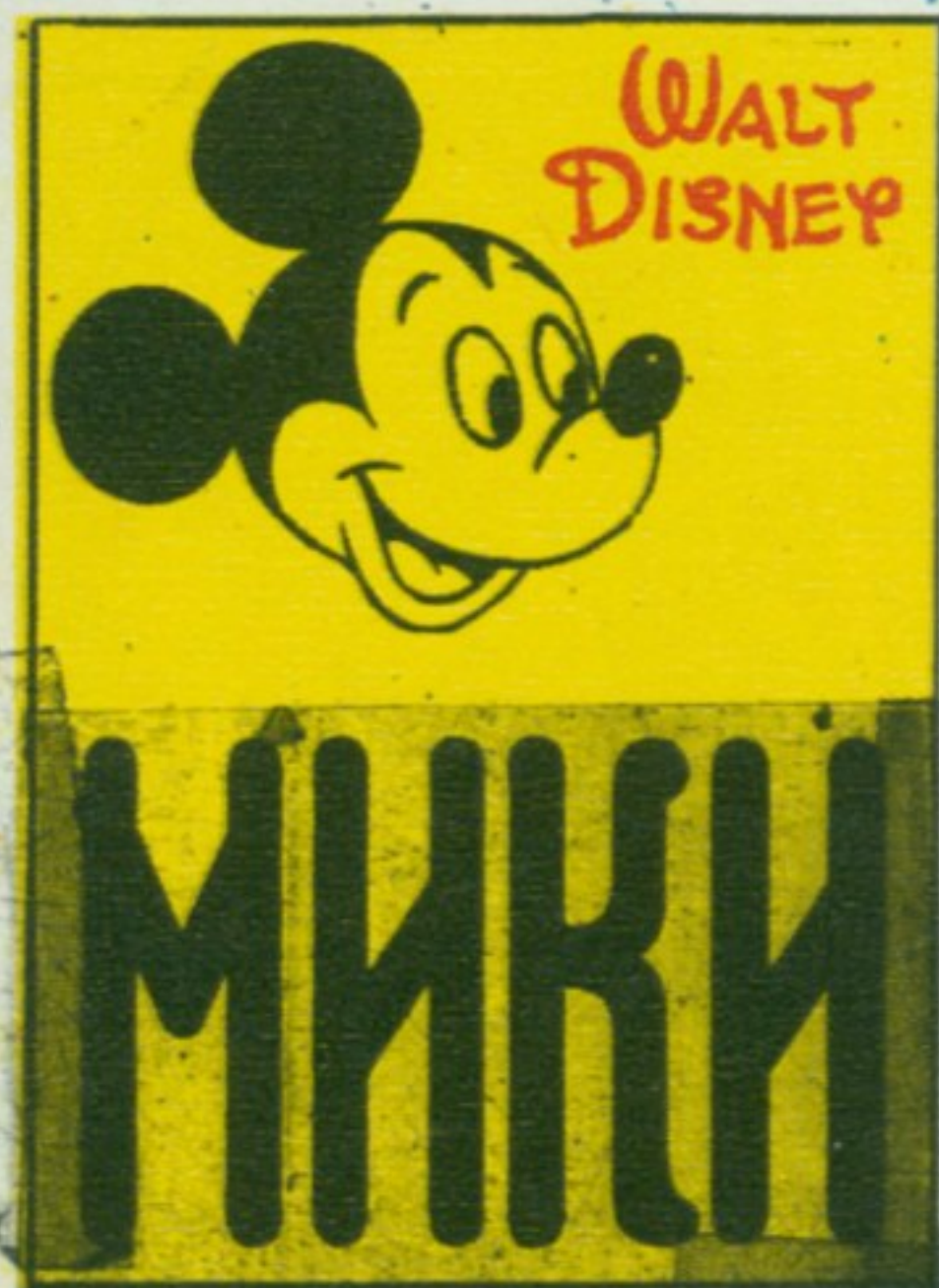

Тек када испуњава пореску пријаву о својим приходима, човек увиђа колико би новца уштедео да га уопште није имао.
Фернандел
француски филмски глумац
(1903–1971)

Свака нација је у иностранству, позната углавном само по својим манама.
Џозеф Конрад
енглески писац
пољског порекла
(1857–1924)

Илустровао: Растко Ђирић

ГРЕБ, ГРЕБ ДО НАГРАДЕ

НАГРАДЕ СВАКОГ КОЛА:

- Путовања за две особе у САД, на Флориду и у DISNEY WORLD, поклон ЛУТРИЈЕ ВОЈВОДИНЕ
- Летовање за две особе у Шпанији, Грчкој, Италији, Тунису, Турској, Португалији, Кипру и Југославији
- Мини ципови и 330 скејтборда

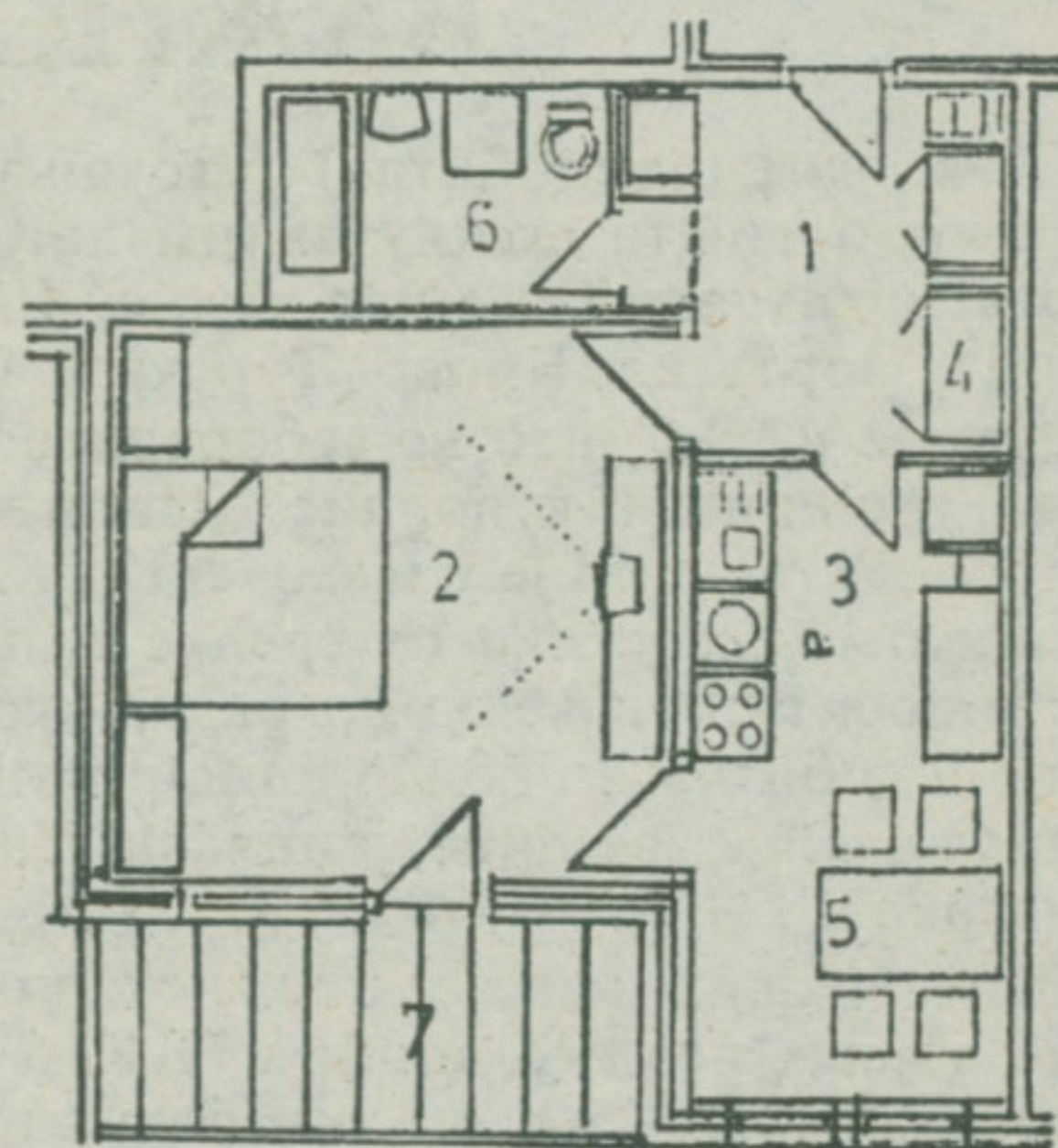

СУПЕРПРЕМИЈЕ НА КРАЈУ ИГРЕ:

- Стан у Београду од 43,43 m², на II спрату, бр. 12 у ексклузивном насељу „Филмски град”
- Стан апартман у насељу „Свети врачѝ” – Бока Которска
- Петнаестодневни боравак за две особе, по избору добитника

JEDNOSOBAN STAN 43,43m²

BR	NAZIV PROSTORA	m ²
1.	ULAZ	5.45
2.	DNEVNA SOBA	17.26
3.	KUHINJA	5.40
4.	PLAKAR OSTAVA	0.72
5.	TRPEZARIJA	5.54
6.	KUPATILO	4.59
	UKUPNO	38.96
7.	0.75	4.47
	SVEGA	43.43m ²

ИГРА ИЗНЕНАЂЕЊА У СВАКОМ БРОЈУ:

- Сваке недеље уз купон „Забавника” НАГРАДЕ ИЗНЕНАЂЕЊА, увек за две особе

Забавникова игра над играма

Највећа, најоригиналнија и најбржа наградна игра на свету је почела! У сваком примерку „Политикиног Забавника“ потражите срећку АМЕРИКА и одмах ћете сазнати да ли сте, на пример, добитник путовања у САД, на Флориду и у DISNEY WORLD, за две особе или ћете овог лета уживати у Шпанији и башкарити се у Љорет де Мару.

Ако немате стан, очекује вас један у луксузном насељу „Филмски град“ у Београду као суперпремија наградне игре АМЕРИКА. Можда вам је привлачнији апартман у Боки Которској или вашем авантуристичком духу више одговара, рецимо, награда – петнаестодневни боравак за две особе по избору добитника на било којој тачки Земљине кугле!

То, наравно, није све што смо вам припремили у наградној игри АМЕРИКА, чије награде вреде више од 10 милиона динара. Али, пођимо редом...

10 КОЛА ЗА 10 НЕДЕЉА

Наградна игра траје 10 кола, односно 10 наредних недеља, од 26. априла до 5. јула 1991. године када се извлаче награде последњег, десетог, кола. До тада ћемо доделити укупно седам хиљада дана боравака у иностранству читаоцима – добитницима награда.

Дакле, сваке недеље можете постати добитник једне од вредних награда које смо вам припремили у игри АМЕРИКА.

Из наслова наградне игре јасно је, надамо се, да је једна од главних награда путовање у САД, боравак на Флориди и посета чувеном Disney Worldu.

И ОДМАХ НЕШТО ВАЖНО

Свака награда (добитак) путовања важи за две особе. Реч је о заиста ексклузивним летовалиштима и у туристичким земљама као што су Шпанија, Грчка, Италија, Португал, Кипар, Турска и Тунис. Једно од њих очекује и вас. Зато не заборавите да и следећих недеља, приликом куповине „Политикиног Забавника“, проверите да ли је у њему срећка АМЕРИКА. Благим скидањем емулзије са срећке сазнаћете одмах да ли сте добитник неке од награда. Ако се појаве звезде, нема добитка, али биће још прилика! Зато пазите! Све друго, осим звезде, је шифра једне од многобројних награда.

Примера ради: ако се после скидања емулзије са срећке појави, рецимо, шифра 1KK16 или 4PTN8 – прави сте срећковић, јер сте обезбедили летовање, и то какво, за две особе, наравно!

И ПОНОВО НЕШТО ВАЖНО!

Било коју шифру можете веома лако дешифровати у сваком броју „Политикиног Забавника“ (у рубрици о Наградној игри). Из броја у број штапаћемо цео шифрарник.

Ваша обавеза је, уколико сте добили неку од награда, да се јавите редакцији „Политикиног Забавника“, најкасније у року од седам дана, на телефон 011/324-471 или 011/325-761 локал 520 и то за:

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК 7. 6. 1991.

VI коло – до 7. 6. 1991.

VII коло – до 14. 6. 1991.

VIII коло – до 21. 6. 1991.

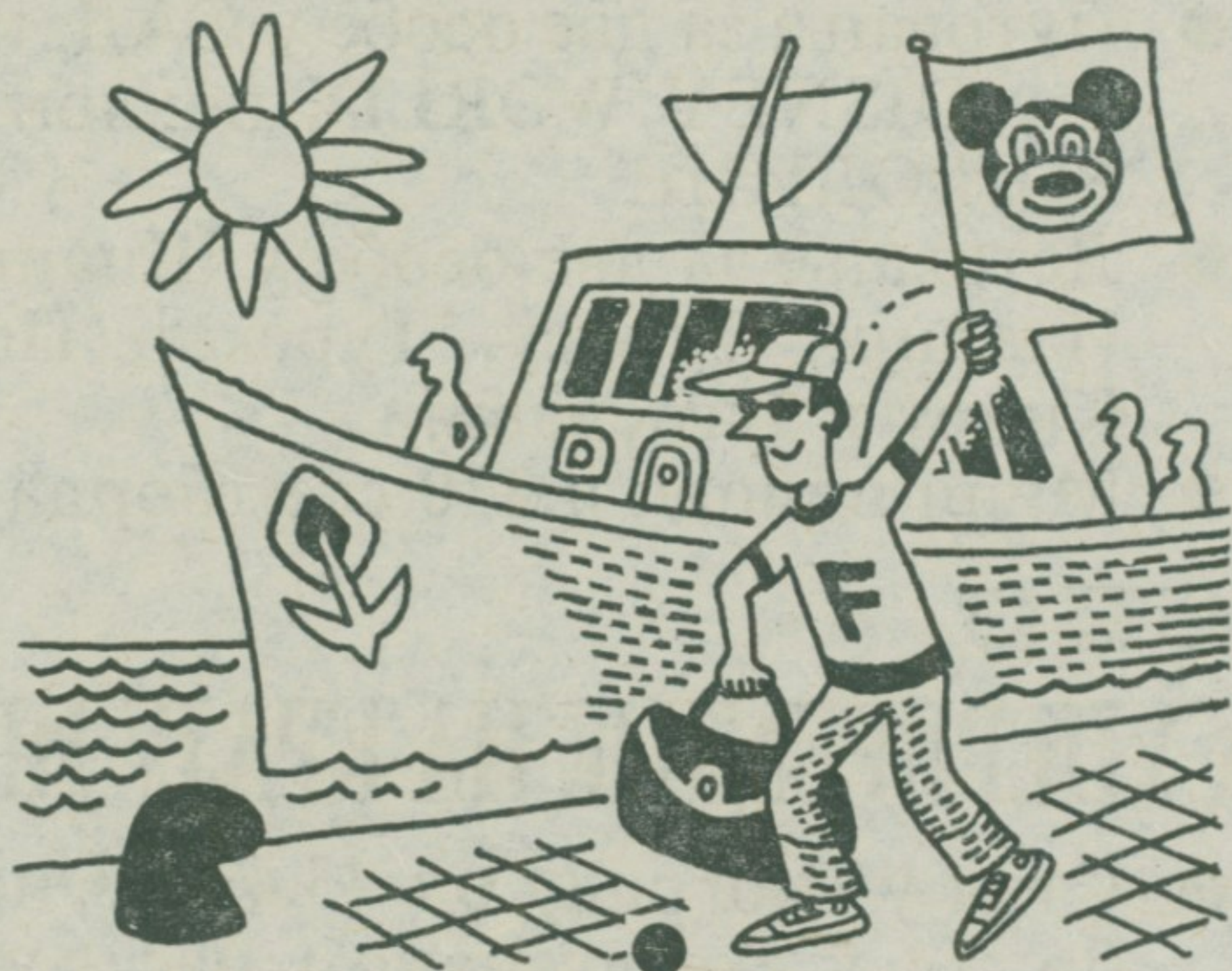
IX коло – до 28. 6. 1991.

X коло – до 5. 7. 1991.

Извлачење суперпремија

Осим награда летовања за две особе, чији је укупан фонд седам хиљада дана боравака у иностранству током летње сезоне, можете добити боравак, такође за две особе, у Југославији – и то у Будви, Петровцу, Бечићима и на Златибору.

Сваке недеље додељиваћемо велики број скејтборда, што ће вероватно обрадовати млађе читаоце, као и мини ципове. Скејтборд и мини ципови су појединачне награде.

И НА КРАЈУ ОНО НАЈВАЖНИЈЕ!

Читаоци, учесници наградне игре АМЕРИКА који нису извукли награду треба да сачувају своје срећке. Како игра траје 10 кола (10 недеља), предвидели смо СУПЕРПРЕМИЈЕ за све учеснике игре који су сакупили десет празних срећака АМЕРИКА. Уз талон који ћемо објавити у „Забавнику“ број 2061 (28. 6. 1991. године) пошаљите на нашу адресу 10 празних срећака и учествоваћете 14. јула 1991. године у телевизијском извлачењу СУПЕРПРЕМИЈА. Дакле, 10 празних срећака АМЕРИКА са знаком „Политикиног Забавника“ и Лутрије Војводине, са личним подацима на талону, треба да пошаљете на адресу „Политикиног Забавника“ најкасније до 13. јула 1991. до 12 часова за извлачење СУПЕРПРЕМИЈА.

А СУПЕРПРЕМИЈЕ су: стан од преко 40 m² у једном од најлепших делова Београда, у насељу „Филмски град“, затим апартман у насељу „Свети Врачи“ – Бока Которска и петнаестодневни боравак за две особе по избору добитника.

Игра изненађења

Сви учесници наградне игре АМЕРИКА који нису добили ни једну од награда могу да учествују сваке недеље у „Игри изненађења“. Довољно је да попуните купон „Игре изненађења“ који објављујемо у сваком колу наградне игре у „Политикином Забавнику“ и да га у одређеном року пошаљете на нашу адресу, са обавезном назнаком за „Игру изненађења“.

Наградни фонд ове игре која ће трајати 10 кола, из недеље у недељу, нека остане изненађење и за вас. Имена добитника награда у „Игри изненађења“ објављиваћемо у „Политикином Забавнику“ почев од броја 2055 од 17. 5. 1991. године.

ДОБИТНИЦИ ПУТОВАЊА ЗА ДВЕ ОСОБЕ КОЛИ СУ У ЧЕТВРТОМ КОЛУ ПРОНАШЛИ СРЕЋКУ „АМЕРИКА“ СА НЕКОМ ОД ДОБИТНИХ ШИФАРА:

1. КОСТА ДЕШИЋ, Др Нике Миљанића 14, БЕОГРАД, 4РКВ
– ШПАНИЈА, Коста Брава, 12 дана авионом
2. ТИЈАНА ЦВОК, Рудо бр. 1, БЕОГРАД, 4РМ12
– ШПАНИЈА, Мајорка, 12 дана авионом
3. ЈЕЛЕНА МИХАЈЛОВИЋ, Вишњички венац бр. 1, БЕОГРАД, 4РЛ16
– ГРЧКА, Лептокарија, 16 дана аутобусом
4. МАРИНА ПАУНОВИЋ, Саве Ковачевића 8, КРАГУЈЕВАЦ, 4РЛ16
– ГРЧКА, Лептокарија, 16 дана аутобусом
5. СВЕТЛАНА ТОДОРОВИЋ, Браће Јоксића 51, ОБРЕНОВАЦ, 4РК16
– ГРЧКА, Кавала, 16 дана аутобусом
6. МИЛЕСА МИЛИСАВЉЕВИЋ, Ул. 44. бр. 11, ОБРЕНОВАЦ, 4РК16
– ГРЧКА, Кавала, 16 дана аутобусом
7. МАТИЈА МАТАРИЋ, Бездански пут 16, СОМБОР, 4РТН8
– ТУНИС, Хамамет, 8 дана авионом
8. НЕВЕНКА ЈЕЛИНИЋ, Браће Јерковић 53, БЕОГРАД, 4РТН8
– ТУНИС, Хамамет, 8 дана авионом
9. МИЛИВОЈ БАЛАШ, Бранка Радичевића 24, БОРЧА, 4РТН8
– ТУНИС, Хамамет, 8 дана авионом
10. НАТАША МАРЧЕТИЋ, Нехруова 76, НОВИ БЕОГРАД, 4ЈА1
– ГРЧКА, Атина, 12 дана аутобусом
11. ВОЈИСЛАВ БИЛИЋ, Тошин бунар 152, НОВИ БЕОГРАД, 4ЈКЛ1
– ГРЧКА, Крф, 12 дана аутобусом
12. СЏЊА СТАНКОВИЋ, Јурија Гагарина 102, НОВИ БЕОГРАД, 4ЈИ1
– ИТАЛИЈА, Римини, 13 дана аутобусом
13. САБИНА БУЉУГИЋ, Родољуба Чолаковића 20, БИЈЕЛИНА, 4ЈЗЈ3
– ЗЛАТИБОР, хотел „Југопетрол“, 7 дана, сопствени превоз
14. ДРАГИ ТРЕНЧЕВСКИ, Ул. 100 бр. 45, насеље Карпош, КУМАНОВО, 4КТ16
– ГРЧКА, Тасос, 16 дана аутобусом
15. БОШКО ПОПОВИЋ, Патића Воће 19/2, ОБРЕНОВАЦ, 4КК16
– ГРЧКА, Кавала, 16 дана аутобусом
16. МАРИЈАНА ГОЈКОВИЋ, Царице Милице 5, БЕОГРАД, 4КК16
– ГРЧКА, Кавала, 16 дана аутобусом
17. СРБИЈАНКА НАУМОВСКИ, Омладинских бригада 76/2, НОВИ БЕОГРАД, 4КК16
– ГРЧКА, Кавала, 16 дана аутобусом

VII коло „ИГРА ИЗЕНАЂЕЊА“ Купон број 7

Име и презиме: _____

Улица и број: _____

Место становања: _____

Поштански број: _____ Тел _____

Купон број 7 треба да стигне у редакцију најкасније до 14. 06. 1991. Адреса: „Политикин забавник“, 11001 Београд, Македонска 29 са знаком: за „Игру изненађења“.

18. МАРИЈАНА ЛАЛИЋ, Шантићева 2, БЕОГРАД, 4КК16
– ГРЧКА, Кавала, 16 дана аутобусом

19. НИКОЛА МИЈИЋ, Народ-
ног фронта 83, НОВИ САД,
4КК16
ГРЧКА, Кавала, 16 дана ау-
тобусом

20. ЈЕЛЕНА ЗЕЈАК, Цвијићева
8, ЗЕМУН, 4ЗС7
– ЗЛАТИБОР, седмодневни
третман ЧИГОТА, сопстве-
ни превоз

21. НИКОЛА НАУМОВИЋ,
Дантеова 64, БЕОГРАД,
4ЗС7
– ЗЛАТИБОР, седмодневни

третман ЧИГОТА, сопстве-
ни превоз

22. СИМО ПОПОВИЋ, Пајиће-
ва 18, СПЛИТ, 4ЗС7
– ЗЛАТИБОР, седмодневни
третман ЧИГОТА, сопстве-
ни превоз

23. ЉИЉАНА ВЈЕШТИЦА,
Бранка Крсмановића 30,
БЕОГРАД, 4ЗС7
– ЗЛАТИБОР, седмодневни
третман ЧИГОТА, сопстве-
ни превоз

24. АЛЕКСАНДАР ТОДОРОВИЋ,
Омладинских бригада
77, НОВИ БЕОГРАД,
4ДДДД
– САД, Флорида, Walt Dis-
ney World, 7 дана авионом

● Због великог броја имена, добитнике скејтборда не објављујемо.

ДОБИТНИЦИ НАГРАДА „ИГРЕ ИЗЕНАЂЕЊА“ ЧЕТВРТОГ КОЛА (КУПОН БРОЈ 4)

У присуству комисије НИП „Политика“ награде „Игре изненађења“ извукао је Срђан Чутурило, шеф Маркетинга Радио-ТВ „Политика“.

Награде су добили:

1. ЈАНА БАЈУРИН, Пролетер-
ских бригада 14/11, СПЛИТ:
ПОРТУГАЛИЈА, Алгарве, 11
дана авионом
2. НАТАЛИЈА ПАЈИЋ, Загор-
ска 28/22, ЗЕМУН: ГРЧКА,
Лутраки, 11 дана авионом
3. ЈАДРАНКО БОДИРОГА, Ху-
се Маслића 4, МОСТАР: ТУ-
НИС, Хамамет, 8 дана авио-
ном
4. СУЗАНА ВЕЛКОВА, село
Филиповци 96, КРАТОВО:
ТУРСКА, Ајвалик, 13 дана
аутобусом
5. СТАНА ЂОРЂЕВИЋ, село
САВИНАЦ, 19377 САВИ-

НАЦ: БУДВА, приватан
смештај I категорије, 12 дана,
сопствени превоз

6. МИЛОШ ПОПОВИЋ, Јурија
Гагарина 136/31, НОВИ
БЕОГРАД: ПЕТРОВАЦ, при-
ватни смештај I категорије,
12 дана, сопствени превоз

7. ЈАГОШ СИМОНОВИЋ,
Братства јединства 141, ПРИ-
ШТИНА: ГРЧКА, Тасос, 16
дана аутобусом

8. КРИСТИНА КАЊО, Окто-
барске револуције 22, СВЕ-
ТОЗАР МИЛЕТИЋ: ЗЛАТИ-
БОР, седмодневни третман
ЧИГОТА, сопствени превоз

7. 6. 1991. ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

ПОЛИТИКИНИ
ZABAVNIK NESKIDAJ

NAGRADNA IGRA

America OGREBI

 lutrija vojvodine

ШИФРАРНИК

СЕДМОГ

КОЛА

***** – Без добитка. (Сачувајте ову срећку јер ако сакупите 10 срећака са пет звездица, можете да учествујете у извлачењу суперпремије на крају наградне игре.)

- 7KVP – Грчка, Вули Агмени, 11 дана авионом
- 7KVB – Грчка, Вули Агмени, 11 дана авионом
- 7JTV3 – Турска, Ayvalik, 13 дана аутобусом
- 7JA3 – Грчка, Атина, 12 дана аутобусом
- 7JKL3 – Грчка, Крф, Лефкас, 12 дана аутобусом
- 7JIR3 – Италија, Римини, 13 дана аутобусом
- 7JTH2 – Тунис, Хамамет, 10 дана авионом
- 7JKA2 – Кипар, Ајанапа, 12 дана авионом

- 7JPM2 – Шпанија, Мајорка, 7 дана авионом
- 7JPA2 – Португалија, Албуфеира, 7 дана авионом
- 7JB4 – Будва, приватан смештај, I категорија, 12 дана, сопствени превоз
- 7JP3 – Петровац, приватан смештај, I категорија, 12 дана, сопствени превоз
- 7JPC5 – Петровац, хотел Castellastva, 12 дана, сопствени превоз
- 7JBB5 – Бечићи, хотел „Bellevue”, 12 дана, сопствени превоз
- 7PP11 – Португалија, Алгарве, 11 дана авионом
- 7PKRF – Грчка, Крф, 11 дана авионом
- 7JZJ6 – Златибор, хотел „Југопетрол”, 7 дана, сопствени превоз
- 7PKS – Шпанија, Коста дел Сол, 11 дана авионом
- 7DDDD – САД, Флорида, Walt Disney World, 7 дана авионом
- 7ZČ7 – Златибор, седмодневни третман ЧИГОТА, сопствени превоз
- 7SKBR – Скејтборд
- 7G12V – Мини цип

Добитници награда седмог кола, јавите се редакцији „Политикиног Забавника” на телефон 011/324-471 или 011/325-761, локал 520, најкасније до 14. 6. 1991. радним даном од 9 до 15 часова.

ТУРИСТИЧКА АГЕНЦИЈА „ДУНАВ ИНТЕРНАЦИОНАЛ”
ВОДИ ВАС НА МАЛТУ

МАЛТА

ТУРИСТИЧКА АГЕНЦИЈА „ДУНАВ ИНТЕРНАЦИОНАЛ”, БЕОГРАД, ТЕРАЗИЈЕ 43
ТЕЛ: 011/339-771, 011/342-761; FAX: 011/339-771
СВЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ПУТОВАЊУ НА МАЛТУ МОЖЕТЕ ДОБИТИ ОД 8 ДО 20
ЧАСОВА.

ДОБИТНИЦИ „ПУТНИКОВИХ” ИЗЛЕТА: АЛГАРВЕ

1. МИРЈАНА РАДОВИЋ, М. Поповића 3, БАЊА КОВИЉАЧА
2. БРАТИСЛАВ НИКОЛИЋ, Војводе Степе 56, СМЕДЕРЕВО
3. МИЛЕНА ЖИВОЛИНОВИЋ, Ломина 51, БЕОГРАД
4. МИЛАН ВУЛИЧИЋ, П. Говедарице 14, КРАГУЈЕВАЦ
5. ВЛАДИМИР ГУБАШ, Ђ. Зличића 56, ЂУРЂЕВО
6. МАРКО БАНДА, О. Прице 69, ЧОНОПЉА
7. БРАНКА СТЕВАНОВИЋ, С. Шупљинца 145, ПАНЧЕВО
8. РАДМИЛА БИЈЕЛОВИЋ, Генерала Ждано-ва 36, БЕОГРАД
9. ВЛАДАН ТОМИЋ, 4. јули бр. 7, ЋУПРИЈА
10. БИЉАНА МИТИЋ-МИОКОВИЋ, Пролетерских бригада 65, ПАНЧЕВО

ОВОГ

ЛЕТА

ЈЕ

ГЛАВНА

СТВАР

КОШАРКАШКИ КАМП НА

ЗЛАТИБОРУ

Јуна ове године почеће да ради 15. по реду „кошаркашки камп Златибор“. Ово традиционално место окупљања дечака и девојчица између 8 и 16 година није само школа кошарке, није само спортско логоровање, није одмор на планини. То је много више.

„Кошаркашки камп Златибор“ је школа дружења, заједничког живљења младих. То је потпуно ново искуство јер се у њему прожимају учење, игра, такмичење, забава, рекреација. Кошарка се на Златибору учи другачије него у школама кошарке при клубовима. На Златибору се игра да би се учило, у клубовима се учи да би се играло. На Златибору се такмичи, опет да би се играло. Заједничко учествовање, такмичење, сарадња и дружење на Златибору важнији су од висине, снаге, политикин забавник 7. 6. 1991.

ге, „добе руке“, доброг скока...

На Златибору нема селекције. Постоји само укључивање у ову или ону групу зависно од узраста. Неко ће се можда упитати: да ли се, онда, у Кампу постиже неки квалитет у кошаркашкој обуци? Одговор је једноставан. На Златибору су прве кошаркашке кораке начинили многи садашњи прволигашки играчи, чак и репрезентативци.

Са дечама и девојчицама радили су најбољи југословенски тренери, долазили су чак и амерички, који раде у универзитетским екипама. Они који данас воде „кошаркашки камп Златибор“ познати су и признати педагози и кошаркашки радници. Осим што поседују огромно знање и искуство, велики су ентузијаста. То су заљубљеници у ову врсту рада са младима: **Ценић, Вегер, Павловић,**

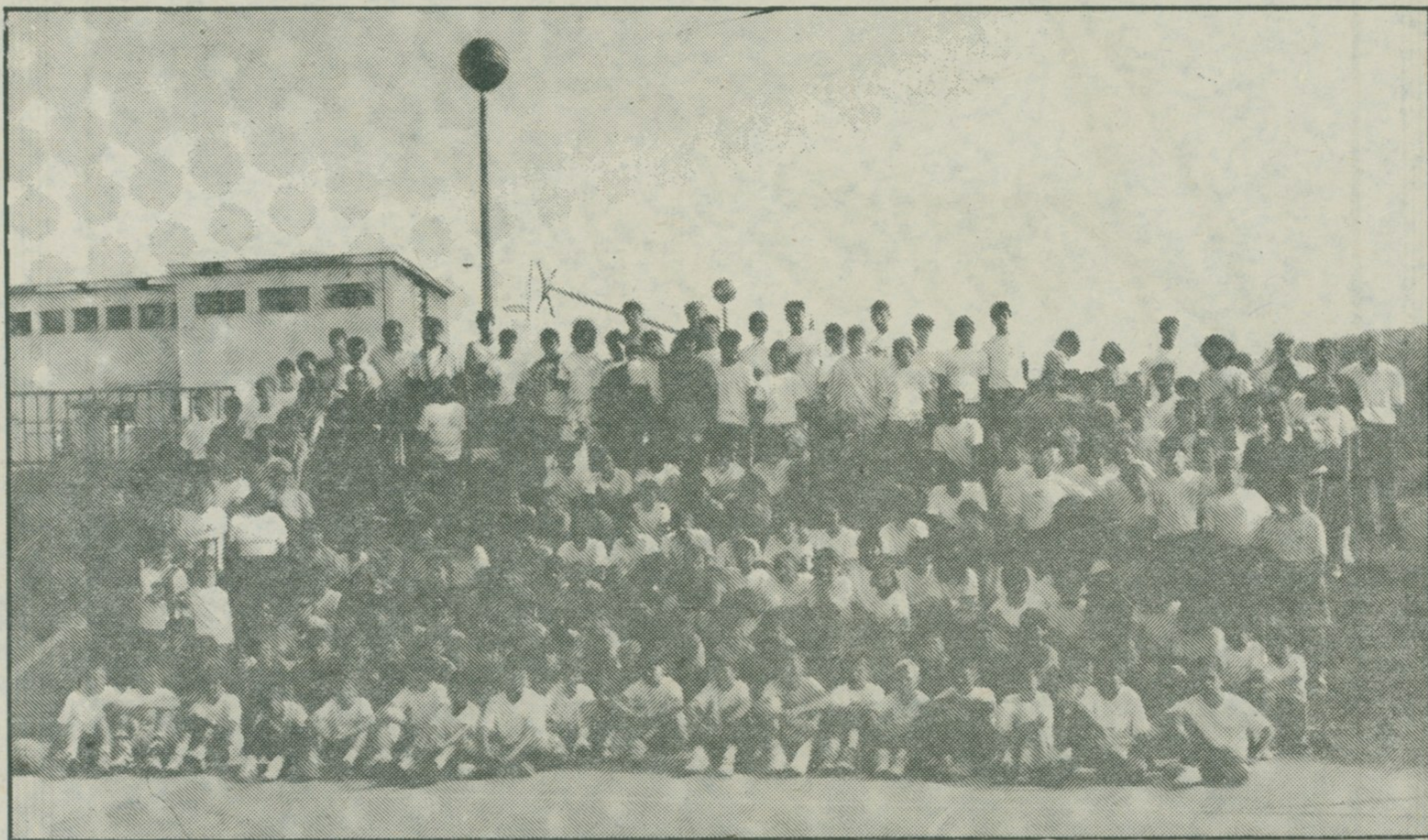
Ђаковић, Тометић, Јоксич, Вучићевић, Јањић, Пљакић, Ђокић, Савић, Минић, Ашкић, Кофилевски, Родић, Јанковић, Димитријевић, Стефановић, Драгутиновић, Стаматовић, Шекељић, Бебић, Војин, Протић, Павићевић, Ђорђевић...

У Кампу је сваки дечак или девојчица најбољи у понекој активности. Ако

**Са кошаркашима од 8 до 16 година радиће
наши најбољи тренери**

није најбољи стрелац, онда је најбољи скакач или одбрамбени играч... Па ако и није најбољи кошаркаш, може бити најбољи у нечем другом од историје до природних богатстава Златибора и околине. Можда ће бити најбољи у квизу или изабран за најомиљенијег друга, највеселијег, најзанимљивијег, најдуховитијег члана Кампа.

Дечаци и девојчице долазе у Камп као у своју

кућу. Тамо их чека добар смештај и здрава храна, десетак спортских терена, места за друштвене и ван-наставне активности, спортска опрема: мајица Кампа, гаћице и опрема за тренинг (свака група има своју боју), лопта, беџ и још много изненађења јер сва деца учествују у такмичењима за која су спремне вредне награде.

Чека их, затим, програм дневних активности који оставља мало слободног времена – све је подређено игри уз учење и усавршавање кошаркашких техничко-тактичких елемената: такмичење и сталне провере способности, аудио-визуелни рад и анализа правих кошаркашких вредности (све финалне утакмице у овој сезони и НБА) вечерња квиз такмичења и забавне активности.

Распоред је овај:

- 8 сати: дневни договор
- 9–10,30: рад прве групе
- 10,30–11: полазни тренинг са обе групе
- 11–12,30: рад друге групе
- 14–15,30: одмор
- 15,30–16,30: такмичење (прва група)
- 17–17,30: показни тренинг са обе групе
- 18–18,30: такмичење (друга група)
- 18,30–19,30: видео кошарка
- 20,30–22,30: остале активности
- 23 – одлазак за спавање

Добро дошли на Златибор!

ПРИЈАВА ЗА КОШАРКАШКИ КАМП „ЗЛАТИБОР 91”

Пријављујем се за кошаркашки Камп у:
 I смени (21. јуна до 1. јула 91)
 II смени (2. јула до 11. јула 91)
 III смени (11. јула до 21. јула 91) (заокружити смену)

Презиме _____ Име _____

Дан, месец и година рођења _____

Адреса _____ Место _____

Да ли се бави активно кошарком: ДА НЕ (заокружити). Ако се бави, у ком клубу _____

телефон _____

Уплату у износу од 3.500 динара уплатићу: у две рате или у целости. Прву рату од 2.000 динара уплатити до 15. јуна, 91. Другу рату од 1.500 динара уплатити до 20. јуна 91. По доласку на Златибор на рецепцији обавезно показати уплатнице. УПЛАТЕ ИЗВРШИТИ на жиро рачун 63700-678-6873 СДК Т. УЖИЦЕ, КК „ПРВИ ПАРТИЗАН”, Т. УЖИЦЕ, за кош. КАМП „Златибор”

Потпис родитеља _____

Напомена! Пријаву послати на адресу:
 КК „ПРВИ ПАРТИЗАН”
 31000 Т. УЖИЦЕ,
 Поштански фах 52

NE SKIDAJ

Amerika

DIREKTOR

Dr. Rajković

OGREBI

Lutrija vojvodine